

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Bratislavského samosprávneho kraja
na roky 2021 – 2027**

(s výhľadom do roku 2030)

Správa o hodnotení strategického dokumentu

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení
niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Február 2021

Správa o hodnotení strategického dokumentu, ktorým je „**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2027 (s výhľadom do roku 2030)**“, podľa §9, ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov je obstarávateľom predkladaná spolu s návrhom strategického dokumentu.

Vzhľadom na to sa predkladaná správa o hodnotení odvoláva na niektoré textové časti a grafické prílohy vlastného strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2027“.

Z dôvodu zjednodušenia orientácie sú vybrané grafické prílohy a časti textov o hodnotení prevzaté do predkladanej správy zo strategického dokumentu.

Reálne vplyvy súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom sa prejavia až v súvislosti s realizáciou činností a následne prevádzkou týchto činností, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami strategického dokumentu. Preto v tejto etape poznania možno niektoré vplyvy určiť len rámcovo.

Podrobnejšie hodnotenie vplyvov na životné prostredie navrhovaných činností bude z pohľadu možných vplyvov na životné prostredie hodnotené v procese posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Predkladaná správa o hodnotení je vyhotovená podľa osnovy danej prílohou č. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov a podľa Rozsahu hodnotenia č. OU-BA-OSZP1-2021/028135-053/ANJ/BSK-SEA-RH zo dňa 7.1.2021 určeného Okresným úradom Bratislava, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava.

Identifikačné údaje

Obstarávateľ

Názov: Bratislavský samosprávny kraj
Sídlo: Sabinovská 16,
820 05 Bratislava 25
IČO: 36063606
DIČ: 2021608369
Web: bratislavskykraj.sk

Predseda: Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
Kontaktná osoba: Ing. Alžbeta Kollárová

Spracovateľ strategického dokumentu

Názov: „Inštitút priestorového plánovania“
Sídlo: Ľubl'anská 1,
831 02 Bratislava 3
IČO: 36 064 645
DIČ: 2021694158
Web: <https://ipp-oz.sk>

Predseda: Ing. Ľubomír Macák
Zodpovedný riešiteľ: Ing. Michal Štiffel

Kolektív spracovateľov správy o hodnotení

Ing. Michal Štiffel – zodpovedný riešiteľ SEA

Ing. Ľubomír Macák – predseda Inštitútu priestorového plánovania,
Ľubl'anská 1, 831 02 Bratislava 3

Zoznam kľúčových expertov zo strany spracovateľa strategického dokumentu

Pozícia experta	Oblasť	Meno experta
Expert v oblasti regionálneho rozvoja	Koordinátor úlohy	Ing. Ľubomír Macák
Expert v tvorbe mapových podkladov	Spádovosť územia, geografické analýzy, analýzy dostupností, cestovný ruch a kultúra, dopravná a technická infraštruktúra	Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Expert v oblasti ekonómie, štatistiky	Ekonomika, hospodárstvo, výskum, vývoj, kriminalita, digitalizácia	Ing. Pavol Petrík
Expert v oblasti humánnej geografie, resp. demografie	Ľudské zdroje a demografia	Mgr. Tatiana Lachová
Expert v oblasti životného prostredia	Prírodno-environmentálna oblasť	Ing. Michal Štiffel

Gestor úlohy „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“:

Ing. arch. Július Hanus, PhD.

Ďalší riešitelia:

Bc. Christián Didi, Bc. Martina Ciferská, Bc. Barbora Feriancová

Obsah

A.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	6
I.	Základné údaje o obstarávateľovi.	6
I.1.	Označenie.	6
I.2.	Sídlo.	6
I.3.	Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, od ktorého možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto na konzultácie.	6
II.	Základné údaje o strategickom dokumente.....	7
II.1.	Názov.	7
II.2.	Územie.	7
II.3.	Dotknuté obce.	11
II.4.	Dotknuté orgány.	12
II.5.	Schvaľujúci orgán.	13
II.6.	Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom. .	14
II.6.1.	Obsah strategického dokumentu.....	14
II.6.2.	Hlavné ciele strategického dokumentu	15
II.6.3.	Vzťah strategického dokumentu k iným strategickým dokumentom.....	18
III.	Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia.....	22
III.1.	Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať.	22
III.1.1.	Geomorfologické pomery	22
III.1.2.	Geologické pomery	24
III.1.2.1.	Základná geologická stavba.....	24
III.1.2.2.	Hydrogeologické pomery	25
III.1.2.3.	Inžiniersko – geologická charakteristika.....	27
III.1.3.	Hydrologické pomery.....	27
III.1.3.1.	Hydrologický režim.....	27
III.1.3.2.	Vodné toky a vodné plochy.....	27
III.1.4.	Pedologické pomery	29
III.1.4.1.	Pedo-geografická charakteristika.....	30
III.1.4.2.	Pôdny typ	30
III.1.4.3.	Pôdny druh.....	32
III.1.4.4.	Ochrana pôdy.....	32
III.1.5.	Klimatické pomery	33
III.1.5.1.	Teplotné pomery.....	33
III.1.5.2.	Zrážkové pomery.....	34
III.1.5.3.	Veterné pomery	35
III.1.5.4.	Počet tropických dní v roku.....	35
III.1.5.5.	Klíma a mikroklima.....	35
III.1.6.	Kvalita ovzdušia.....	37
III.1.7.	Flóra a fauna	40
III.1.7.1.	Fytogeografické pomery	40
III.1.7.2.	Potenciálna vegetácia	41
III.1.7.3.	Reálna vegetácia	43
III.1.7.4.	Fauna.....	44
III.2.	Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam, akými sú navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti a pod.	47
III.2.1.	Územná ochrana – chránené územia prírody.....	47
III.1.1.1.	Veľkoplošné chránené územia	47
III.1.1.2.	Maloplošné chránené územie	50
III.2.2.	Lokality NATURA 2000	51
III.1.2.1.	Chránené vtáčie územia	52
III.1.2.2.	Územie európskeho významu (ÚEV)	53

III.2.3.	Chránené územia podľa medzinárodných dohovorov.....	55
III.1.3.1.	Ramsarské lokality.....	55
III.1.3.2.	Národne významné mokrade.....	56
III.1.3.3.	Ochrana drevín.....	57
III.2.4.	Územný systém ekologickej stability	58
III.2.5.	Ochrana vôd.....	61
III.1.5.1.	Chránené vodohospodárske oblasti.....	61
III.1.5.2.	Vodárenské toky	61
III.1.5.3.	Vodohospodársky významné toky	61
III.1.5.4.	Vodohospodársky významné plochy.....	62
III.3.	Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú pravdepodobne významne ovplyvnené.	64
III.3.1.	Odpadové hospodárstvo.....	64
III.4.	Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu.	68
III.4.1.	Sociálno-ekonomická oblasť	68
III.4.2.	Územno-technická oblasť	69
III.4.3.	Prírodno-environmentálna oblasť	69
III.4.4.	Ďalšie environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov	70
III.5.	Environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu.	75
IV.	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia .	78
IV.1.	Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie (primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne aj negatívne).	78
IV.1.1.	Zhodnotenie predpokladaných vplyvov priorít a investičných balíčkov na životné prostredie..	78
IV.1.2.	Zhodnotenie predpokladaných vplyvov kľúčových projektov na životné prostredie	93
IV.1.3.	Súhrnné zhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie	98
IV.1.4.	Zhodnotenie dopadov na chránené územia a na spoločnú európsku sieť chránených území NATURA 2000	108
IV.1.5.	Vyhodnotenie predpokladaných kumulatívnych a synergických vplyvov na životné prostredie a chránené územia	112
V.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	113
V.1.	Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplynúť z realizácie strategického dokumentu	113
VI.	Dôvody výberu zvažovaných alternatív zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu a opis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane ťažkostí s poskytovaním potrebných informácií, ako napr. technické nedostatky alebo neurčitosti	120
VII.	Návrh monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie	122
VIII.	Pravdepodobne významné cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie.....	125
IX.	Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií.....	126
X.	Informácia o ekonomickej náročnosti	154
	Zoznam použitých zdrojov	156
	Zoznam použitej literatúry.....	156
	Zoznam použitých skratiek	157
	Potvrdenie správnosti údajov	159

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi.

I.1. Označenie.

Názov: Bratislavský samosprávny kraj
Identifikačné číslo: 36063606

I.2. Sídlo.

Adresa sídla: Sabinovská 16
820 05 Bratislava 25

I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, od ktorého možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa: Mgr. Juraj Droba, MBA, MA – predseda Bratislavského samosprávneho kraja
Bratislavský samosprávny kraj
Sabinovská 16

820 05 Bratislava 25

☎ 02/4826 4150

✉ predseda@region-bsk.sk

Kontaktná osoba: Ing. Alžbeta Kollárová – referent Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja

Bratislavský samosprávny kraj

Odbor stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov

Bratislavský samosprávny kraj
Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja

Sabinovská 16

820 05 Bratislava 25

☎ 02/4826 4108

✉ alžbeta.kollarova@region-bsk.sk

Adresa sídla (miesto na konzultácie): Bratislavský samosprávny kraj
Sabinovská 16
820 05 Bratislava 25

II. Základné údaje o strategickom dokumente

II.1. Názov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

II.2. Územie.

Strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 s výhľadom do roku 2030 (PHRSR BSK)“ umiestňuje svoje aktivity **do celého územia Bratislavského kraja**.

Územný plán regiónu v znení zmien a doplnkov č. 1 z roku 2017 (ÚPN R BK) vymedzuje a klasifikuje riešené územie, v súlade so zásadami a regulatívmi využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie v rámci záväznej časti ÚPN R BK, nasledovné:

- 1. Bratislava** – špecifické centrum plniace funkcie hlavného mesta štátu a centra európskeho významu;
- 2. Pezinok** - regionálne rozvojové centrum, ako centrum druhej skupiny v celoštátnej hierarchii;
- 3. Malacky a Senec** (regionálne rozvojové centrá) a centrum Modra - centrá tretej skupiny v celoštátnej hierarchii;
- 4. regionálne rozvojové póly mesta Bratislavy v priestoroch** (1.) Záhorská Bystrica/Devínska Nová Ves – Lamač – Stupava, (2.) Rača – Svätý Jur, (3.) mestská časť Nové Mesto – Ivanka pri Dunaji – Bernolákovo – Vajnory – Chorvátsky Grob, (4.) Podunajské Biskupice – Rovinka – Dunajská Lužná, (5.) južne od Petržalky vo väzbe na Jarovce a Rusovce.

Tabuľka: Základné údaje o okresoch Bratislavského samosprávneho kraja

sídlna štruktúra	výmera v km ²		počet obcí		z toho so štatútom mesta		počet obyvateľov k 31.12. 2019		počet obyv. na km ²
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
Bratislavský kraj	2 052,62	100	89	100	7	100	669 592	100	326
Bratislava	367,62	17,91	1	1,12	1	14,3	437	65,37	1 190
okres Bratislava I	9,59	0,47	1	1,12	-	-	41 893	6,25	4 368
okres Bratislava II	92,49	4,51	3	3,37	-	-	116	17,35	1 256
okres Bratislava III	74,68	3,64	3	3,37	-	-	69 479	10,37	930
okres Bratislava IV	96,67	4,71	6	6,74	-	-	97 792	14,60	1 011
okres Bratislava V	94,20	4,59	4	4,49	-	-	112	16,77	1 192
okres Malacky	949,56	46,26	26	29,21	2	28,6	74 661	11,15	78
okres Pezinok	375,54	18,30	17	19,10	3	42,9	65 593	9,79	174
okres Senec	359,88	17,53	29	32,58	1	14,3	91 612	13,68	254

Zdroj: DATAcube 2020 (www.statistics.sk)

Bratislavský kraj sa nachádza v západnej a juhozápadnej časti SR, zaberá územie 2 053 km² a svojou rozlohou je najmenším krajom Slovenskej republiky.

Zo severnej a východnej strany susedí s Trnavským krajom, na juhu hraničí s Maďarskou republikou a na západe s Rakúskom. Hranicu s Rakúskom tvorí rieka Morava a v dĺžke 37 km druhá najväčšia európska rieka Dunaj. V blízkosti hraníc kraja sú hranice Českej republiky. Sídлом Bratislavského kraja je hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava s významnými politickými, ekonomickými a spoločenskými funkciami.

Územie kraja je z pohľadu krajinnej štruktúry charakteristické vďaka svojej polohe a prírodným danostiam. Z geomorfologického hľadiska ide o priestor, v ktorom sa stretáva viacero dominantných geomorfologických daností európskeho významu – Karpatský masív, Panónska nížina a rieka Dunaj, ktoré historicky predurčovali severojužné a východo-západné cesty a spojenia medzi ostatnými štátmi Európy. Západná časť územia je tvorená Záhorskou nížinou, z juhozápadu na severovýchod sa rozkladá pohorie Malých Karpát a východnú a juhovýchodnú časť zaberá Podunajská nížina.

Z geografického hľadiska je poloha kraja veľmi výhodná, pretože leží na historickej križovatke obchodných ciest – podunajskej a severo – južnej, tzv. jantárovej ceste. Súčasná centrálna poloha kraja v stredoeurópskom priestore, dobrá dopravná dostupnosť a plnenie funkcie medzinárodnej križovatky v cestnej a železničnej doprave, vzrastajúci význam vodnej a leteckej dopravy a dosiahnutá úroveň ukazovateľov v ekonomickej a sociálnej oblasti patria k výrazným rozvojovým faktorom Bratislavského kraja.

Tabuľka: Zoznam obcí na území Bratislavského kraja

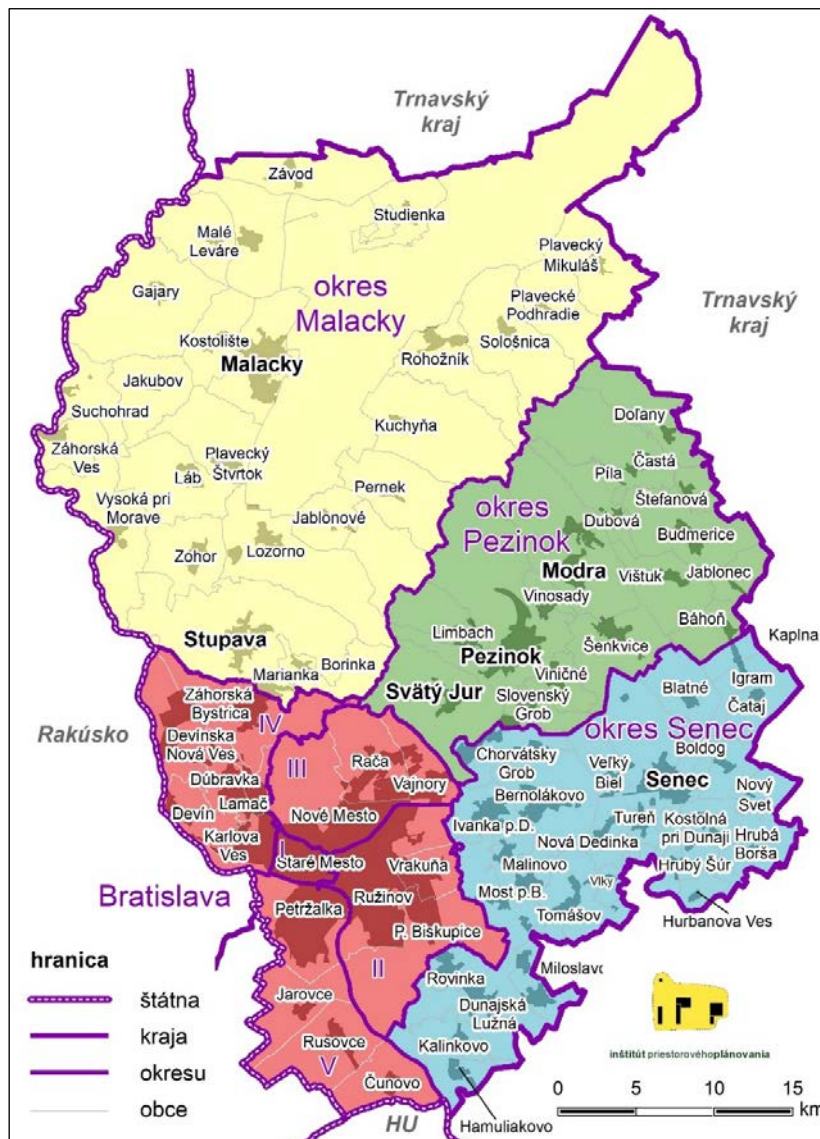
Kód obce	Názov obce	Kód okresu	Názov okresu
528595	Bratislava-Staré Mesto	101	Bratislava I
529311	Bratislava-Podunajské Biskupice	102	Bratislava II
529320	Bratislava-Ružinov	102	Bratislava II
529338	Bratislava-Vrakuňa	102	Bratislava II
529346	Bratislava-Nové Mesto	103	Bratislava III
529354	Bratislava-Rača	103	Bratislava III
529362	Bratislava-Vajnory	103	Bratislava III
529371	Bratislava-Devínska Nová Ves	104	Bratislava IV
529389	Bratislava-Dúbravka	104	Bratislava IV
529397	Bratislava-Karlova Ves	104	Bratislava IV
529401	Bratislava-Devín	104	Bratislava IV
529419	Bratislava-Lamač	104	Bratislava IV
529427	Bratislava-Záhorská Bystrica	104	Bratislava IV
529435	Bratislava-Čunovo	105	Bratislava V
529443	Bratislava-Jarovce	105	Bratislava V
529460	Bratislava-Petržalka	105	Bratislava V
529494	Bratislava-Rusovce	105	Bratislava V
500267	Záhorie (vojenský obvod)	106	Malacky
504556	Malé Leváre	106	Malacky
504629	Plavecké Podhradie	106	Malacky
504637	Plavecký Mikuláš	106	Malacky
504769	Rohožník	106	Malacky
504858	Sološnica	106	Malacky
504874	Studienka	106	Malacky

Kód obce	Názov obce	Kód okresu	Názov okresu
504947	Veľké Leváre	106	Malacky
504980	Závod	106	Malacky
507831	Borinka	106	Malacky
507890	Gajary	106	Malacky
507954	Jablonové	106	Malacky
507962	Jakubov	106	Malacky
508012	Kostolište	106	Malacky
508021	Kuchyňa	106	Malacky
508039	Láb	106	Malacky
508055	Lozorno	106	Malacky
508063	Malacky	106	Malacky
508080	Marianka	106	Malacky
508161	Pernek	106	Malacky
508195	Plavecký Štvrtok	106	Malacky
508233	Stupava	106	Malacky
508241	Suchohrad	106	Malacky
508349	Vysoká pri Morave	106	Malacky
508365	Záhorská Ves	106	Malacky
508381	Zohor	106	Malacky
507806	Báhoň	107	Pezinok
507849	Budmerice	107	Pezinok
507857	Častá	107	Pezinok
507873	Dol'any	107	Pezinok
507881	Dubová	107	Pezinok
507946	Jablonec	107	Pezinok
507989	Svätý Jur	107	Pezinok
508047	Limbach	107	Pezinok
508101	Modra	107	Pezinok
508179	Pezinok	107	Pezinok
508187	Píla	107	Pezinok
508225	Slovenský Grob	107	Pezinok
508250	Šenkvice	107	Pezinok
508268	Štefanová	107	Pezinok
508306	Viničné	107	Pezinok
508314	Vinosady	107	Pezinok
508322	Vištuk	107	Pezinok
503681	Boldog	108	Senec
503797	Hrubá Borša	108	Senec
503801	Hrubý Šúr	108	Senec
503819	Hurbanova Ves	108	Senec
503851	Kostolná pri Dunaji	108	Senec
503894	Kráľová pri Senci	108	Senec
503983	Reca	108	Senec

Kód obce	Názov obce	Kód okresu	Názov okresu
507814	Bernolákovo	108	Senec
507822	Blatné	108	Senec
507865	Čataj	108	Senec
507903	Hamuliakovo	108	Senec
507911	Chorvátsky Grob	108	Senec
507938	Ivanka pri Dunaji	108	Senec
507997	Kalinkovo	108	Senec
508071	Malinovo	108	Senec
508098	Miloslavov	108	Senec
508110	Most pri Bratislave	108	Senec
508136	Nová Dedinka	108	Senec
508209	Rovinka	108	Senec
508217	Senec	108	Senec
508276	Tomášov	108	Senec
508284	Tureň	108	Senec
508292	Veľký Biel	108	Senec
508331	Vlky	108	Senec
545333	Dunajská Lužná	108	Senec
555487	Igram	108	Senec
555495	Kaplna	108	Senec
555509	Zálesie	108	Senec
582549	Nový Svet	108	Senec

Zdroj: Register priestorových jednotiek, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Schéma: Administratívne členenie BSK

Zdroj: Geoportal.sk (2020)

II.3. Dotknuté obce.

1. Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava
2. Mesto Malacky - Mestský úrad, Bernolákova 5188/I A, 901 01 Malacky
3. Mesto Pezinok - Radničné nám.7, 902 01 Pezinok
4. Mesto Senec - Mierové nám. 8, 903 01 Senec
5. Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava
6. Regionálneho združenia mestských častí hl. m. SR Bratislavy, Miestny úrad MČ Bratislava - Záhorská Bystrica, Námestie Rodiny 1, 843 57 Bratislava 48
7. Združenie miest a obcí Záhorie, Námestie slobody 10, 909 01 Skalica
8. Združenie miest a obcí Malokarpatského regiónu, Horná ulica č.20, 900 01 Modra
9. Regionálne združenie obcí Podunajskej oblasti, Majerská 326, 900 41 Rovinka

II.4. Dotknuté orgány.

Orgány verejnej správy:

10. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Nám. slobody 6, P.O. Box 100, 810 05 Bratislava 15
11. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava 1
12. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava
13. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava
14. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Nám. SNP č.33, 813 30 Bratislava
15. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
16. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, 837 52 Bratislava
17. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, Štefánikova 15, 811 05 Bratislava
18. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
19. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/A, 827 15 Bratislava 212
20. Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16, P.O.BOX 106, 820 05 Bratislava 25 - obstarávateľ
21. Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16, P.O.BOX 106, 820 05 Bratislava 25 - schvaľujúci orgán a dotknutý orgán
22. Trnavský samosprávny kraj, P. O. Box 128, Starohájska 10, 917 01 Tmava
23. Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
24. Okresný úrad Bratislava, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
25. Okresný úrad Pezinok, odbor starostlivosti o životné prostredie, M. R. Štefánika 10, 902 01 Pezinok
26. Okresný úrad Malacky, odbor starostlivosti o životné prostredie, Záhorácka 2942/60A, 901 26 Malacky
27. Okresný úrad Senec, odbor starostlivosti o životné prostredie, Hurbanova 21, 903 01 Senec
28. Okresný úrad Bratislava, odbor obrany štátu, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
29. Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
30. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
31. Okresný úrad Bratislava, pozemkový a lesný odbor, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
32. Okresný úrad Bratislava, odbor školstva, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
33. Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Tomášikova

46, 832 05 Bratislava

34. Okresný úrad Bratislava, odbor krízového riadenia, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
35. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava
36. Krajský pamiatkový úrad Bratislava, Leškova 17, 811 04 Bratislava
37. Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Bratislave, Radlinského 6, 811 07 Bratislava
38. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hl. m. so sídlom v Bratislave, Ružinovská 8, P.O.BOX 26, 820 09 Bratislava 29

Ostatné dotknuté orgány:

39. Štátna ochrana prírody SR, Tajovského 288, 974 01 Banská Bystrica
40. Slovenský pozemkový fond, Búdková 36, 817 15 Bratislava
41. LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Nám. SNP č. 8, 975 66 Banská Bystrica
42. Lesy Modra, s. r. o., Harmónia 3001, 900 01 Modra
43. Mestské lesy v Bratislave, Cesta mládeže 4, 831 01 Bratislava - Nové Mesto
44. Národná diaľničná spoločnosť a. s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
45. Slovenská správa ciest, Miletičova 19, 826 19 Bratislava 29
46. Železnice SR, Odbor expertízy, Klemensova 8, 813 61 Bratislava 1
47. Letisko M. R. Štefánika -Airport Bratislava, a. s., P. O. Box 160, 823 11 Bratislava
48. SPP -distribúcia, a. s., Mlynské nivy 44/B, 825 11 Bratislava 2
49. Slovenské elektrárne, a. s., Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava 2
50. Západoslovenská energetika, a. s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava 1
51. Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava 26
52. Slovenský vodohospodársky podnik š. p., OZ Bratislava, Karloveská 2, 842 17 Bratislava
53. Slovenský vodohospodársky podnik š. p., OZ Piešťany, Nábřežie I. Krasku č. 834/3, 921 80 Piešťany
54. Hydromeliorácie š. p. Bratislava, Vrakunská 29, 825 63 Bratislava 211
55. Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29
56. LESY SR š. p., Trnavská 584, 919 04 Smolenice

Dotknuté susedné štáty:

Strategický dokument nebude mať vplyv na územie susedných štátov.

II.5. Schvaľujúci orgán.

Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu:

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja.
Sabinovská 16
820 05 Bratislava 25

Druh schvaľovacieho dokumentu:

Uznesenie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja.

II.6. Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom.

II.6.1. Obsah strategického dokumentu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) pozostáva z častí:

- A. Úvod** - obsahuje informácie o metodických a legislatívnych východiskách a relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov,
- B. Analytická časť** - založená na databáze informácií a ukazovateľov, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie vyššieho územného celku, odhad jeho budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia vyššieho územného celku,
- C. Strategicko-programová časť** - obsahuje stratégiu rozvoja samosprávneho kraja pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja samosprávneho kraja pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia, obsahuje aj zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja,
- D. Realizačno-finančná časť** - zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja samosprávneho kraja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja formou akčného plánu, finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja.

E. Záver

Body obsahu PHRSR:

A. ÚVOD

- A.1 Metodické a legislatívne východiská
- A.2 Relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov

B. ANALYTICKÁ ČASŤ

- B.1 Identifikácia územia
- B.2 Sociálno-ekonomická analýza
- B.3 Územno-technická analýza
- B.4 Prírodno-environmentálna analýza
- B.5 Inštitucionálno-organizačná analýza
- B.6 Trendy vývoja a odhad budúceho vývoja
- B.7 Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov
- B.8 Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia
- B.9 SWOT analýza
- B.10 Benchmarking metropolitných regiónov

PRÍLOHY

Bibliografia

Dotazníkové prieskumy

Doplňujúce informácie

C. STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ

- C.1 Proces tvorby
- C.2 Vízia rozvoja
- C.3 Ciele rozvoja
- C.4 Priority rozvoja
- C.5 Územná prioritizácia - územná a tematická koncentrácia
- C.6 Prílohy

D. REALIZAČNO-FINANČNÁ ČASŤ

- D.1.1 Zásobník projektov
 - D.1.2 Rada partnerstva (Regionálna rada)
 - D.1.3 Finančná špecifikácia intervencii podľa špecifických území
 - D.1.4 Inštitucionálne zabezpečenie implementácie PHRSR
 - D.1.5 Monitorovanie a hodnotenie
 - D.1.6 Akčný plán Bratislavského samosprávneho kraja
- E. ZÁVER

II.6.2. Hlavné ciele strategického dokumentu

Cieľom dokumentu je na základe komplexnej analýzy územia, jeho silných a slabých stránkach, identifikovaných rozvojových potrebách stanoviť stratégiu jeho ďalšieho rozvoja v rôznych oblastiach, aby bol zabezpečený optimálny hospodársky a sociálny rozvoj územia s cieľom jeho vyváženého a udržateľného rozvoja.

PHRSR BSK je strednodobý rozvojový dokument, ktorý bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Agendy OSN pre udržateľný rozvoj 2030, Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 a bude vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu.

Pre naplnenie dlhodobej vízie rozvoja kraja bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca hlavný (globálny) cieľ rozvoja a ďalšie strategické (na úrovni priorít) a špecifické ciele (na úrovni strategických investičných balíčkov).

Globálny cieľ samosprávneho kraja:

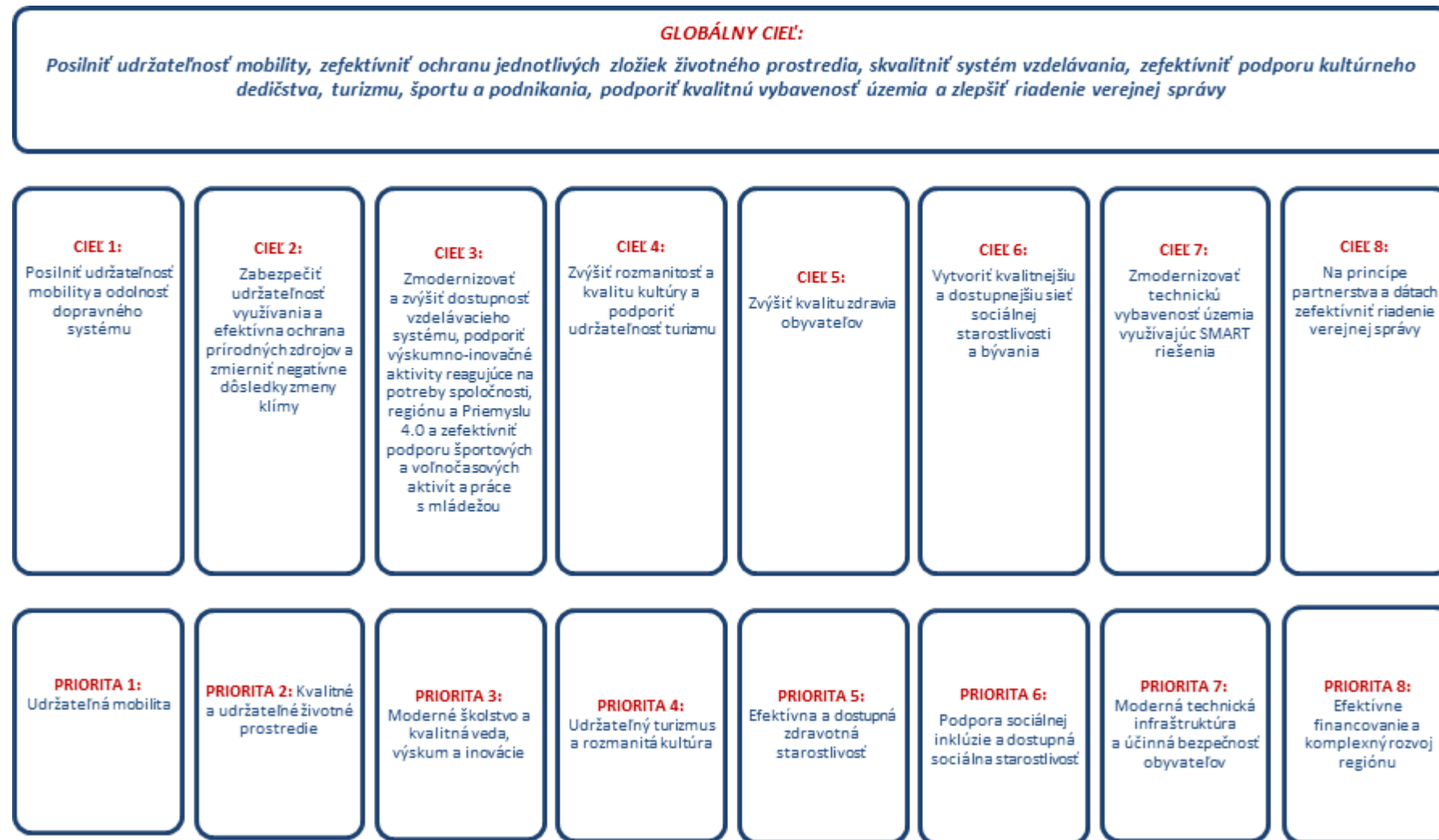
„Posilniť udržateľnosť mobility, zefektívniť ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúrneho dedičstva, turizmu, športu a podnikania, podporiť kvalitnú vybavenosť územia a zlepšiť riadenie verejnej správy“

Globálny cieľ znamená v jednotlivých prioritných (rozvojových) oblastiach uplatňovať princípy udržateľného využívania prírodných zdrojov s čo najmenšími negatívnymi dopadmi na životné prostredie a zdravie obyvateľov a zároveň využívať najnovšie poznatky, metódy a technológie pri dosahovaní cieľov rozvoja.

Rozvojová stratégia v plnej miere zohľadňuje výsledky socioekonomickej analýzy súčasného stavu na území kraja, analýzu potrieb najvýznamnejších kľúčových aktérov pôsobiacich na území kraja (územná samospráva, asociácie, zväzy a združenie podnikateľov a štát) ako aj známe východiská spoločného strategického rámca európskej regionálnej politiky na roky 2021 až 2027 a aktuálne výzvy s ohľadom na reakciu na hospodársku krízu spôsobenú aktuálnou epidemiologickou situáciou.

Stratégia zvolená na dosiahnutie globálneho cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov. Do riešenia relatívne širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a lokálnej úrovni zabezpečia koordinovaný a partnerský prístup pri realizácii intervencií na území kraja, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť bude venovaná koordinácií intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov smerujúcich do územia Bratislavského kraja cez relevantný schválený operačný program a hospodárskej obnovy po pandémie COVID-19. Pre napĺňanie globálneho cieľa bolo stanovených **8 strategických cieľov**.

Schéma prepojenia globálneho cieľa a strategických cieľov a priorít

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

II.6.3. Vzťah strategického dokumentu k iným strategickým dokumentom

Legislatívne východiská

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja VÚC je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu (v tomto prípade ÚPN-R BSK). V súčasnosti problematika regionálneho rozvoja spadá pod gesciu novovzniknutého Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR), ktoré od 1.7.2020 prevzalo agendu regionálneho rozvoja od Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ten bol pôvodne zodpovedný za tvorbu a riadenie regionálneho rozvoja ako aj prípravu novej národnej stratégie (pôvodne pod názvom Vízia a stratégia rozvoja SR).

Z hľadiska obsahovej štruktúry je dokument spracovaný v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z aktuálne platnej legislatívy (zákon 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, časová verzia predpisu účinná od 1.7.2020). Niektoré časti strategického dokumentu, v zmysle platnej legislatívy boli pre jeho lepšiu čitateľnosť spojené.

Schválenie PHRSR vyššieho územného celku (a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho územného celku) je podmienkou na predloženie žiadosti vyššieho územného celku o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov).

Metodické východiská

Pri tvorbe dokumentu sa rešpektovali aktuálne metodické dokumenty pre tvorbu PHRSR. Treba poznamenať, že počas prác na jednotlivých etapách tvorby PHRSR boli zverejnené aj nové metodické usmernenia. Finalizácia dokumentu, najmä spracovanie strategicko-programovej časti a následných častí, bolo realizované v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja (z januára 2020) a s Jednotným metodickým rámcom pre prípravu integrovaných územných stratégií a investícií v SR v programovom období 2021 – 2027 (z augusta 2020) a na základe konzultácií so zástupcami gestora pre regionálny rozvoj (MIRRI SR).

Tabuľka: Prehľad kľúčových dokumentov

Názov	Typ dokumentu	Oblasť
Agenda OSN pre udržateľný rozvoj 2030 (Agenda 2030)	nadnárodný	multisektorový
Parížska dohoda o zmene klímy Kjótsky protokol Protokol o vode a zdraví, Dohovor o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja Dohovor o ochrane a využívaní hraničných tokov a medzinárodných jazier Rámcová smernica o vode Bazilejský dohovor Dohovor o biologickej diverzite Dohovor o mokradiach	nadnárodný	životné prostredie
Európska sociálna charta Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím Všeobecná deklarácia ľudských práv Charta základných práv Európskej únie Dohovor o právach dieťaťa Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Európsky dohovor o ľudských právach) Európsky pilier sociálnych práv	nadnárodný	sociálne veci
OECD Skills Strategy for Slovakia	nadnárodný	vzdelávanie

Názov	Typ dokumentu	Oblasť
Národné priority implementácie Agendy 2030 Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 Konceptcia územného rozvoja Slovenska 2001 Východisková pozícia Slovenskej republiky k politike súdržnosti Európskej únie po roku 2020 Národný investičný plán SR na roky 2018 – 2030 (návrh) Konceptcie mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030	národný	multisektorový
Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030	národný	inovácie, ľudský kapitál, životné prostredie, energetika, podnikateľské prostredie, regionálny rozvoj
Analýzu regiónov na úrovni VÚC a na úrovni subregiónov	národný	multisektorový
Prognóza obyvateľstva Slovenska do roku 2060 – Revízia poznatkov a predpokladov v kontexte pokračujúcej transformácie Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2035	národný	ľudské zdroje
Konceptcia energetickej efektívnosti SR Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030	národný	energetika
Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (RIS3) vrátane príslušného Implementačného plánu Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách	národný	inovácie, výskum
Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030	národný	digitalizácia
Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky Návrhu akčného plánu rozvoja elektromobility v Slovenskej republike	národný	elektromobilita
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 Návrh priorít vo výstavbe cestnej infraštruktúry (2020) Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (MDV SR)	národný	doprava a mobilita
Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020	národný	sociálne veci
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014-2020 Územný plán regiónu – Bratislavský samosprávny kraj (2013) v znení Zmien a doplnkov č. 1 (2017) Regionálna integrovaná územná stratégia Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014-2020	regionálny	multisektorový
Stratégie rozvoja vidieka Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2016-2020 Regionálne stratégie CLLD	regionálny	rozvoj vidieka
Plán dopravnej obslužnosti Bratislavského kraja (2017) Urbanistická štúdia cezhraničného prepojenia územia BSK a susediacich rakúskych obcí formou cyklolávk cez rieku Morava Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja Štúdia realizovateľnosti - Parkovacie systémy pre bicykle Štúdia realizovateľnosti - Výpožičné systémy pre bicykle Konceptcia územného rozvoja cyklotrás Bratislavského samosprávneho kraja vo vzťahu k integrovanému dopravnému systému a významným bodom cestovného ruchu – Aktualizácia 2017	regionálny	doprava
Inovačná stratégia BSK (2014 - 2020)	regionálny	inovácie, výskum
Stratégie rozvoja turizmu v Bratislavskom kraji Marketingová a komunikačná stratégia destinácie Bratislava na roky 2018 - 2022	regionálny	turizmus
Stratégia rozvoja kultúry v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2015-2020	regionálny	kultúra
Stratégia znižovania energetickej náročnosti budov BSK	regionálny	energetika
Konceptcia rozvoja sociálnych služieb v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023 Konceptcie sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020-2030 Konceptcie rozvoja sociálnych služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2019 – 2021	regionálny	sociálna inklúzia a sociálna starostlivosť
Konceptcia rozvoja mestskej hromadnej dopravy v Bratislave na roky 2013-2025 ŽSR dopravný uzol Bratislava – štúdia realizovateľnosti (2019) Vyhľadávacia štúdia možností realizácie zachytých parkovísk a parkovacích domov v Bratislave (2017)	lokálny	doprava
Územný plán hlavného mesta SR Bratislava	lokálny	multisektorový

Názov	Typ dokumentu	Oblasť
Územné plány okresných miest (Malacky, Senec a Pezinok)		
Komunitné plány miest a obcí	lokálny	sociálne veci
Hluková mapa (Strategická hluková mapa) a akčný plán ochrany pred hlukom Bratislavskej aglomerácie	lokálny	životné prostredie

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

Základným strategickým dokumentom na medzinárodnej úrovni je **Agenda 2030**, ktorú vypracovala OSN. Agenda 2030 je súhrnom globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti, ako sú zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Agenda udržateľného rozvoja obsahuje 17 hlavných cieľov v oblasti udržateľného rozvoja. K ďalším významným dokumentom je **Parížska dohoda o zmene klímy**, ktorá vyslovuje požiadavku do roku 2030 znížiť emisie oxidu uhličitého spôsobené človekom o 40 percent a do roku 2050 dosiahnuť v čistom nulové emisie. Parížska dohoda zaväzuje každú krajinu vrátane Slovenska k znižovaniu emisií skleníkových plynov.

Slovenská republika sa k cieľom **Agendy 2030** prihlásila aj prostredníctvom definovania Národných priorít implementácie Agenda 2030. Aktuálne národné priority (Vzdelanie pre dôstojný život, Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí, Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia, Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy, Právny štát, demokracia a bezpečnosť a Dobré zdravie) implementácie Agendy 2030 predstavujú jediný Vládou SR schválený prierezový strategický dokument na národnej úrovni. Uvedené priority tvoria základ pre formulovanie **Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030** (národná stratégia regionálneho rozvoja). Návrh dokumentu z októbra 2020 definuje **3 integrované rozvojové programy: I. Ochrana a rozvoj zdrojov**, ktorého cieľom je „Rast a kvalitatívny rozvoj populácie, so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru a právny štát a ochrana a zveľaďovanie prírodných zdrojov“, **II. Udržateľné využívanie zdrojov**, ktorého cieľom je „Premena hospodárstva SR na udržateľné, ktorého konkurenčná schopnosť sa zakladá na inovatívnom a efektívnom zhodnocovaní zdrojov a ktoré generuje dobré mzdy a prosperitu“ a **III. Rozvoj komunit**, ktorého cieľom je „Rozvoj komunit a zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny prostredníctvom priblíženia správy vecí verejných občanom a sociálnej inklúzie a dostupných, kvalitných a efektívnych služieb“. Z pozície štátu na národnej úrovni existuje viacero strategických dokumentov väčšinou pod záštitou jednotlivých rezortov (ministerstiev) ako napr. Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030, Konceptcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike, Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030 alebo Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030.

Hlavným podkladovým materiálom pre spracovanie aktuálneho PHRSR BSK na roky 2021 – 2027 je **predchádzajúca verzia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja kraja** (PHRSR BSK 2014-2020). Čo sa týka pokroku plnenia tohto predchádzajúceho strategického dokumentu môžeme konštatovať, že najvýraznejší pokrok bol zaznamenaný v rámci oblastí zameraných na zamestnanosť a konkurencieschopnosť a podnikateľské prostredie. Naopak problémom sa javí v oblasti životného prostredia, téma produkcie komunálneho odpadu.

Ďalším východiskovým dokumentom na regionálnej úrovni, podľa ktorého musí byť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja kraja spracovaný je **územný plán regiónu**. Tento dokument definuje, v rámci svojej záväznej časti, viacero regulatívov pre jednotlivé tematické oblasti ako hospodárska štruktúra, demografia, občianska vybavenosť, rekreácia a cestovný ruch, kultúrno-historické hodnoty, doprava, technická infraštruktúra a životné prostredia. V oblasti regionálnych vzťahov definuje systém rozvoja jednotlivých centier osídlenia kraja. Okrem hl. m. SR Bratislavy ako centra osídlenia najvyššej úrovne so špecifickými funkciami definuje aj rozvoj ďalších centier osídlenia a to rozvoj regionálneho centra Pezinok, Malacky, Senec a centra Modra ako aj tvorbu a rozvoj regionálnych rozvojových pólov mesta Bratislava s požadovaným funkčným vybavením (zariadenia občianskej vybavenosti).

Z pozície regionálnej samosprávy existuje viacero sektorových alebo špecializovaných podkladových dokumentov, ktoré sú na úrovni kraja vypracované a slúžili ako podklad pre tvorbu tohto aktuálneho programového dokumentu. K takýmto dokumentom patria najmä **Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja, Koncepcia sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020-2030, Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023** a Plán dopravnej obslužnosti Bratislavského kraja.

III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

III.1. Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať.

Stav životného prostredia SR je dlhodobo sledovaný v rámci konkrétnych ukazovateľov zložiek životného prostredia, ktoré sú sústredované v databázach reprezentujúcich čiastkové monitorovacie systémy, ako aj na základe účelových analýz prostredia.

Problematika životného prostredia a ochrany prírody je riešená v súlade s aktuálnym územným plánom Bratislavského kraja (ÚPNR-BSK v znení ZaD č.1). Na niektoré skutočnosti je možné nadviazať a rozvíjať ich a niektoré skutočnosti museli byť z dôvodu rozdielného obsahu strategického dokumentu a dokumentu územného plánu kraja zostručené. Vzhľadom tomu, že územný plán Bratislavského kraja obsahuje údaje spred roku 2017 bolo možné v rámci analytickej časti dokumentu PHRSR pristúpiť k aktualizácii údajov spoločných s územným plánom kraja. Zmeny nastali v množstvách vyprodukovaného komunálneho odpadu, množstvách emisií zo zdrojov znečistenia ovzdušia, počte chránených území v kraji a podobne. Kapitoly bolo možné obohatiť o poznatky, ktoré vychádzajú zo strategických dokumentov obstaraných úradom BSK ako sú napríklad Koncepcia ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v BSK, Urbanisticko-krajinárska štúdia na ochranu pred prívalovými dažďami v Malokarpatskej oblasti a Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Každú podkapitolu je možné rozpracovať podrobnejšie a s väčšími detailmi, ale bolo by to na úkor čitateľnosti a porozumenia danej problematiky.

Súčasný stav kvality jednotlivých zložiek životného prostredia predstavuje súčasný stav, t. j. **bez realizácie strategického dokumentu** - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030).

III.1.1. Geomorfologické pomery

Podľa mapy Geomorfologického členenia Slovenska (KOČICKÝ – IVANIČ, 2011) spadá riešené územie do dvoch rozdielných podsústav Alpsko-himalájskej sústavy, a to Karpaty a Panónska panva. V rámci nich sú ďalej vyčlenené nasledujúce nižšie jednotky:

Podsústava:	Karpaty (rozdeľuje územie kraja v smere JZ – SV)
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne Západné Karpaty
Oblasť:	Fatransko-tatranská
Celok:	Malé Karpaty
Podcelok:	Devínske Karpaty
Časť:	Devínska brána (1a) Devínska Kobyla (1b) Bratislavské predhorie (1c)

	Lamačská brána (1d)
Podcelok:	Pezinské Karpaty
Časť:	Homol'ské Karpaty (1e)
	Stupavské predhorie (1f)
	Kuchynská hornatina (1g)
	Biele hory (1h)
	Bukovská brázda (1i)
	Smolenická vrchovina (1j)
	Plavecké predhorie (1k)
Podsústava:	Panónska panva
Provincia:	Západopanónska panva
Subprovincia:	Malá Dunajská kotlina
Oblasť:	Podunajská nížina
Celok:	Podunajská rovina (2)
Časť:	Šúr (2a)
	Úľanská mokrad' (2b)
Celok:	Podunajská pahorkatina
Podcelok:	Trnavská pahorkatina
Časť:	Podmalokarpatská pahorkatina (3a)
	Trnavská tabuľa (3b)
Subprovincia:	Viedenská kotlina
Oblasť:	Záhorská nížina
Celok:	Borská nížina
Podcelok:	Dolnomoravská niva a Myjavská niva (4a)
	Novoveská plošina (4b)
	Podmalokarpatská zníženina (4c)
	Záhorské pláňavy (4d)
	Bor (4e)
Časť:	Lakšárska pahorkatina (4ea)

Z hľadiska **geomorfologickej typizácie** (Mazúr, Činčura, Kvitkovič, 1980) na území kraja rozlišujeme nasledovné typy reliéfu:

P. č.	Základné typy eróznodenučného reliéfu	Základné morfoštruktúry (typy)	Základné morfoštruktúry
1.	reliéf rovín a nív	mladé poklesávajúce morfoštruktúry s agradáciou	negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy
2.	reliéf zvlnených rovín	mladé poklesávajúce morfoštruktúry s agradáciou	negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy
3.	reliéf zvlnených rovín	mierne diferencované morfoštruktúry bez agradácie	negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy
4.	reliéf nížinných pahorkatín	mierne diferencované morfoštruktúry bez agradácie	negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy
5.	reliéf nížinných pahorkatín	mladé poklesávajúce morfoštruktúry s agradáciou	negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy

P. č.	Základné typy erózo-denudačného reliéfu	Základné morfoštruktúry (typy)	Základné morfoštruktúry
6.	vrchovinový reliéf	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra
7.	planačno-rázsochový reliéf	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra
8.	hornatinový reliéf	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra
9.	reliéf erózných brázd	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra
10.	hornatinový reliéf	-	-

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Schéma: Geomorfologické členenie

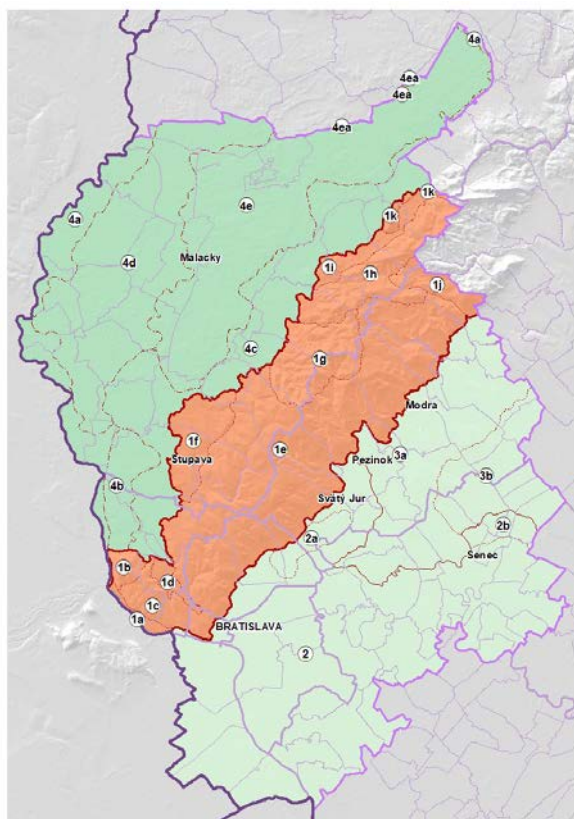
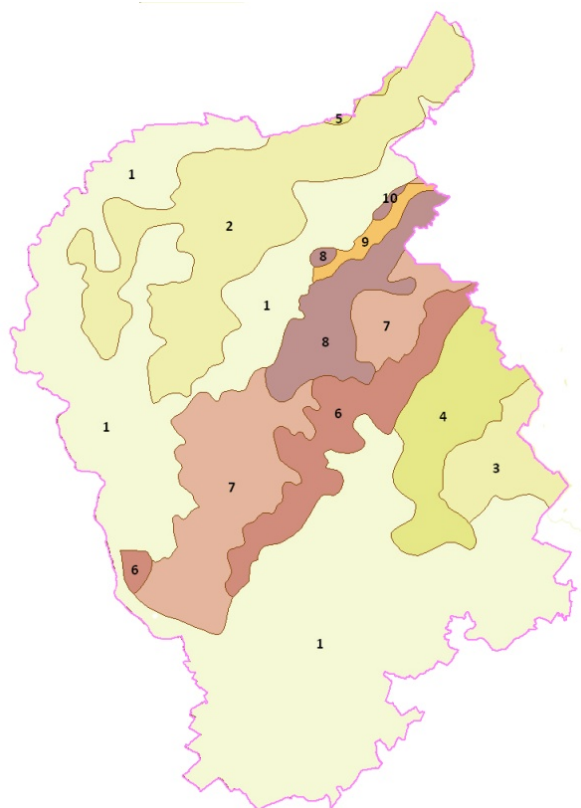

Schéma: Geomorfologická typizácia

Upravené podľa: Atlas krajiny SR, 2002 a podľa údajov ŠGUDŠ

III.1.2. Geologické pomery

III.1.2.1. Základná geologická stavba

Riešené územie sa rozprestiera na styku dvoch nížin - Záhorskej a Podunajskej s pohorím Malých Karpát. Geologická stavba územia je veľmi pestrá a je tvorená útvarmi paleozoika, mezozoika, terciéru aj kvartéru. Najstaršie paleozoické horniny budujú kryštalinikum Malých Karpát.

Malé Karpaty sú v centrálnej časti budované horninami paleozoika – biotické granity až granodiority tzv. bratislavského typu s lokálnym výskytom amfibolitov. V okrajových polohách je pestrá škála proterozoických a paleozoických hornín (fylity, zlepenice, brekcie, arkózy, pestré bridlice), mezozoických hornín (kremence, pestré bridlice), neogénnych hornín (štrky, piesky,

íly, sliene) a kvartérnych deluviálnych sedimentov (sutiny hlinito – kamenité a piesčito – kamenité).

Podunajská nížina je tvorená horizontálne uloženými, vrásnením neporušenými mladoterciérnymi reprezentovanými vápnitými ílmi, ílovými pieskami, pieskovecami a štrkami ležiacimi na poklesnutom kryštalickej jadre. Pokrývajú ich naplaveniny Dunaja, ktoré vytvárajú mohutný náplavový kužeľ. Počas kvartéru došlo k sedimentácii hrubších i jemnejších štrkovo-piesčitých frakcií pokrytých hlinitými sedimentmi, pričom prítoky Dunaja formovali doliny a vytvárali terasy, tvoriace geologický základ väčšej časti územia Bratislavy. Podunajská nížina ako mohutná medzihorská depresia nemá jednotný geologický vývoj. Jej sedimentačné priestory sa niekoľkokrát menili a sťahovali.

Záhorská nížina je tvorená najmä kvartérnymi fluvialnymi a deluviálnymi sedimentmi, na úpätí Malých Karpát najmä pleistocénymi proluviálnymi sedimentmi.

III.1.2.2. Hydrogeologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska patrí územie medzi najvýznamnejšie oblasti, a to ako z hľadiska množstva, tak i kvality podzemných vôd, hlavne územie nížinnej časti pozdĺž toku Dunaja. Hydrogeologické pomery sú viazané na geologickú a geomorfologickú stavbu územia. V Záhorkej nížine sú zásoby podzemnej vody menej výdatné, viazané na artézske vody a vody kvartérnych štrkov a piesčitých hornín.

V rajóne Malých Karpát sú zásoby bezvýznamné, len s malými prameňmi a kolísavou výdatnosťou. V Podunajskej nížine sa nachádza veľký zdroj podzemných vôd – Žitný ostrov, ktorý je významnou zásobárňou vody v nielen v riešenom území. Ide o najväčší riečny ostrov v Európe a zároveň predstavuje aj najväčšiu zásobáreň pitnej vody v strednej Európe.

V riešenom území je možné vyčleniť podľa určujúceho typu priepustnosti nasledovné hlavné hydrogeologické regióny:

Medzizrnová priepustnosť

1. kvartér Moravy od Brodského po Vysokú pri Morave
2. neogén centrálnej časti Borskej nížiny
3. kvartér a neogén severovýchodnej časti Borskej nížiny
4. kvartér a neogén južnej a juhovýchodnej časti Borskej nížiny
5. neogén Trnavskej pahorkatiny
6. kvartér západného okraja Podunajskej roviny
7. kvartér Trnavskej pahorkatiny
8. kvartér Juhozápadnej časti Podunajskej roviny

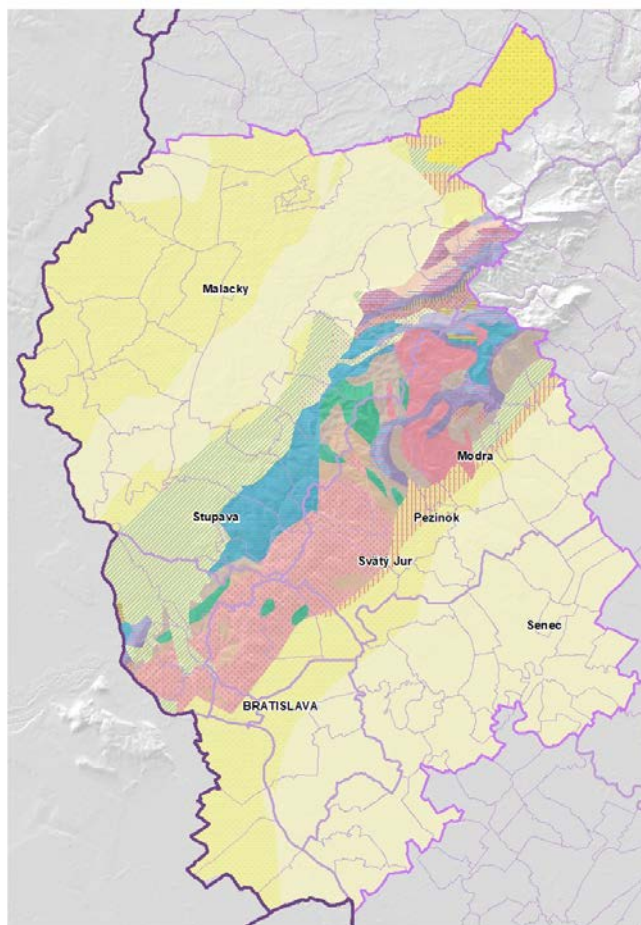
Puklinová priepustnosť

9. kryštalinikum a mezozoikum juhozápadnej časti Malých Karpát
10. kryštalinikum a mezozoikum juhovýchodnej časti Pezinských Karpát

Krasová a krasovo puklinová priepustnosť

11. mezozoikum severnej časti Pezinských Karpát a Brezovských Karpát
12. mezozoikum krížňanského príkrovu Malých Karpát

Schéma: Geologická stavba

- íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence, tufity
- vápnité íly, prachy, piesky, štrky až zlepenice, sloje lignitu, sladkovodné vápence, tufy
- íly, ílovce, piesky, pieskovce, prachovce, zlepenice, kyslé tufy, bentonit, lignit, organogénne vápence
- ílovce, prachovce, piesky, pieskovce, evapority, zlepenice, riasové vápence, uhoľné sloje, kyslé tufy a andezitové epiklastiká
- prachovce, ílovce, piesky, pieskovce, uhoľné íly, sloje, zlepenice, štrky, evapority
- pieskovce, ílovce: flyš
- zlepenice, pieskovce, vápence, brekcie
- pieskovce, slieňovce, ílovce: flyš
- vrstevnaté, slienité, rohovcové a organodetritické vápence, slieňovce, ílovité bridlice
- pieščité, krinoidové, škvmité, rádioláiové a hľuznaté vápence, rohovce, bridlice
- vápence, dolomity, bridlice, pieskovce
- gutensteinské vápence, ramsauské, hlavné a wettersteinské dolomity, reiflinské vápence
- vápence (gutensteinské, steinalmské, wettersteinské, lokálne schreyeralmské, reiflinské) a dolomity
- kremence, pieskovce, ílovité bridlice
- pestré pieskovce, bridlice, zlepenice asociované s andezit-bazaltovým vulkanizmom
- pestré pieskovce, bridlice, zlepenice asociované s andezit-bazaltovým vulkanizmom - andezit-bazaltové vulkanity
- fylity až svory s polohami metavulkanitov, miestami ruly
- pararuly až svory a migmatitizované ruly a produkty ich diaforézy
- amfibolity, miestami amfibolické ruly
- dvojsľudné a biotitické granity až granodiority
- biotitické tonality až granodiority, miestami porfýrické

Zdroj: vytvorené podľa údajov ŠGUDŠ, 2019

III.1.2.3. Inžiniersko - geologická charakteristika

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie sa územie Bratislavy člení na región jadrových pohorí (oblasť jadrových stredohorí) a región neogénnych tektonických vkleslín (oblasť vnútrokarpatských nížin).

Región jadrových pohorí je budovaný najmä predštvŕohornými hlbinnými horninami (granity, granodiority, diority, amfibolity), v okrajových polohách bridlicami, vápencami dolomitmi, slieňovcami.

Región neogénnych tektonických vkleslín (Podunajská rovina) je budovaný štrkovitými zeminami (riečnymi štvŕťohornými sedimentmi) – najmä piesčitými štrkami zväčša s hlinitým pokryvom, na úpätí Malých Karpát štvŕťohornými riečnymi a terasovými sedimentmi (hlinité piesky a štrky, hliny).

Región neogénnych tektonických vkleslín (Záhorská nížina) je budovaná neogénymi zväčša štrkovo - piesčitými sedimentmi (štrky, piesky, íly, zlepenec, pieskovce), štvŕťohornými riečnymi sedimentmi (piesčité štrky) a viatymi pieskami.

III.1.3. Hydrologické pomery

III.1.3.1. Hydrologický režim

Riešené územie patrí do troch povodí, a to Moravy, Dunaja a Váhu.

Za najvýznamnejšie rieky v riešenom území možno považovať Dunaj a Moravu. Medzi najdlhšie vodné toky riešeného územia môžeme zaradiť Moravu, Malinu, Rudavu, Čiernu vodu, Dunaj a Malý Dunaj.

V povodí rieky Morava boli maximálne priemerné mesačné prietoky zaznamenané na väčšine povodia v marci. Minimálne priemerné mesačné prietoky sa vyskytli v auguste.

Maximálne priemerné mesačné prietoky sa vyskytli na Dunaji v septembri, kedy dosiahli maximálne hodnoty a na Vydrici v marci. Minimálne priemerné mesačné prietoky sa na hlavnom toku vyskytli v apríli a auguste a na Vydrici tiež v auguste.

Prítoky Váhu, ktoré pretekajú riešeným územím majú maximálne priemerné mesačné prietoky v marci a minimálne priemerné mesačné prietoky v mesiacoch apríl, máj, jún.

Z hľadiska režimu odtoku (Atlas krajiny SR, 2002) je možné riešené územie začleniť do oblasti vrchovinnó-nížiny s dažďovo-snehovým režimom odtoku.

Prirodzený odtok povodia Malého Dunaja tvorí hydrologický režim tokov s relatívne malou vodnosťou, stekajúcich z východných svahov Malých Karpát. Maximálne priemerné mesačné prietoky sa na tokoch danej oblasti vyskytli v decembri a marci. Minimálne priemerné mesačné prietoky sa vyskytli v povodí Malého Dunaja v auguste.

III.1.3.2. Vodné toky a vodné plochy

Najväčším tokom v záujmovom území je rieka Dunaj. Kvalitu vody v Dunaji ovplyvňujú bodové zdroje znečistenia - odpadové vody komunálne, z priemyslu, poľnohospodárskej činnosti ako aj znečistenie privádzané prítokmi.

Kvalita vody v Dunaji na našom území závisí od kvality vody pritekajúcej na územie Slovenska z vyšších častí povodia a je negatívne ovplyvnená riekou Moravou najmä v čase poľnohospodárskej sezóny.

Morava, najvýznamnejší prítok Dunaja na území kraja, je charakteristická zvýšeným obsahom ľahko rozložiteľných organických látok, zlúčenín dusíka a fosforu. Kvalita vody v Malom Dunaji

zodpovedá na začiatku kvalite dunajskej vody, ktorá je ďalej ovplyvnená zaústenými zdrojmi znečisťovania.

Kvalita podzemných vôd súvisí s hydrogeologickou rôznorodosťou kraja. V kvartérnej nive Moravy po obec Vysoká pri Morave sa vytvorili veľké nánosy eolických pieskov.

Vodné dielo Gabčíkovo znamená umelý zásah do hydrologického režimu Dunaja, čo nesie so sebou určité riziko zmien kvality vody. Pri zadržiavaní vody sa obyčajne vytvárajú podmienky pre zvýšenú sedimentáciu suspendovaných látok a zvýšený rozsah primárnej produkcie fytoplanktónu. V prípade vodného diela Gabčíkovo treba uviesť, že tu proti procesom eutrofizácie pôsobí krátka doba zdržania vody, nízka priehľadnosť vody a rýchlosť prúdenia. Podľa doterajších meraní sa vplyv vodného diela na kvalitu dunajskej vody a podzemnej vody výraznejšie neprejavuje. V priesakových kanáloch vodného diela Gabčíkovo vykazuje voda veľmi dobrú kvalitu.

Okres Bratislava I, II, III IV, V

Charakteristické hydrologické údaje

V riešenom území je najväčším tokom Dunaj, ktorý tvorí sčasti hranicu s Rakúskom. Druhý významný tok je rieka Morava, ktorá je po celej dĺžke hraničným tokom s Rakúskom. Ďalšími vodohospodársky významnými tokmi, ktoré pretekajú územím mesta Bratislavy sú: Malý Dunaj, Vydrlica, Mláka a Račiansky potok. Územím ďalej pretekajú potoky miestneho významu: Marianský, Bystrický, Vápenický, Lamačský, Dúbravský, Pieskový, Tok na Pántoch, Tok Ahoj, Stupavský, Gaštanový hájik a Vajnorský potok.

Nádrže

Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, vznikla ohradzovaním a prehradením koryta Dunaja pri Čunove v rkm 1851,750 a tvorí významnú súčasť VD Gabčíkovo, ktorého účelom je: zabezpečenie protipovodňovej ochrany, zabezpečenie predpísaných odberov vody, zabezpečenie medzinárodnej plavby po Dunaji, využívanie vodnej elektrárne Gabčíkovo vo vynútenej prevádzke a manipulácia pri zimnom režime. Objem zdrže pri maximálnej vzdutej hladine (131,10 m B.p.v.) je 111,0 mil.m³, celkový objem zdrže vrátane prírodného kanála je 196,0 mil.m³. Hať pri Čunove spolu s objektmi na vodnom stupni Gabčíkovo zabezpečujú reguláciu prietokov v Dunaji.

Malá vodná nádrž Vajspeter vznikla v roku 1974 prehradením Vajspeterského potoka na hranici lesa nad vinohradmi v katastrálnom území MČ Rača. Plocha povodia nad nádržou je 1,08 km². Prakticky celý prítok do nádrže sa využíva na závlahu viníc RD Rača. Do toku pod priehradným profilom sa nevypúšťa žiadny prietok, pretekajú ním iba vody presiaknuté cez priehradné teleso.

Okres Malacky

Charakteristické hydrologické údaje

V riešenom okrese najväčším tokom je Morava. Ďalšími významnými tokmi sú Rudava, Malina, Lakšársky potok, Porec a Stupavský potok. Kapacita riečnej siete v záujmovom území je postačujúca a upravené úseky tokov vyhovujú. Je však potrebné na upravených úsekoch tokov vykonávať systematicky údržbu koryt, najmä udržiavaním prietokových kapacít v dolných rovinných úsekoch tokov.

Nádrže

V okrese sa nachádza jedna veľká vodná nádrž nad 1,0 mil.m³ - nádrž Lozorno II. V okrese sú vybudované tri malé vodné nádrže: Vývrať, Kuchyňa, Lozorno I (Lipníky).

Okres Pezinok

Charakteristické hydrologické údaje

V riešenom okrese najväčším tokom je Šúrsky kanál a Čierna voda. Ďalšími významnými tokmi sú Blatina, Stoličný potok, Vištucký potok a Gidra.

Nádrže

V okrese sa v súčasnosti nachádza jedna veľká vodná nádrž (nad 1,0 mil.m³) Budmerice, ktorá je bočnou nádržou. Malých vodných nádrží je v okrese vybudovaných dvanásť.

Okres Senec

Charakteristické hydrologické údaje

V riešenom okrese najväčším tokom je Dunaj, ktorý tvorí hranicu medzi okresmi a sčasti aj s Maďarskou republikou. Ďalšími významnými tokmi sú Malý Dunaj, Šúrsky kanál, Čierna voda, Stoličný potok a Vištucký potok.

Nádrže

Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, zasahuje časťou aj do okresu Senec.

V okrese na tokoch neboli vybudované žiadne malé vodné nádrže. Nachádzajú sa tu však jazerá, ktoré vznikli ťažbou štrkov a v súčasnosti slúžia pre rekreačné účely a odber vody pre závlahy, rybochov, prípadne v nich pokračuje ťažba štrkov. Sú to jazerá: Senecké, Slnčné, Čiernovodské, Zelené, Bielské, Ivánka, Nové Košariská I. a II., Okrem týchto jazier je pri osade Martin rybník.

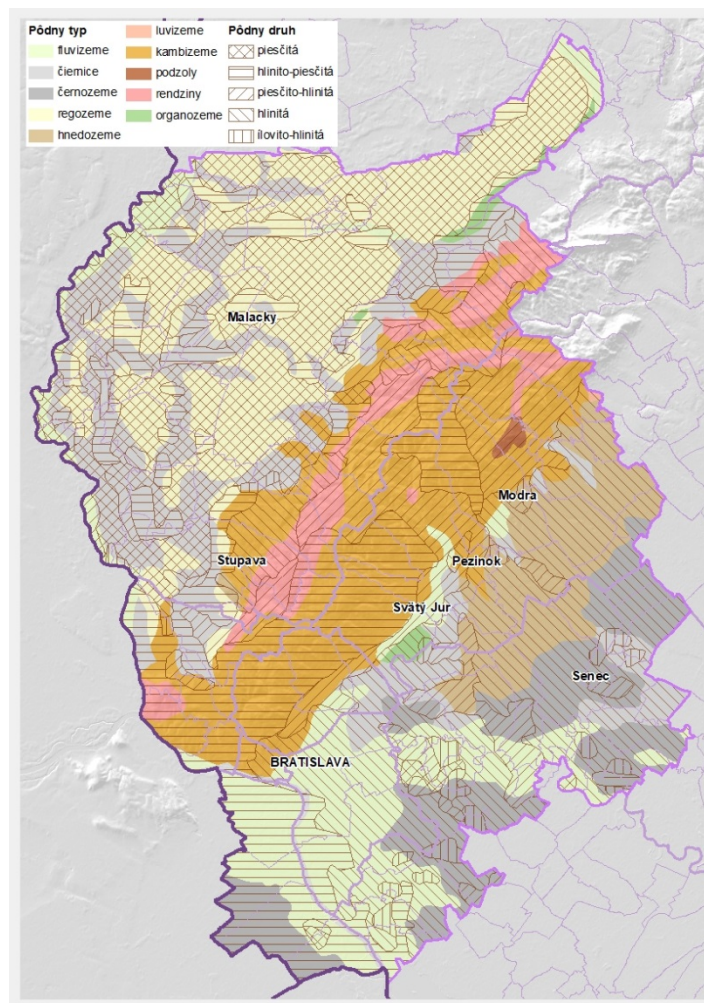
III.1.4. Pedologické pomery

Pôda predstavuje významný krajinný prvok s nezastupiteľnou energetickou a bioprodukčnou funkciou. Je výsledkom vzájomného prenikania a pôsobenia atmosféry, hydrosféry, litosféry a biosféry. Je s nimi tesne spätá, a preto detailne odráža súčasnú a čiastočne i minulú štruktúru krajiny. Kvalita pôdneho krytu je výrazným činiteľom podmieňujúcim existenciu určitých typov rastlínstva a živočíšstva v krajine. Zároveň je i významným prírodným zdrojom s nezastupiteľnou produkčnou funkciou, ktorá je jedným z najdôležitejších existenčných faktorov ľudskej spoločnosti.

Ako východiskový podklad pri analýze vlastností pôd a ich priestorového rozloženia v rámci riešeného územia boli použité mapy pôdy a zrnitosť pôdy (Atlas krajiny SR, 2002 a Pôdny portál - www.podnemapy.sk). Pôdna pokrývka bola hodnotená na základe výskytu pôdnych typov na úrovni subtypov a pôdnych druhov (na základe zrnitosti).

Rozdielnosť fyzicko-geografických podmienok základných typov riešeného územia – horskej časti (Malé Karpaty) a nížinnej časti (Podunajská nížina a Záhorská nížina) sa prejavuje aj z pohľadu pedo-geografických charakteristík územia. V rámci Malých Karpát sú dôležitými pedo-genetickými faktormi substrát, reliéf a klíma. Na území nížin sú hlavnými pedo-genetickými faktormi azonálne činitele. Najvýznamnejším faktorom je erózna a akumulčná činnosť vodných tokov, ktorá spôsobuje opakované narušovanie pôdy záplavami. Najväčšiu rozlohu pôd na Záhorskej nížine tvoria čiernice a regozeme. Podunajská nížina má pestrejšie pedologické zloženie. – nachádzajú sa tu kambizeme, fluvizeme, černozeme, čiernice a hnedozeme. Priestorové usporiadanie pôdnych typov a pôdnych druhov je znázornené v nasledujúcej schéme.

Schéma: Priestorové usporiadanie pôdných typov a pôdných druhov

Zdroj: Vytvorené podľa Atlas krajiny SR, 2002

III.1.4.1. Pedo-geografická charakteristika

Rozdielnosť fyzicko-geografických podmienok základných typov riešeného územia – horskej časti (Malé Karpaty) a nížinnej časti (Podunajská nížina a Záhorská nížina) sa prejavuje aj z pohľadu pedo-geografických charakteristík územia. Rozdielnosť sa prejavuje aj medzi dvoma samostatnými nížinnými časťami.

V rámci Malých Karpát sú dôležitými pedo-genetickými faktormi substrát, reliéf a klíma. Prevládajúci kryštalinický substrát (metamorfované horniny a horniny granitoidného typu) je príčinou prevahy pôd kambizemného typu.

Na území nížin sú hlavnými pedo-genetickými faktormi azonálne činitele. Najvýznamnejším faktorom je erózna a akumulčná činnosť vodných tokov, ktorá spôsobuje opakované narušovanie pôdy záplavami. Na nivách Moravy a Dunaja prevládajú fluvizeme, tok Dunaja a jeho riečne terasy kopírujú luvizeme. Najväčšiu rozlohu pôd na Záhorskej nížine tvoria čierne a regozeme. Podunajská nížina má pestrejšie pedologické zloženie. – nachádzajú sa tu kambizeme, fluvizeme, černozeme, čierne a hnedozeme.

III.1.4.2. Pôdny typ

Pôdny typ je základná klasifikačná jednotka pôd podľa podobnosti pôdotvorných procesov – vznik a vývoj, prejavujúca sa v zhodnosti stavby profilu a následne približne rovnakého stupňa

úrodnosti. Pôdny subtyp je skupina pôd určitého typu majúca podradenú časť znakov iného typu, spresňuje genetický pôdny typ.

V riešenom území boli identifikované tieto typy pôd:

1. **Kambizeme** sú najrozšírenejší pôdny typ na Slovensku. Patria do skupiny hnedých pôd, ktoré majú kambický B-horizont, ktorý vznikol v procese hnednutia, alterácie, oxidického zvetrávania. Sú to pôdy stredne úrodné, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. V riešenom území sa vyvíjali na stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralinách nekarbonatových hornín, na zvetralinách pieskovcovo – ílovcových hornín, na flyši a vápencov a na zvetralinách kyslých až neutrálnych hornín. Pôdne horizonty kambizemí nižších polôh sú obyčajne svetlé, niekedy ťažko navzájom odlišiteľné. So stúpajúcou nadmorskou výškou vplyvom slabšej mineralizácie a intenzívnejšieho zvetrávania v podmienkach drsnejšej klímy sú tmavšie a kontrastnejšie. Kambizeme prevažne modálne, ale aj pseudoglejové, kultizemné, so sprievodnými rankrami, rendzinami a pararendzinami v Bratislavskom kraji zaberajú cca 44 000 ha a sú najrozšírenejší pôdny typ.

2. **Rendziny** patria do skupiny rendzinových pôd s mačínovým pôdotvorným procesom až po procesy akumulácie a stabilizácie humusu. Sú to obyčajne plytké a štrkovité pôdy. V riešenom území sa vyvinuli zo zvetralín pevných karbonátových hornín. Rendziny sutinové, sprevádzané kambizemami a litozemami zaberajú v Bratislavskom kraji cca 12 000 ha.

3. **Hnedozeme** patria do skupiny ilimerických pôd, ktoré sa vyznačujú prítomnosťou luvického diagnostického B-horizontu. Tento vzniká translokáciou koloidných častíc a ich akumuláciou v nižších častiach profilu v podmienkach premyvneho, alebo sezónne premyvneho typu vodného režimu. Sú jedným z najviac využívaných pôd v poľnohospodárskej výrobe. Sú úrodné a vyhovujú širšiemu sortimentu rastlín. V riešenom území sa tvorili na spraši, na sprašových a polygénnych hlinách. Hnedozeme kultizemné, pseudoglejové, lokálne modálne a erodované zaberajú v Bratislavskom kraji cca 19 000 ha.

4. **Luvizeme** patria do skupiny ilimerických pôd. Sú menej úrodné pôdy, aby poskytovali dobré úrody treba ich predovšetkým vápniť a dostatočne hnojiť. Vyhovujú menšiemu sortimentu poľnohospodárskych plodín. V riešenom území sa nachádzajú na sprašových hlinách. Luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové s lokálnym výskytom kultizemí zaberajú v Bratislavskom kraji cca 70 ha.

5. **Podzoly** patria do skupiny podzolových pôd, ktoré sú charakteristické procesom podzolizácie (vnútropôdnym zvetrávaním, translokáciami a akumuláciami sesquioxidov a humusových látok). Vyvinuli sa prevažne vo veľmi chladných a vlhkých oblastiach pod horskými ihličnatými lesmi s kosodrevinou na zvetralinách pevných kyslých hornín. Obhospodarovanie a poľnohospodárske využívanie je vzhľadom na ich nepriaznivé vlastnosti dosť nákladné a nerentabilné. V riešenom území sa tvorili na zvetralinách kremencov a terciérnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Podzoly modálne so sprievodnými litozemami a rankrami zaberajú v Bratislavskom kraji cca 500 ha.

6. **Čiernice** patria do skupiny pôd molických, ktoré sú charakteristické procesom intenzívneho hromadenia a premeny organických látok (humifikácie zvyškov) hlavne stepnej a lužnej vegetácie. Vyskytujú sa prevažne v širokých nivách riek, kde záplavy minimálne ovplyvňujú vývoj pôdneho pokryvu. Vyhovujú širokému sortimentu rastlín. V riešenom území sa tvorili zo starých karbonátových fluvialných sedimentov, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Čiernice kultizemné, černoziemné, modálne, glejové, sporadicky slancové a slaniskové, so sprievodnými glejmi, slaniskami, slancami a organozemami tvoria v

Bratislavskom kraji cca 37 000 ha.

7. **Černozeme** patria do skupiny pôd molických. Nachádzajú sa v najsuchších a najteplejších oblastiach nížin Slovenska. Sú to úrodné pôdy. Ich limitujúcim faktorom je dostatok vody prístupnej pre rastliny. V riešenom území sa tvorili zo spraší a sprašových hĺn, zo starých karbonátových fluvialných sedimentov, z neogénnych ílov. Černozeme kultizemné, hnedozemné, černicové, so sprievodnými čiernicami, smonicami a regozemami zaberajú v Bratislavskom kraji cca 22 000 ha.

8. **Regozeme** patria do skupiny pôd iniciálnych, ktoré sú v začiatočnom štádiu svojho vývoja. Na pôdach nie je súvislý porast, preto obsahujú malé množstvo organických látok. Tieto sú narušované rôznymi faktormi, najmä eróziou. Sú menej úrodné. Vhodnou plodinou pre pestovanie na nich je raž a menej náročné krmné plodiny. V riešenom území sú tvorené z nekarbonátových viatych a preplavených pieskov. Regozeme modálne a kultizemné zaberajú v Bratislavskom kraji až cca 41 000 ha.

9. **Fluvizeme** patria do skupiny pôd iniciálnych. Nachádzajú sa v nivách riek, ich vývoj je opakovane narušovaný záplavami. Pôdny profil majú často obohacovaný o novú vrstvu kalových sedimentov. V riešenom území vznikali z viatych pieskov, z karbonátových a nekarbonátových aluvialných sedimentov. Fluvizeme glejové, kultizemné, karbonátové, modálne, s výskytom glejí a regozemí zaberajú v Bratislavskom kraji cca 31 000 ha.

10. **Organozeme** patria do skupiny hydromorfných pôd, ktoré sú charakteristické hydromorfným pôdotvorným procesom, ktorý prebieha pod dlhodobým vplyvom zvýšenia pôdnej vlhkosti a za nedostatku kyslíka v pôdnej hmote. Pri týchto pôdach prebieha rašelinový pôdotvorný proces v podmienkach dlhodobého zamokrenia, kde dochádza k akumulácii nerozložených alebo len čiastočne rozložených odumretých zvyškov rastlín. Organozeme slatinné až karbonátové sa tvorili v Bratislavskom kraji zo slatinných rašielín a zaberajú cca 1 500 ha.

III.1.4.3. Pôdny druh

Pôdny druh je vymedzený na základe zrnitostného triedenia podľa Novákovej klasifikačnej stupnice, je založený na stanovení podielu frakcií rôznej veľkosti a posúdení množstva (%) jednej alebo viacerých kategórií elementárnych častíc.

V riešenom území boli identifikované tieto druhy pôd:

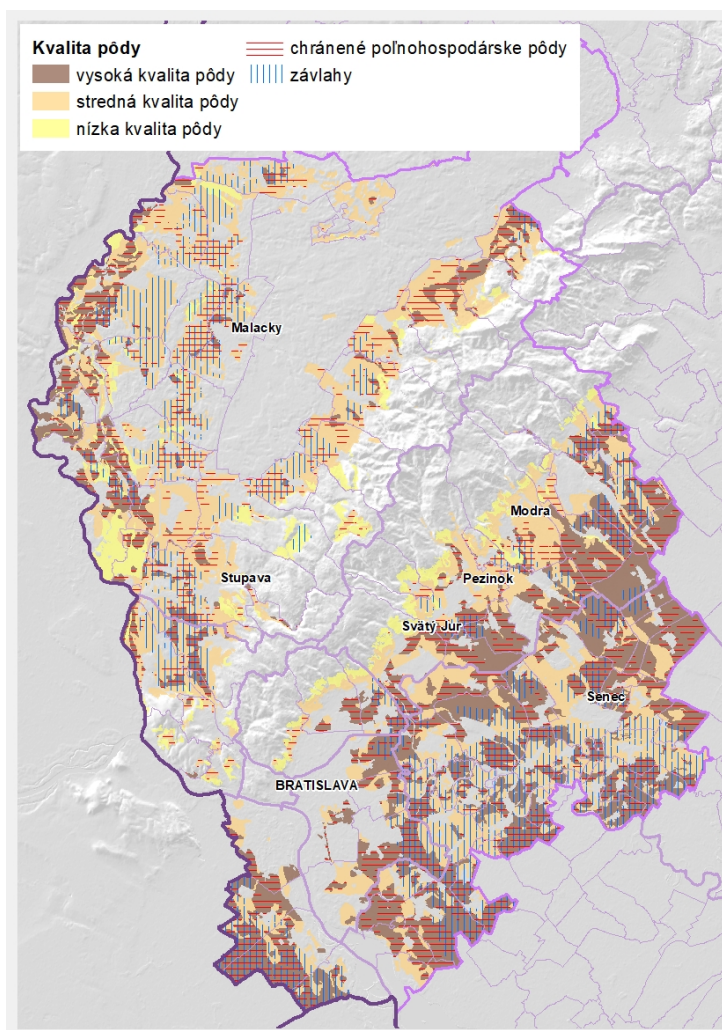
1. **ľahké pôdy** (piesočnaté a hlinito-piesočnaté pôdy) - zaberajú v Bratislavskom kraji cca 105 000 ha, vyskytujú sa najmä na Záhorskej nížine a po západnej hranici kraja sa tiahnu až k Dunaju, úzky pás zasahuje aj do Malých Karpát,
2. **stredne ťažké pôdy** (piesočnato-hlinité, hlinité pôdy) – zaberajú v Bratislavskom kraji cca 99 000 ha, vyskytujú sa na východnej strane kraja v Podunajskej nížine a v Malých Karpatoch,
3. **ťažké pôdy** (ílovito-hlinité pôdy) – zaberajú v Bratislavskom kraji len cca 5 000 ha, tvoria malé roztrúsené plôšky v riešenom území.

III.1.4.4. Ochrana pôdy

Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečená ochranou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území v sídlach kraja podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, ktorý je uvedený v prílohe č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy pre každé katastrálne územie. Ďalšími dôležitými prvkami sú objekty, ktoré sú súčasťou hydromelioračnej sústavy na

poľnohospodárskej pôde. Zväčša sa jedná o plochy závlah s príslušnou rúrovou sieťou, drenáže, odvodňovacie kanále, prečerpávacie stanice a ďalšie. Hydromelioračné prvky spolu s chránenými poľnohospodárskymi pôdami sú limitujúcim prvom najmä pre stavebnú činnosť v území. Najvýznamnejšie javy ochrany pôdy sú znázornené v schéme Chránené poľnohospodárske pôdy a plochy závlah v správe Hydromeliorácie, š.p. na území Bratislavského kraja.

Schéma: Chránené poľnohospodárske pôdy a plochy závlah v správe Hydromeliorácie, š.p. na území Bratislavského kraja

Zdroj: Vytvorené podľa údajov Portálu otvorených dát - <https://data.gov.sk/>, 2019

III.1.5. Klimatické pomery

Ovzdušie je najdynamickejším krajinným prvkom. Riešené územie bolo posudzované z hľadiska dlhodobého stavu vlastností ovzdušia ako sú teplotné, zrážkové a veterné pomery. Tieto klimatické parametre, spolu s mierou jeho znečistenia cudzorodými látkami, najvýraznejšie modifikujú podmienky socioekonomického využitia územia.

III.1.5.1. Teplotné pomery

Riešené územie sa nachádza v teplej a mierne teplej klimatickej oblasti.

Podunajská nížina, Záhorská nížina a okrajové časti Malých Karpát sú v teplej klimatickej oblasti s priemerne 50 a viac letnými dňami za rok a s denným maximom teploty vzduchu 25 °C a viac.

Priemerná teplota v januári je - 3 až - 4 °C , priemerná teplota v júli je 17 až 19 °C. Priemerný počet dní so zrážkami 1 mm a viac je 90 až 100, zrážkový úhrn vo vegetačnom období sa pohybuje od 350 do 400 mm, v zimnom období 200 – 400 mm. 40 až 80 dní je so snehovou pokrývkou, 110 až 140 dní je zamračených a 40 až 60 dní je jasných.

Masív Malých Karpát patrí do mierne teplej klimatickej oblasti v priemere s menej ako 50 letnými dňami za rok, s denným maximom teploty vzduchu 25 °C a viac a júlovým priemerom teploty vzduchu 16 °C a viac. Priemerná teplota v januári je - 2 až - 3 °C , priemerná teplota v júli je 17 až 18 °C. Priemerný počet dní so zrážkami 1 mm a viac je 90 až 120, zrážkový úhrn vo vegetačnom období sa pohybuje od 350 do 450 mm, v zimnom období 200 - 300 mm, 50 až 70 dní je so snehovou pokrývkou, 120 až 150 dní je zamračených a 40 až 50 dní je jasných.

Tabuľka: Priemerné teploty vzduchu (°C) od roku 2013 vo vybraných meteorologických staniách v kraji

Stanica	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bratislava - letisko	12,5	12,4	11,8	11,5	12,0	12,1	11,1
Bratislava - Koliba	12,0	12,0	11,2	11	11,6	11,6	10,5
Bratislava - Mlynská dolina	12,2	12,2	11,4	11,1	11,9	11,9	10,8
Kuchyňa - Nový Dvor	11,6	11,6	-	10,7	11,5	11,4	10,3
Modra - Piesok	9,9	10,0	-	9,1	9,9	9,8	8,6
Slovenský Grob	12,2	12,2	11,4	11,3	11,9	11,9	10,9
Malý Javorník	10,1	9,9	9,1	9,1	9,8	9,6	8,5
Kráľová pri Senci	12,3	12,4	11,4	11,4	11,9	12,1	11,0

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

III.1.5.2. Zrážkové pomery

Množstvo zrážok spadnutých na územie v jednotlivých lokalitách je uvedené v nasledujúcej tabuľke. Rozdiely v množstve atmosférických zrážok sú značné medzi nížinnou a horskou časťou riešeného územia. Na horskú časť pripadne až o 150 mm zrážok viac ako na nížinnú časť. Časové rozdelenie spadnutých zrážok počas roka je ovplyvnené aj výkyvmi počasia spôsobené klimatickými zmenami.

Aktuálnym problémom je intenzívna zrážková činnosť, ktorá spôsobuje vznik prívalových povodní. Tie predstavujú rizikové situácie, pri ktorých môžu vzniknúť nielen hospodárske škody, ale zároveň sú hrozbou aj pre obyvateľov dotknutých území. Na riešenie špecifických krajinno-ekologických problémov spojených s intenzívnymi zrážkami Bratislavský samosprávny kraj obstaral Urbanisticko-krajinársku štúdiu na ochranu proti prívalovým dažďom v Malokarpatskej oblasti (Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta). Súčasťou štúdie je návrh viacerých opatrení na sledovanie, zníženie alebo zabránenie negatívnych účinkov prívalových dažďov na viacerých lokalitách v regióne Malých Karpát (napr. Stupava, Záhorská Bystrica, Kuchyňa, Rača a ďalšie).

Tabuľka Množstvo spadnutých zrážok vo vybraných meteorologických staniách od roku 2013 na území kraja

Stanica	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bratislava - letisko	525	607	400	552	493	746	693
Bratislava - Koliba	696	738	545	773	669	803	737
Bratislava - Mlynská dolina	650	655	537	773	612	799	664
BA - Rusovce	587	689	407	597	495	724	600

Stanica	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Borinka	-	692	615	822	672	883	883
Kuchyňa - Nový Dvor	694	759	-	650	532	843	679
Stupava, Bezručova	621	688	580	734	567	788	752
Veľké Leváre ZS	613	521	450	604	495	-	661
Vysoká pri Morave	562	462	420	577	469	662	559
Modra - Piesok	963	761	716	858	833	974	1002
Slovenský Grob	513	503	419	542	512	691	700
Malý Javorník	827	864	650	712	670	986	899
Kráľová pri Senci	545	500	426	550	506	594	658

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

III.1.5.3. Veterné pomery

Podľa dostupných údajov dosahovali priemerné rýchlosti vetra najvyššie hodnoty na území Bratislavy. Prevládajúcim smerom vetra na **Podunajskej nížine** je severný, severovýchodný a severozápadný. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry s južným a juhozápadným smerom prúdenia.

Podľa uvedených údajov je na území **Malých Karpát** prevládajúci severozápadný smer vetra. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry so severovýchodným smerom prúdenia.

Prevládajúcim prúdením vzduchových hmôt na **Záhorskej nížine** je severný a južný vietor. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry so severovýchodným a východným smerom prúdenia.

Pre miestne veterné pomery má v riešenom území vplyv masív Malých Karpát, ktorý zapríčiňuje vývoj miestnych veterných systémov.

III.1.5.4. Počet tropických dní v roku

Vzhľadom k aktuálnej problematike zmeny klímy a jej otepľovania je dôležité sledovať počet dní v roku s tropickou teplotou, čo je deň počas ktorého maximálna teplota vzduchu dosiahne 30 °C a viac. Z uvedenej tabuľky vyplýva, že počet tropických dní sa v porovnaní súčasného stavu s rokom 2013 sa takmer v každej z uvedených lokalít zvýšil.

Tabuľka: Počet tropických dní vo vybraných meteorologických staniciach od roku 2013 na území kraja

Stanica	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bratislava - letisko	40	36	44	26	45	16	28
Bratislava - Koliba	34	31	40	20	44	16	28
Bratislava - Mlynská dolina	35	30	44	26	44	17	28
Kuchyňa - Nový Dvor	40	41	-	30	45	18	26
Modra - Piesok	6	8	0	5	29	5	16
Slovenský Grob	47	53	48	36	47	25	30
Malý Javorník	10	6	14	5	22	2	12
Kráľová pri Senci	38	41	45	26	45	20	30

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

III.1.5.5. Klíma a mikroklima

Ako vyplynulo zo zozbieraných klimatických charakteristík (priemerná ročná teplota, počet tropických dní) zmena klímy sa negatívne dotýka aj územia Bratislavského kraja. Oteplenie klímy je veľmi pravdepodobne spôsobené ľudskou činnosťou. Ak bude naďalej pokračovať

celosvetový rast emisií, pravdepodobne nás už na konci 21. storočia čakajú vážne zmeny. V závislosti od vyprodukovaných emisií sa môže teplota zvýšiť o 1,1°C až 6,4°C. Na Slovensku sa od roku 1881 zvýšila teplota v priemere o 1,6°C a poklesli ročné úhrny zrážok. Ako reakciu na problémy súvisiace so zmenou klímy si Úrad Bratislavského samosprávneho kraja obstaral „Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (Karpatský rozvojový inštitút)“, ktoré má slúžiť ako sprievodca oblast'ou adaptácie na zmenu klímy v urbanizovanom prostredí.

Z uvedenej publikácie vyplynulo niekoľko skutočností. Nárast teplôt bude mať dôsledky na živú i neživú prírodu. Rastlinstvo bude mať v priemere teplejšie vegetačné obdobie, územie bude vhodnejšie na pestovanie teplomilnejších plodín, no s rizikom veľkej premenlivosti úrod a zraniteľnosti na mráz. Teplejšie podmienky budú podporovať migráciu nových rastlinných a živočíšnych druhov, ale aj chorôb a škodcov. Vysoké teploty môžu viesť napríklad k poruchám koľajových tratí a poškodeniu asfaltových povrchov.

Zmeny v režime zrážok sa prejavujú vo výskyte povodní, ale aj v silnejšej erózii pôdy, môže dôjsť k znefunkčneniu kanalizačných systémov a zanášaní vodných nádrží. Pri zvýšenom výskyte a trvaní sucha sa bude zvyšovať nedostatok vody vo vrchnej vrstve pôdy, čiže nastane ďalšie vysušovanie pôdy, zvýšená potreba závlahových vôd, nielen na poľnohospodárske plodiny, ale aj mestskú zeleň. Na poľnohospodárskych pôdach bude treba investovať finančné prostriedky na obnovu zastaranej hydromelioračnej siete alebo vybudovanie novej.

Vplyvy zmeny klímy ohrozujú konkrétne sídla a dotýkajú sa života obyvateľ'ov konkrétnych obcí a miest. Katalóg popisuje viacero krokov, nástrojov a opatrení ako samospráva miest a obcí môže zmierňovať dopady zmeny klímy na svojich obyvateľ'ov, svoje územie a prostredie. Dôležitou súčasťou je zostavenie plánu pre adaptáciu na dopady zmeny klímy kde sa napr. identifikujú dopady klimatickej zmeny, zhodnotí zraniteľnosť daného územia, stanoví sa strategické smerovanie a naplánuje sa implementácia adaptačných opatrení. Opatrenia môžu byť zamerané napríklad na zvýšenie vegetácie na verejných priestranstvách, zakladanie vodných prvkov, energetickú efektívnosť budov, racionálne využívanie vody, obnovu mokradí ale aj celkovú osvetu obyvateľ'ov kraja alebo konkrétneho sídla.

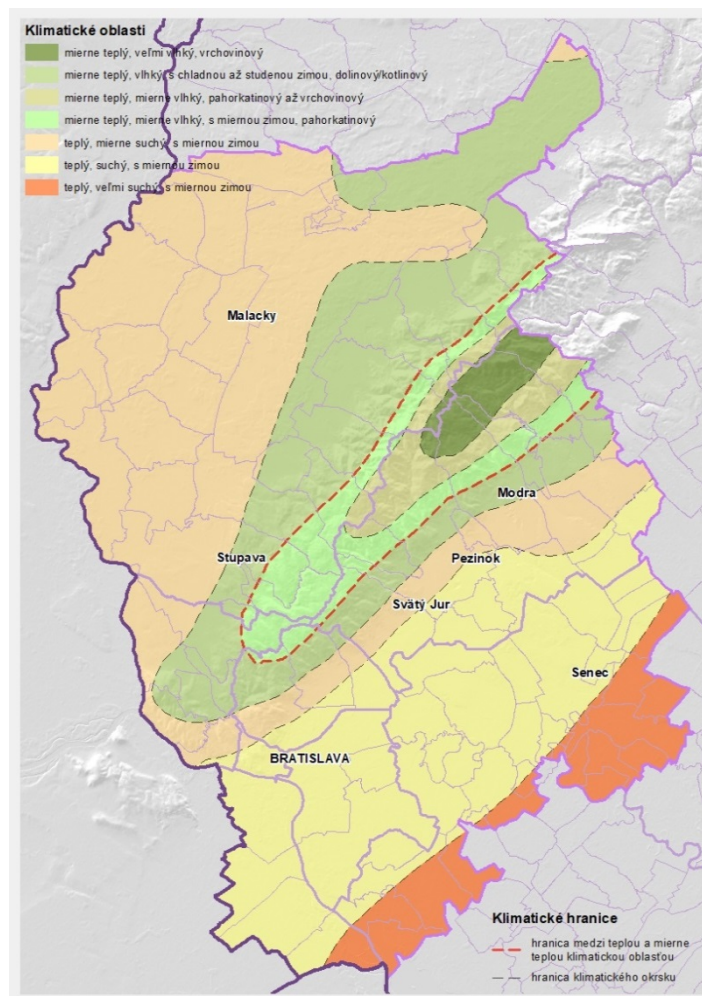
Atlas hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy (2020)

Z pohľadu dopadov extrémnych horúčav na obyvateľ'stvo najviac zraniteľná mestská časť Bratislava-Ružinov. Najväčšia zraniteľnosť z environmentálneho hľadiska je v MČ Bratislava Staré Mesto a Ružinove, zo spoločenského hľadiska je to v MČ Bratislava-Čunovo. Naopak celkovo najmenej zraniteľné sú mestské časti Bratislava-Karlova Ves a Devín a približne rovnaké hodnoty dosahujú MČ Dúbravka a MČ Nové Mesto. Obyvateľ'stvo najviac ohrozené extrémnymi horúčavami je v mestských častiach Bratislava-Ružinov, Staré Mesto, Nové Mesto a Petržalka.

Problematika CO₂

Meranie hodnôt CO₂ nie je na úrovni kraja špecificky podchytené. Existuje štatistika, ktorá sleduje oxid uhličitý v jednotlivých hospodárskych odvetviach, avšak len za celé územie Slovenska. Ďalej existuje Národný register znečisťovania (NRZ), ktorý obsahuje prevádzkovateľ'ov zdrojov znečistenia ovzdušia a je možné v ňom nájsť aj údaj o množstve vyprodukovaného oxidu uhličitého. Údaje CO₂ sú však iba údaje z priemyselných podnikov, a to len tých sledovaných. Z databázy štatistického úradu vyplýva, že priemysel vyprodukoval asi polovicu CO₂. Ostatné údaje z dopravy, domácností a iných odvetví tu nie sú uvedené. Môžeme však konštatovať, že k najväčším producentom CO₂ patria najväčšie priemyselné podniky a doprava na území kraja.

Schéma: Klimatické oblasti

Zdroj: Vytvorené podľa Atlasu krajiny SR, 2002

III.1.6. Kvalita ovzdušia

Na znečistení ovzdušia v riešenom sa podieľajú výraznou mierou činitele, ktoré sú situované priamo v jeho území, ale aj pôsobiace v okolí tohto územia. Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú z bodových zdrojov priemyselnej prevádzky (Slovnaft, Volkswagen, CRH (Holcim) a iné), ale aj z mobilných zdrojov - automobilová doprava. Na základe Správy o kvalite ovzdušia, ktorú vypracoval v roku 2019 SHMÚ, patrí najmä doprava k dominantným zdrojom znečistenia ovzdušia v rámci územia hl. m. SR Bratislavy.

Z hľadiska zdrojov znečistenia sa podieľali na znečistení ovzdušia najmä energetické zdroje výrobných podnikov, centrálné tepelné zdroje, blokové kotolne, domáce kúreniská a doprava.

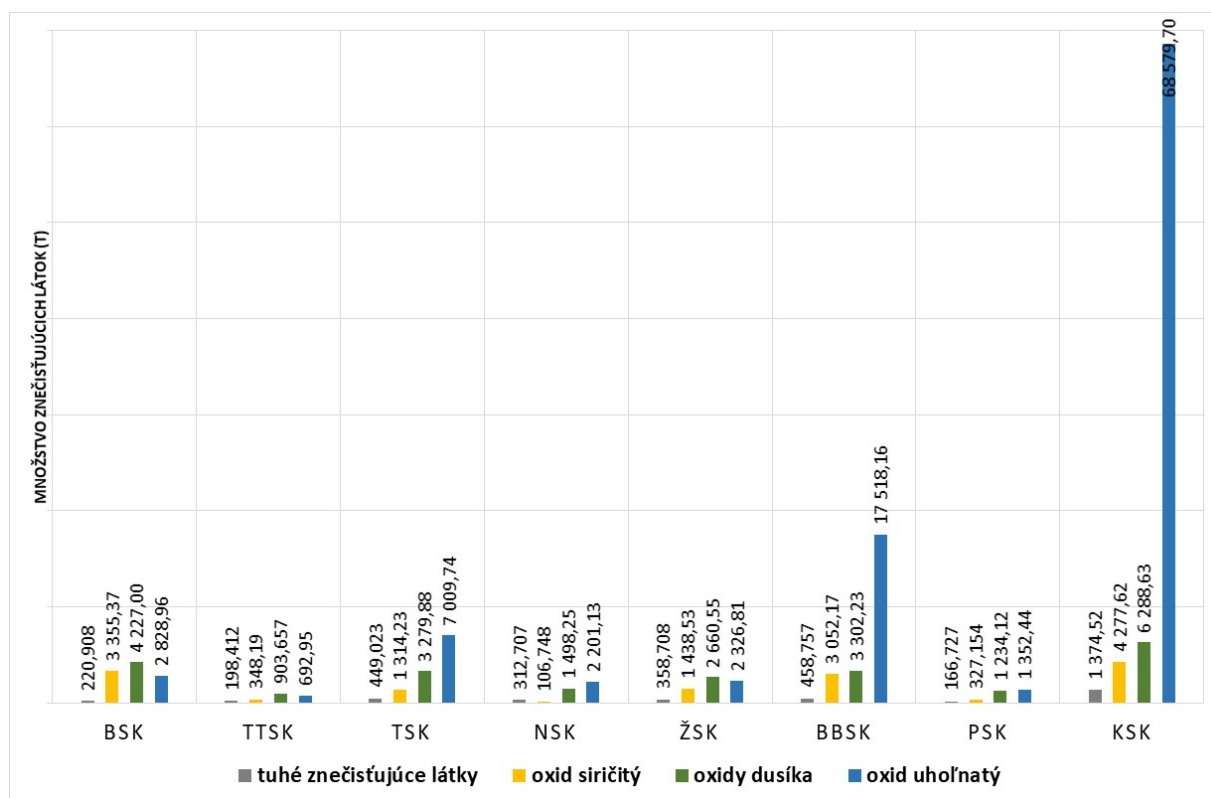
Znečisťujúce látky v ovzduší možno považovať za zdroj znečistenia povrchových a podzemných vôd aj z vodohospodárskeho hľadiska. Voda je jedným z médií transportu a akumulácie látok znečisťujúcich ovzdušie. Na pôdu majú najškodlivejší vplyv plynné exhaláty kyslého charakteru, ako sú oxidy síry, oxidy dusíka, chlorovodík a pod., preto že neutralizujú zásadité zložky pôdy a spôsobujú jej okysľovanie. Okysľovanie pôd vplýva negatívne nielen na rastlinstvo, ale aj na ďalšie faktory ako napr. nedostatok živín, zníženie biologickej aktivity, slabý rozklad organickej hmoty. Ďalším rizikom je kumulácia ťažkých kovov v pôde, čo sa odráža v schopnosti pôdy poskytovať hygienicky neškodné plodiny.

V oblasti ochrany ovzdušia musia prevádzkovatelia zdrojov znečisťovania ovzdušia plniť podmienky zákona NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia je daná vyhláškou MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Vyhláškou MŽP SR č. 231/2013 Z. z., sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie a rozsah ďalších údajov o stacionárnych zdrojoch znečisťovania ovzdušia. Vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR, č. 411/2012 Z. z. sa ustanovuje monitorovanie emisií zo stacionárnych zdrojov a kvality ovzdušia v okolí, spôsob a požiadavky na zisťovanie a preukazovanie množstva vypúšťaných znečisťujúcich látok a údajov o dodržaní určených technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania.

V Bratislavskom kraji je ovzdušie najviac znečisťované na území mesta Bratislavy. Tento stav zmierňujú veterné pomery ovplyvnené svahmi Malých Karpát. Ovzdušie je najviac zaťažované dopravou a exhalátmi z chemického priemyslu a energetiky (teplárne, elektrárne). Významným druhotným zdrojom znečisťovania je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu.

Pre porovnanie zozbieraných hodnôt je k dispozícii graf, ktorý obsahuje množstvá vyprodukovaných základných znečisťujúcich látok vo všetkých krajoch Slovenskej republiky v roku 2019.

Graf: Prehľad množstva vyprodukovaných základných znečisťujúcich látok v krajoch Slovenskej republiky v roku 2019

Zdroj: Vytvorené podľa údajov Národného Emisného Inventarizačného Systému, 2020

Na okresnej úrovni pripadá najväčšie znečistenia na okres Bratislava II a okres Malacky. Z hľadiska tuhých znečisťujúcich látok, oxid uhoľnatý a oxidov dusíka je najviac znečisteným územím okres Bratislava II a okres Malacky. Najvyššie hodnoty oxidu siričitého boli zaznamenané na území okresov Bratislava II a Bratislava III.

Tabuľka: Prehľad množstva vyprodukovaných základných znečisťujúcich látok v okresoch Bratislavského kraja od roku 2014 do roku 2019

TZL (Tuhé znečisťujúce látky)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislava I	1,665	1,737	1,772	1,897	1,762	1,744
Bratislava II	80,845	82,298	95,969	106,025	120,509	108,245
Bratislava III	12,416	12,815	14,175	15,973	15,324	15,16
Bratislava IV	34,902	33,551	31,977	29,934	29,629	24,849
Bratislava V	7,007	6,649	8,193	7,012	7,38	7,9
Malacky	94,122	58,72	47,864	50,096	41,054	50,683
Pezinok	5,255	6,484	7,262	10,049	10,327	6,548
Senec	6,591	6,464	5,293	5,407	6,076	5,779
Oxid siričitý (SO₂)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislava I	0,195	0,207	0,212	0,227	0,21	0,208
Bratislava II	2093,9	2065,31	2815,21	2367,74	3146,816	3047,063
Bratislava III	179,341	181,886	182,033	187,428	188,432	176,352
Bratislava IV	1,641	7,466	1,78	1,377	1,386	1,186
Bratislava V	1,504	1,513	1,875	1,525	1,535	1,509
Malacky	158,023	118,691	40,485	29,98	39,384	104,379
Pezinok	7,373	9,191	10,519	10,045	12,232	23,079
Senec	5,317	5,719	6,462	4,437	1,564	1,597
Oxidy dusíka (NO_x)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislava I	31,363	33,357	34,272	36,55	33,954	33,763
Bratislava II	1672,17	1862,3	2276,55	2261,04	2234,758	1998,311
Bratislava III	173,379	182,536	188,25	246,776	393,112	245,641
Bratislava IV	203,232	215,067	211,894	209,369	205,211	174,953
Bratislava V	97,794	101,747	103,764	104,624	104,056	97,713
Malacky	1708,72	1617,96	1534,26	1455,85	1225,049	1628,732
Pezinok	16,538	17,633	18,436	26,613	35,287	22,524
Senec	30,68	35,863	37,285	33,104	27,17	25,36
Oxid uhoľnatý (CO)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislava I	12,632	13,457	13,825	14,74	13,692	13,622
Bratislava II	477,356	579,139	506,299	512,745	488,654	438,979
Bratislava III	78,769	81,493	98,93	201,678	190,39	200,875
Bratislava IV	56,038	58,923	58,443	57,759	56,126	46,008
Bratislava V	39,655	40,927	41,793	41,869	39,485	39,128
Malacky	1438,86	1571,74	1536,75	1692,26	3922,49	1981,891
Pezinok	39,067	44,89	48,637	54,184	57,226	87,666
Senec	13,74	17,456	24,766	26,21	23,235	20,795

Zdroj: Vytvorené podľa údajov Národného Emisného Inventarizačného Systému, 2020

Najvýznamnejší prevádzkovatelia stredných a veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia v okresoch Bratislavského kraja podľa Národného emisného inventarizačného systému v roku 2017 boli:

Okresy Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava V

- SLOVNAFT, a. s.
- VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.

- DUSLO, a. s..
- Odvoz a likvidácia odpadu, a. s..
- PPC Energy, a. s.
- Veolia Energia Slovensko

Okres Malacky

- CRH (Slovensko) , a. s.
- IKEA Industry Slovakia, s. r. o.
- ALAS SLOVAKIA, s. r. o.
- NAFTA a. s.
- TERMMING, a. s.

Okres Pezinok

- Ministerstvo obrany SR, VÚ 1056 Zemianske Kostol'any
- Pezinské tehelne - Paneláreň a. s.
- TERMMING, a. s.

Okres Senec

- BPS Senec, s. r. o.
- AGROMAČAJ a. s.
- Compass Europe, s. r. o.
- Doprastav Asfalt

III.1.7. Flóra a fauna

III.1.7.1. Fytogeografické pomery

Z hľadiska fytogeograficko – vegetačného členenia patrí riešené územie do dubovej zóny. V rámci zóny je možné v riešenom území vyčleniť viacero okresov s ich podokresmi.

Zóna dubová

Oblasť rovinná

- Okres niva Moravy a Myjavy (1)
- Okres Záhorské pláňavy – podokres severný (2a)
- Okres Záhorské pláňavy – podokres južný (2b)
- Okres Lakšárska pahorkatina (3)
- Okres Bor (4)
- Okres Podmalokarpatská zníženina
- Okres nemokrad'ový – podokres Šúr (6a)
- Okres nemokrad'ový – podokres lužný (6b)
- Okres nemokrad'ový – dúbravinový podokres horného Žitného ostrova (6c)

Oblasť pahorkatinná

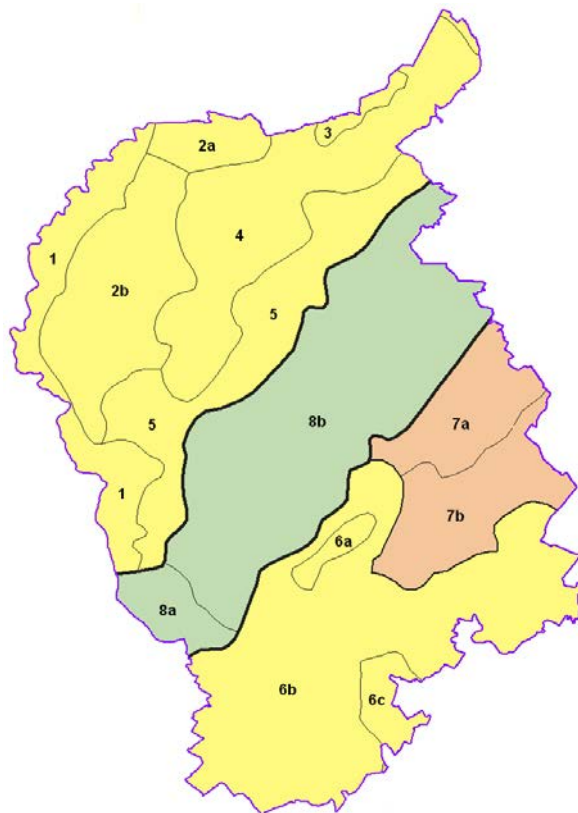
- Okres Trnavská pahorkatina – podokres Podmalokarpatská pahorkatina (7a)
- Okres Trnavská pahorkatina – podokres Trnavská tabuľa (7b)

Oblasť kryštálicko druhohorná

Okres Malé Karpaty – podokres Devínske Karpaty (8a)

Okres Malé Karpaty – podokres Pezinské Karpaty (8b)

Schéma: Fytogeografické členenie

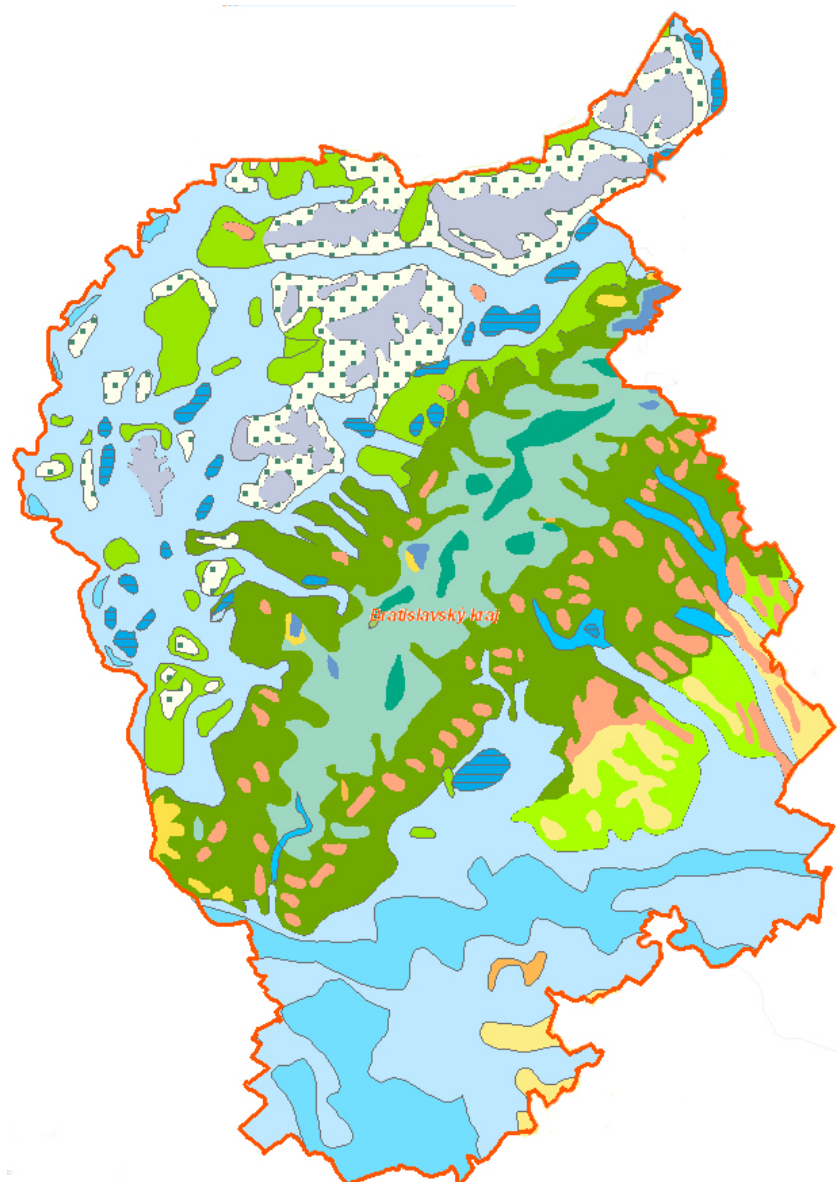

Zdroj: upravené podľa: Atlas krajiny SR, 2002

III.1.7.2. Potenciálna vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovaná vegetáciou rekonštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov (Michalko a kol., 1980, 1986). Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie (lesnej aj nelesnej) je uvádzané s cieľom jej priblíženia sa, či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. V riešenom území je možné vyčleniť podľa Atlasu Krajiny Slovenskej Republiky (2002) mapovacie jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie, ktoré sú znázornené v schéme č. 9.

Schematické znázornenie potenciálnej vegetácie

- vrbovo-topolňové lesy v záplavových územiach veľkých riek (mäkké lužné lesy)
- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy)
- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov
- jelšové lesy na slatinách
- nížinné hygrolilné dubovo-hrabové lesy
- peripanónske dubovo-hrabové lesy
- karpatské dubovo-hrabové lesy
- dubové a cerovo-dubové lesy
- nátržníkové dubové lesy
- xerothermné dubové lesy s dubom plstnatým a travinné spoločenstvá na skalách
- dubové lesy s javorom tatarským a dubom plstnatým
- dubové lesy na kyslých podložiach
- podhorské bukové lesy
- bukové a jedľovo-bukové lesy
- bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach
- borovicové lesy na pieskoch a trávnaté porasty viatych pieskov

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

III.1.7.3. Reálna vegetácia

Mestská zeleň

Predstavuje plochy umelej vegetácie predovšetkým v sídlach a ich častiach. Jedná sa o stromovú vegetáciu parkov a cintorínov, trávnikov, kvetinových záhonov, botanické a zoologické záhrady, krovinné a stromové prvky v rámci sídlisk a ochrannú, často líniovú zeleň okolo priemyselných poľnohospodárskych a technických areálov. V rámci tejto kategórie sú to aj rozsiahlejšie plochy mestskej zelene, menšie plochy sídelnej zelene atď..

Orná pôda

Predstavuje plochy, na ktorých sa pestujú obilniny, strukoviny, priemyselné plodiny, viacročné plodiny, okopaniny a krmoviny. Pôda môže byť sezónne zavlažovaná. Ďalej sem zaradujeme záhrady, fóliovníky a skleníky na pestovanie kvetín, liečivých rastlín, sadeníc ovocných stromov a krov, zeleniny. Môžu obsahovať menší podiel lúk, medzí, samostatných poľnohospodárskych budov alebo rozptýlených fariem.

Vinohrady

Predstavujú veľkoplošné areály viníc, s typickou štruktúrou pásov oporných konštrukcií (betónových stĺpov a drôteniek), menej koncentrované areály maloplošných viníc s chatkami s pásmi obrábanej pôdy medzi viničom. Dopĺňané prístupovými cestami, terasovitými svahmi s kamennými valmi, s trávou, prípadne krovinnou alebo stromovou vegetáciou, rozptýlenou drevinou vegetáciou a poľnohospodárskou a lesnou krajinou.

Pestovanie viniča a výroba vína má dlhú tradíciu v oboch vinohradníckych oblastiach na území kraja – Malokarpatskej aj Južnoslovenskej. Veľká časť regiónu je súčasťou Malokarpatskej vínnej cesty, ktorá spája jeho najpozoruhodnejšie body.

V blízkosti zastavaného územia, v rovinatej časti krajiny, sú vinice sadené vo veľkých blokoch s nižšou ekostabilizačnou funkciou. Na svahoch Malých Karpát sú vysádzané maloblokové vinice a vinice na terasách, porozdeľované líniami nelesnej drevinovej vegetácie, vytvárajú špecifickú a jedinečnú krajinnú štruktúru, typickú pre malokarpatskú vinohradnícku oblasť. Charakteristickým znakom malokarpatského vinohradníckeho kraja sú vinohradnícke kamenice, ktoré predstavujú dlhé pretiahnuté kamenné rady v okrajových lesných oblastiach. Sú pozostatkom dlhodobej činnosti vinohradníkov, ktorí na valy, slúžiace ako hranica (medza) medzi jednotlivými vinohradmi, vyvážali kamene. Kamenice čiastočne zabraňovali erózii svahov, na ktorých boli vinohrady vysádzané. Rozsah kameníc, ktorý niekoľkonásobne presahuje rozlohu dnešných vinohradov, je svedkom dávnej slávy vinohradníctva v Malokarpatskom regióne. Táto štruktúra sa vyznačuje vysokou ekostabilizačnou, ale aj pôdoochrannou funkciou, zabraňuje odnosu pôdy a je vhodným životným prostredím pre mnoho živočíchov a rastlín.

V dôsledku ústupkov v legislatíve (podľa nového zákona nie sú vinohrady chránené) dochádza k zmenšovaniu plôch vinohradov. Veľké plochy vinohradov sú vyklčované alebo sú opustené. Neobrábané plochy sú hojne porastené hlohom (*Crataegus* sp.), ružou šíповou (*Rosa canina*).

Ovocné sady a plantáže

Predstavujú pásy ovocných stromov (jabloní, hrušiek, čerešní, višní, broskýň, marhúl, sliviek a iné), krov (ríbezle, maliny, egreše, jarabina a iné) a trvalých rastlín (chmeľ), prípadne pásov oporných konštrukcií a pásov často obrábanej pôdy medzi nimi. Dopĺňané prístupovými cestami, pásy terasovaných svahov s kamennými valmi, s trávou prípadne krovinnou alebo stromovou rozptýlenou vegetáciou, technickými budovami a skladmi, vysoké oporné konštrukcie pre chmeľnice.

Ovocné sady predstavujú umelo vzniknuté porasty ovocných drevín.

Lúky a pasienky

Trieda zahŕňa trávnaté plochy, rozptýlenú líniovú drevinovú vegetáciu, najmä na medziach a pozdĺž vodných tokov, solitérov a skupiniek rôznych formácií stromov a krov. Dopĺňané sú rozptýlenými sýdlami, budovami fariem alebo vodnými plochami. Primárnou funkciou na poľnohospodárskych pôdach, ktoré reprezentujú tieto areály, je kosenie a pasenie.

Lúky a pasienky predstavujú trávovo-bylinné spoločenstvá bez súvislých porastov drevín, na stanovištiach, kde sa primárne v tejto podobe nevyskytovali. Vznikli a sú udržiavané hospodárskou činnosťou človeka. Pri vhodnom hospodárení poskytujú trvalé trávne porasty vhodné prostredie pre množstvo rastlín a živočíchov a zvyšujú bohatstvo flóry a fauny. Sú významným doplňujúcim prvkom rekreačných areálov.

Listnaté lesy

Dominantou sú listnaté dreviny v prirodzenom alebo človekom podmienenom vývoji. Na nivách riek sú zastúpené vrby, topole, bresty, jasene, jelše. V nížinách sú zastúpené okrem dubov introdukované agátiny a postupne vo vyšších nadmorských výškach sú to hraby, buky, lipy, jasene, brezy a javory. Areály sú dopĺňané trávnymi porastmi lesných poľán, krovinami, prechodnými leso-krovinami, lesnými cestami, prípadne budovami rekreačných zariadení, rozptýlenými sýdlami a poľnohospodárskymi kultúrami.

Lesný masív Malých Karpát je tvorený prevažne bukovými lesmi. Na území Podunajskej a Záhorskej nížiny sa vyskytujú predovšetkým lužné lesy v blízkosti vodných tokov. Špecifickým typom listnatého lesa je jelšový slatinný les na území národnej prírodnej rezervácie Šúr.

Ihličnaté lesy

Predstavujú prirodzené alebo človekom vysadené porasty ihličnatých drevín – borovíc, smrekov, jedlí a smrekovcov. V poraste sú zastúpené monokultúry jednotlivých drevín alebo skupiny viac druhov ihličnanov. Sú doplnené vtrúsenými listnatými drevinami, trávnymi porastmi lesných poľán, krovinami, prechodnými leso-krovinami, lesnými cestami prípadne rekreačným zariadeniami, rozptýlenými sýdlami a poľnohospodárskymi kultúrami.

Ihličnaté lesy sa nachádzajú na území Záhorskej nížiny. Ide prevažne o kyslomilné borovicové lesy na viatych pieskoch.

Zmiešané lesy

Zastupujú ich prirodzené ako aj človekom podmienené formácie lesa. Zmiešané lesy sú tvorené jednotlivými stromami alebo skupinkami stromov ihličnatých a listnatých drevín, ktoré sú narúšané porastmi lesných poľán, krovinami, prechodnými leso-krovinami, lesnými cestami, budovami rekreačných zariadení, rozptýlených sídiel a poľnohospodárskymi kultúrami.

Malé fragmenty týchto lesov sú roztrúsené na Záhorskej nížine – ide prevažne o dubové boriny na viatych pieskoch.

III.1.7.4. Fauna

Riešené územie sa nachádza na území dvoch nížin (Podunajská a Borská) a horského masívu Malých Karpát, čo má vplyv aj na rozmanitosť fauny.

Z hľadiska zoogeografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) je možné riešené územie podľa terestrického biocyklu začleniť do:

- provincie stepí – panónsky úsek
- provincie listnatých lesov – podkarpatský úsek

Z hľadiska zoogeografického členenia pre limnický biocyklus riešené územie zaradujeme do pontokaspickej provincie, podunajského okresu a západoslovenskej časti.

Fauna riešeného územia je pestrá, čo je podmienené pestrosťou biotopov, rozsiahlosťou územia a jeho pomerne veľkou členitosťou. V území sa nachádza viacero chránených a významných druhov živočíchov.

Chránené a významné cicavce a vtáky:

- vydra riečna (*Lutra lutra*)
- ojedinelé hniezdenia strakoša kolesára (*Lanius minor*)
- slávik modrák (*Luscinia svecika*)
- včelárík zlatý (*Merops apiaster*)

Chránené a významné druhy suchozemských bezstavovcov:

- modlivka zelená (*Mantis religiosa*)
- sága stepná (*Saga pedo*)
- cikáda viničná (*Tibicina haematodes*)
- pižmovec hnedý (*Osmodroma eremita*)
- fúzač alpský (*Rosalia alpina*)
- koník žltopásy (*Stethophyma grossum*)
- cikáda (*Cicadetta montana*)
- roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)

Chránené a významné druhy vodných bezstavovcov:

- vážka *Leucorrhinia pectoralis*
- klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*)
- podenka nížinná (*Ephoron virgo*)
- podenka *Heptagenia coreulans*
- klinovka žltá (*Stylurus flavipes*)
- pošvatka *Isoperla obscura*

Zoogeograficky a faunisticky významné druhy plazov a obojživelníkov:

- užovka stromová (*Elaphe longissima*)
- užovka hladká (*Coronella austriaca*)
- skokan ostropý (*Rana arvalis*)
- skokan štíhly (*Rana dalmatina*)
- skokan hnedý (*Rana temporaria*)
- skokan zelený (*Rana sp.*)
- rosníčka zelená (*Hyla arborea*)
- jašterica múrová (*Podarcis muralis*)
- salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*)

Zoogeograficky a faunisticky významné druhy rýb:

- blatniak tmavý (*Umbra krameri*)
- kapor sazan (divá forma *Cyprinus carpio*)

- býčko rúrkonosý (*Proterorhinus marmoratus*)
- mrena škvrnitá (*Barbus peloponnesius*)
- čík európsky (*Misgurnus fossilis*)
- lopatka dúhová (*Rhodeus amarus*)

Riešeným územím prechádza viacero ekologických koridorov európskeho a národného významu, ktoré slúžia pre migráciu viacerých druhov živočíchov.

III.2. Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam, akými sú navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti a pod.

III.2.1. Územná ochrana - chránené územia prírody

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny definuje ochranu prírody a krajiny ako obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Legislatívnou formou tak prispieva k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvoreniu podmienok na trvalé udržanie, obnovovaniu a racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov, záchrane prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržaniu ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana krajiny je založená na princípe zachovania územného systému ekologickej stability, ktorý zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

Územné časti vysokej biologickej a ekologickej hodnoty sú z hľadiska zachovalosti alebo ohrozenosti biotopov vyhlásené za chránené v niektorej z kategórií chránených území alebo podliehajú osobitnej ochrane, pričom špeciálnu starostlivosť a režim na chránených územiach zabezpečujú stupne ochrany.

Chránené územia	maloplošné	veľkoplošné	NATURA – ÚEV	NATURA – CHVÚ	Výmera (ha)	% z celkovej plochy
Bratislava I	4	1	1	0	25	2,6
Bratislava II	6	1	3	1	1609	17,4
Bratislava III	1	1	3	1	3278	43,9
Bratislava IV	11	2	11	3	3873	40,1
Bratislava V	8	1	6	2	4140	43,8
Malacky	24	2	38	2	44777	47,2
Pezinok	10	1	8	1	17706	47,2
Senec	1	1	6	2	5263	14,6
Bratislavský kraj	63	3	58	5	80672	39,3

Zdroj: Vytvorené podľa údajov ŠOP SR, 2020

V riešenom území sú evidované nasledovné územia, ktoré sú chránené podľa §17 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny:

III.1.1.1. Veľkoplošné chránené územia

Do riešeného územia zasahujú 3 veľkoplošné chránené územia – Chránená krajinná oblasť Záhorie, Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty a Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy.

Chránená krajinná oblasť Záhorie

Rozloha	27 522 ha
Rok vyhlásenia	1988
Geomorfologický celok	Borská nížina
Okresy	Bratislava IV, Malacky, Senica
Stupeň ochrany	2. stupeň

CHKO Záhorie zasahuje do riešeného územia v jeho západnej časti na území okresu Bratislava IV.

Ide o prvú vyhlásenú nížinnú chránenú krajinnú oblasť na Slovensku. Pozostáva z dvoch častí – severovýchodnej a západnej. Do riešeného územia zasahuje najmä svojou západnou časťou, ktorá predstavuje krajinu modelovanú činnosťou rieky Moravy s riečnymi terasami a širokou riečnou nivou. Východná časť CHKO zasahuje na územie kraja len malou časťou na severe.

V západnej časti CHKO prevládajú dva typy krajiny. nívna časť tzv. Dolnomoravská niva - je rovinatá, s viacerými živými a mŕtvymi riečnymi ramenami a so spoločenstvami lužných lesov a lúk. Rozsiahle mokré kosné lúky so zachovalou prirodzenou skladbou trávnatých porastov na nive Moravy sú popri značnom ekonomickom prínose jedinečnou ukážkou krajiny lužných lesov a lúk, ktorá na Slovensku už nemá v súčasnosti obdobu. Toto územie s početnými mŕtvymi riečnymi ramenami tvorí jedinečné prostredie a zónu ticha pre mnohé vzácne a chránené druhy živočíchov, ako sú bocian čierny, bocian biely, čajka smeživá, volavka popolavá, kačica divá, labute, trsteniariky a ďalšie. Východne od tohto typu krajiny pozvoľne pokračuje mierne zvlnená krajina so zvyškami riečnych terás Moravy, lokálnymi ostrovmi viatych pieskov i menších dún, s prevažne upravenými vodnými tokmi, vodnými plochami a sídlami. Zaplavované nivné lúky so zachovalou bohatou kvetenou nemajú v súčasnosti svojou rozsiahlosťou na Slovensku obdobu. Lúky sú harmonicky rozprestreté v susedstve s lužnými lesmi, ktoré sú drevinovým zložením blízke pôvodným lesom. Členité hranice lesov s lúkami sú husto pretkané sieťou starých ramien, riečnych jazier a sezónnych mokradí. Tieto tri hlavné prvky krajiny štruktúry spolu vytvárajú pestré a pravidelnými záplavami aj dynamické prostredie a vhodné životné podmienky pre veľkú škálu rastlinných a živočíšnych druhov. Z rastlínstva veľmi pôsobivo vyznieva niekoľko štvorcových kilometrov veľký koberec plamienka celistvolistého. Zo živočíchov sú najcharakteristickejšie skupiny viažuce sa na vodu, ako reliktné kôrovce, mäkkýše, ryby, obojživelníky a množstvo druhov vodného vtáctva. V poslednom období sa do brehových lužných lesov navrátil aj bobor.

Územím prechádza náučný chodník Nivou rieky Moravy, ktorý prebieha od svernej strany hradu Devín po obec Vysoká pri Morave. Chodník je prístupný iba počas nevybreženia rieky Moravy. Zaujímavosťami náučného chodníka sú lužné lesy, riečne terasy rieky Moravy s lokálnymi ostrovmi viatych pieskov i menších dún, mŕtve ramená, aluviálne lúky so zachovalou prirodzenou skladbou trávnych porastov, biotop vodného vtáctva (volavka popolavá, čajka smeživá, buciak obyčajný), veľkomoravské hradiská.

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty

Rozloha	65 504 ha
Rok vyhlásenia	1976 (novelizácia 2001)
Geomorfologický celok	Malé Karpaty
Okresy	Bratislava III, Bratislava IV, Malacký, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Pezinok, Piešťany, Senica, Trnava
Stupeň ochrany	2. stupeň

CHKO Malé Karpaty zasahuje do riešeného územia výbežkom masívu Malých Karpát, ktorý prebieha v smere JZ – SV na území okresov Bratislava III, Bratislava IV a Pezinok. Predstavuje jediné veľkoplošné chránené územie vinohradníckeho charakteru. Malé Karpaty predstavujú okrajové pohorie vnútorných Karpát, rozkladajúce sa v ich juhozápadnom cípe. Sú jadrové pohorie so špecifickým vývojom kryštalinika, s obalovou aj príkrovovými jednotkami. V území vystupujú granitoidné horniny, vápence, bridlice, fylity, amfibolity a ďalšie horniny jadrových pohorí.

Najvyšší vrch pohoria sú Záruby (768 m n. m.), na území Bratislavského kraja je najvyšším vrchom Vysoká v obci Kuchyňa (754 m n. m.). Súčasťou územia je Borinský kras v okolí hradu Borinka /Pajštún/ so Zbojníckou jaskyňou. V Plaveckom krasi na severe územia sa nachádzajú

povrchové krasové jamy /cca 510m/. V oblasti prevažuje povrchový odtok vôd, avšak nachádza sa tam niekoľko vyvieraciek a prameňov. Z kultúrno - historického aspektu je významná jaskyňa Deravá skala pri Plaveckom Mikuláši, ktorú osídľoval človek už v staršej dobe kamennej a jaskyňa Veľká pec pri Vrbovom.

Územie z veľkej časti pokrývajú listnaté lesy s bukom, jaseňom štíhlým, javorom horským a lipou. Z nepôvodných drevín sa tu vyskytuje gaštan jedlý. V teplomilných trávinných - bylinných spoločenstvách sa vyskytuje hlaváčik jarný, zlatofúz južný, poniklec veľkokvetý, klinček Lumnitzerov. K druhom, ktoré tu majú jediný výskyt na Slovensku, patrí listnatec jazykovitý, ranostaj ľúbi, rašetliak skalný.

Malé Karpaty majú druhovo pestré živočíšstvo. Zistilo sa tu doteraz 700 druhov motýľov a okolo 20 druhov mravcov. Z bohato zastúpeného vtáctva možno z okolia hradných zrúcanín spomenúť napríklad skaliara pestrého a skaliarika sivého. Sokol rároh má v Malých Karpatoch najhojnejší výskyt na Slovensku. Z ďalších druhov vtákov v oblasti hniezdia napríklad bocian čierny, včelár obyčajný, hadiar krátkoprstý, výr skalný, myšiarka ušatá, lelek obyčajný.

Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy

Rozloha	12 284 ha
Rok vyhlásenia	1998
Geomorfologický celok	Podunajská rovina
Okresy	Bratislava II, Bratislava V, Dunajská Streda, Galanta, Komárno, Nové Zámky, Senec, Šaľa
Stupeň ochrany	2. stupeň

CHKO Dunajské luhy zasahuje do riešeného územia v jeho juhozápadnej časti pozdĺž toku Dunaja. Územie CHKO sa rozprestiera na Podunajskej nížine v geomorfologickom celku Podunajská rovina, vedľa slovenského a slovensko-maďarského úseku Dunaja od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov v okrese Komárno. Pozostáva z piatich samostatných častí. Toto jedinečné územie sa celé nachádza na recentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumulčných depresií s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie, vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja. Takto vytvorená ramenná sústava sa zachovala čiastočne v úseku od Dobrohošte po Sap, ale aj napriek tomu patrí k najväčším vnútrozemským riečnym deltám v Európe.

V závislosti od hydrologických podmienok pozdĺž Dunaja sa tu na pomerne malom území vyskytujú spoločenstvá lesné, vodné, mokradné, lúčne a psamofilné. Vo vzácných a ohrozených spoločenstvách vodných rastlín otvorených plôch ramennej sústavy sú zastúpené chránené druhy lekná biele, leknica žltá, vzácna salvínia plávajúca, kotvica plávajúca, leknovec štítnatý a i. V lúčnych spoločenstvách a v bývalých mŕtvych ramenách, rastú viaceré ohrozené druhy čelade vstavačovitých - vstavač ploštičný, v. vojenský, v. obyčajný, krušík širokolistý, vemenník dvojlistý a i. Lesné spoločenstvá ovplyvňuje predovšetkým vyššia až vysoká hladina podzemnej vody a občasné záplavy. V závislosti od výšky hladiny podzemnej vody sa tu vyvinuli spoločenstvá vrbových jelšín, dubových jasenín a brestových jasenín s topoľom, brestových jasenín s hrabom a drieňových dúbrav.

Zoocenózy Dunaja a prilahlých luhov sú ovplyvnené pestrosťou biotopov od vodných až po xerothermné. Zoogeograficky je územie pod vplyvom Panónskej nížiny, ale i alpskej sústavy, s ktorými je prepojené prostredníctvom Dunaja. Významne sú tu zastúpené najmä faunistické prvky močiarnych a vodných biocenóz a spoločenstvá lužných lesov. V území bolo zistených napríklad 109 druhov mäkkýšov, z toho 22 ohrozených. Na Podunajsku (od Bratislavy po Štúrovo) bolo zistených viac ako 1 800 druhov chrobákov. Z nich je pozoruhodný najmä výskyt

doteraz vo svete neznámeho druhu *Thinobius korbeli*, ale aj viacerých druhov, ktoré sa vyskytujú na Slovensku iba v priestore ramennej sústavy Dunaja (*Hydrovatus cuspidatus*, *Bagous bagdatensis*, *Donacia crassipes* a iné). Z drobných cicavcov je významný reliktný výskyt hraboša severského. Osobitný význam má územie pre hniezdenie a hibernáciu vodného vtáctva. Pravidelne sa tu vyskytujú vzácne druhy vtákov, ako napríklad orliak morský, beluša malá a volavka purpurová. Slovensko-maďarský úsek Dunaja je medzinárodne významným vtáčím územím (IBA). Dôležitou zložkou živočíšstva navrhovaného chráneného územia sú ryby. V Dunaji a jeho ramenách sa vyskytuje najvyšší počet druhov rýb zo všetkých vodných tokov Slovenska. Táto skupina živočíchov patrí medzi najviac postihnuté výstavbou vodných diel na Dunaji. Zo vzácných a chránených druhov tu žije divá forma kapra (sazan), blatniak tmavý, šabl'a krivočiara a býčko škvrnitý.

Celé územie CHKO je zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (Ramsarská konvencia).

III.1.1.2. Maloplošné chránené územie

V riešenom území sa nachádza 63 maloplošných chránených území - 22 chránených areálov, 1 národná prírodná pamiatka, 7 prírodných pamiatok, 9 národných prírodných rezervácií, 23 prírodných rezervácií a 1 chránený krajinný prvok. Niektoré chránené územie zasahujúce do Bratislavského kraja čiastočne zasahujú do územia Trnavského kraja.

Tabuľka: Prehľad maloplošných chránených území

Číslo v štátnom zozname	Kategória	Názov chráneného územia	Výmera (ha)	Stupeň ochrany aktuálny
2	NPR	Abrod	92,0000	4
6	CHA	Bajdel'	8,6800	4
9	PR	Bezodné	3,4600	5
31	NPP	Devínska hradná skala	1,7000	4
32	NPR	Devínska Kobyla	101,1157	4
36	NPR	Dolný les	186,2600	5, 4, 2
40	PR	Gajc	62,7200	4
41	NPR	Hajdúchy	56,1100	5
47	NPR	Horný les	543,0200	5, 2
48	CHA	Horský park	22,9615	4
68	PR	Jurské jazero	27,4900	4
84	NPR	Kršlenica	117,3400	5
90	PP	Limbašská vyvieračka	6,5700	5
91	PR	Lindava	46,2000	5
113	PR	Nad Šenkárkou	10,9200	5
114	PR	Nové pole	6,7738	4
121	PR	Kopáčsky ostrov	82,6200	4
122	PR	Ostrovne lúčky	54,9300	4, 3, 2
125	PP	Panský diel	15,6000	4
134	PR	Pod Pajštúnom	141,4197	5, 4
135	CHA	Pol'ovnícky les	7,5000	4
136	NPR	Pohanská	128,9300	5
148	NPR	Roštún	333,3100	5
160	PR	Strmina	196,2800	5
168	NPR	Šúr	654,9590	5, 4
170	PP	Tisové skaly	1,5200	5

Číslo v štátnom zozname	Kategória	Názov chráneného územia	Výmera (ha)	Stupeň ochrany aktuálny
172	PR	Topol'ové hony	60,0600	4
191	PR	Vysoká	80,5300	5
788	PP	Rösslerov lom	2,3828	4
789	PP	Devínska lesostep	5,0966	4
796	PR	Alúvium Gidry	2,6274	5
798	PR	Bogdalický vrch	33,2000	4
801	PR	Fialková dolina	20,5879	5
818	PR	Šmolzie	45,5900	4
819	PR	Štokravská vápenka	12,7085	4
824	PR	Zlatá studnička	73,3100	5
886	PP	Bukovina	5,0806	4
903	CHA	Borovicový lesík	0,8012	4
904	CHA	Bôrik	1,4284	4
994	CHA	Zeľeň pri Vodárni	0,2348	4
1013	PR	Klokoč	21,5900	5
1072	CHA	Devínske alúvium Moravy	253,1600	3
1075	CHA	Jazerinky	6,8825	4
1097	CHA	Jarovská bažantnica	78,2579	4
1098	CHA	Lesné diely	0,5250	4
1100	CHA	Svätojurské hradisko	19,7100	4
1108	CHA	Hrabiny	7,0500	4
1124	PR	Dunajské ostrovy	219,7100	5
1130	CHA	Chorvátske rameno	9,8463	4
1134	PR	Starý háj	76,6520	5
1139	CHKP	Vápenický potok	2,5161	4
1147	PP	Deravá skala	x	x
1184	CHA	Marhecké rybníky	57,4800	3
1185	PR	Slovanský ostrov	34,3772	5
1191	CHA	Soví les	41,8700	4, 3, 2
1192	CHA	Kotlina	616,6900	3, 2
1193	CHA	Rudava	1 958,6600	4, 3
1204	CHA	Mešterova lúka	133,5000	5, 4, 2
1205	PR	Orlovské vršky	206,9200	5, 4, 3, 2
1206	CHA	Pečniansky les	295,3500	4, 3, 2
1209	CHA	Sihot'	234,9100	3, 2
1224	CHA	Šranecké piesky	987,5900	3
1225	CHA	Bežnisko	922,3100	3

Zdroj: Štátny zoznam (ŠZ) osobitne chránených častí prírody a krajiny, 2019

Poznámka: Začiatkom roka 2021 sa predpokladá vyhlásenie nových chránených území na území Bratislavského kraja a to Devínske jazero, Ostrovné lúčky a Široká.

III.2.2. Lokality NATURA 2000

NATURA 2000 je sústava chránených území členských krajín Európskej únie, ktorej hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä EÚ ako celok. Vytvorenie tejto sústavy má zabezpečiť ochranu a zachovanie vybraných typov biotopov, ohrozených druhov rastlín a živočíchov a ich biotopov, ktoré sú významné z hľadiska Európskeho spoločenstva. Vytvorenie NATURA 2000 je jedným zo základných záväzkov členských štátov voči EÚ v oblasti ochrany prírody. Cieľom vytvorenia tejto európskej

súvislej siete chránených území je zabezpečenie priaznivého stavu populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivého stavu biotopov.

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území:

- chránené vtáčie územia (CHVÚ) - vyhlasované v súlade so smernicou Rady č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov (známej tiež ako smernica o vtákoch – Birds directive)
- územia európskeho významu (ÚEV) - územia vyhlasované v súlade so smernicou Rady č. 92/43/EHS z 22. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats directive)

III.1.2.1. Chránené vtáčie územia

Národný zoznam chránených vtáčích území bol schválený Vládou SR uznesením č. 636 zo dňa 9. júla 2003 v súlade s ustanovením § 26 zákona č. 543/2002 Z. z. Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území je prvým krokom v oblasti implementácie Smernice o vtákoch. Chránené vtáčie územia uvedené v národnom zozname sa stanú chránenými územiami až po ich vyhlásení všeobecne záväznými vyhláškami ministerstva (§ 26, ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z.).

V riešenom území sa nachádza 5 chránených vtáčích území, ktoré sú súčasťou európskej súvislej siete chránených území NATURA 2000. Dunajské luhy (SKCHVU007), Malé Karpaty (SKCHVU014), Záhorské Pomoravie (SKCHVU016), Sysľovské polia (SKCHVU029) a Úľanská mokrad' (SKCHVU023) sú vyhlásené za chránené vtáčie územia príslušnými vyhláškami MŽP SR v zmysle § 26, ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z.

Chránené vtáčie územie Dunajské luhy

Identifikačný kód	SKCHVU007
Výmera lokality	16 511,58 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, brehule hnedej, bučička močiarného, čajky čiernehohlavej, haje tmavej, hlaholky severskej, hrdzavky potápavej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, kačice chrapľavej, kačice chriplavej, kalužiaka červenonohého, kane močiarného, ľabtušky poľnej, orliaka morského, potápača bieleho, rybára riečného, rybárika riečného, volavky striebistej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie sa vyhlasuje aj na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania. V rámci aktualizácie vyhlášky sa prijali opatrenia proti znižovaniu druhov vtákov.
Správca územia	CHKO Dunajské luhy
Vyhláška	440/2008 Z. z.

Chránené vtáčie územie Malé Karpaty

Identifikačný kód	SKCHVU014
Výmera lokality	50 633,6 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola rároha, včelára lesného, ďatľa prostredného, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho, ďatľa bielochrbtého, ďatľa hnedkavého, ďatľa čierneho, sokola sťahovavého, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, žlny sivej, penice jarabej, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltouchvosta lesného, prhlaviara čiernehohlavého, hrdličky poľnej a orla kráľovského a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania.

Správca územia	CHKO Malé Karpaty
Vyhláška	216/2005 Z. z.

Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie

Identifikačný kód	SKCHVU016
Výmera lokality	31 072,92 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov: chriaštel bodkovaný, bučiak trstový, haja tmavá, haja červená, sokol rároh, rybár riečny, bučačik močiarny, kaňa močiarna, kalužiak červenonohý, bocian biely, bocian čierny, rybárík riečny, muchárik bielokrký, kačica chrapľavá, kačica chripľavá, hrdzavka potápavá, brehuľa hnedá, prepelica poľná, hrdlička poľná, muchár sivý, slávik modrák, škovránok stromový, lelek obyčajný, d'ateľ prostredný, d'ateľ čierny, chrapkáč poľný a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania a za účelom zachovania zimovísk divých husí.
Správca územia	CHKO Záhorie
Vyhláška	202/2010 Z. z.

Chránené vtáčie územie Úľanská mokrad'

Identifikačný kód	SKCHVU023
Výmera lokality	18 173,91 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov kane močiarnej, kane popolavej, bučačika močiarného, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, sokola červenonohého, sokola rároha, haje tmavej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Správca územia	CHKO Dunajské luhy
Vyhláška	437/2008 Z. z.

Chránené vtáčie územie Sysľovské polia

Identifikačný kód	SKCHVU029
Výmera lokality	1 772,94 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov dropa fúzatého, husi bieločelej, husi siatinnej, sokola červenonohého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Správca územia	RSOPK Bratislava
Vyhláška	234/2006 Z. z.

III.1.2.2. Územie európskeho významu (ÚEV)

Navrhované ÚEV sú výsledkom implementácie smernice o biotopoch. S účinnosťou od 1. 8. 2004 platí Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, do ktorého sú zaradené návrhy ÚEV v podmienkach Slovenska. Opatrením Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. decembra 2017 č.1/2017 ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu boli územia európskeho významu opäť prehodnotené.

Prehľad navrhovaných území európskeho významu

Kód územia	Názov územia	Útvar ŠOP SR
SKUEV0064	Bratislavské luhy	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0089	Martinský les	Správa CHKO Malé Karpaty

Kód územia	Názov územia	Útvar ŠOP SR
SKUEV0104	Homol'ské Karpaty	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0116	Jakubovské rybníky	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0117	Abrod	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0119	Široká	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0121	Marhecké rybníky	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0123	Dúbrava	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0124	Bogdalický vrch	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0125	Gajarské alúvium Moravy	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0161	Suchohradské alúvium Moravy	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0163	Rudava	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0166	Ciglát	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0167	Bezodné	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0168	Horný les	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0169	Orlovské vršky	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0170	Mešterova lúka	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0172	Bežnisko	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0173	Kotlina	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0174	Lindava	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0177	Šmolzie	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0178	V studienkach	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0217	Ondriašov potok	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0218	Močiarka	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0219	Malina	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0267	Biele hory	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0269	Ostrovne lúčky	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0270	Hrušov	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0276	Kuchynská hornatina	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0279	Šúr	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0280	Devínska Kobyla	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0295	Biskupické luhy	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0312	Devínske alúvium Moravy	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0313	Devínske jazero	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0314	Morava	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0316	Šranecké piesky	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0317	Rozporec	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0388	Vydrlica	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0502	Štokeravská vápenka	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0503	Predhorie	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV0512	Mokrý les	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0513	Bencov mlyn	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0800	Devínska hradná skala	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0822	Malý Dunaj	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV0907	Peterklin	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0908	Kaltenbruk	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0911	Vrchná hora	Správa CHKO Záhorie
SKUEV0967	Modransko-trňanské pustáky	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV1064	Bratislavské luhy	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV1125	Gajarské alúvium Moravy	Správa CHKO Záhorie
SKUEV1173	Kotlina	Správa CHKO Záhorie
SKUEV1267	Biele hory	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV1269	Ostrovne lúčky	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV1276	Kuchynská hornatina	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV1316	Šranecké piesky	Správa CHKO Záhorie
SKUEV1388	Vydrlica	Správa CHKO Malé Karpaty
SKUEV2064	Bratislavské luhy	Správa CHKO Dunajské luhy
SKUEV2269	Ostrovne lúčky	Správa CHKO Dunajské luhy

Zdroj: ŠOP SR, 2020

III.2.3. Chránené územia podľa medzinárodných dohovorov

V rámci medzinárodných dohovorov platí na území Slovenska niekoľko dôležitých zmlúv a dohovorov, ktoré majú za cieľ výraznejšie zachovanie svetového dedičstva na Zemi. Podľa nich sú vyčlenené chránené územia a lokality, ktoré nie sú kategóriou chráneného územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z., ale tvoria významnú základňu pre rozvoj vedy a prezentácie ochrany prírody v zahraničí. Tieto územia môžu súčasne patriť aj do národnej sústavy chránených území, alebo do navrhovanej európskej súvislej sústavy chránených území NATURA 2000.

III.1.3.1. Ramsarské lokality

V zmysle Dohovoru o mokradiach, majúcich medzinárodný význam, najmä ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor) sa v riešenom území nachádzajú 4 územia – Alúvium Rudavy, Dunajské luhy, Niva Moravy a Šúr.

Alúvium Rudavy

Dátum zapísania	17.2.1998
Výmera lokality	560 ha
Okres	Malacky, Senica
Stručná charakteristika	Časť neregulovaného toku rieky Rudava (ľavostranný prítok Moravy), ktorý preteká cez viete piesky Záhorskej nížiny na západnom Slovensku, a časť toku Rudávky. Zachovalý komplex meandrujúcich tokov a priliehlych mokradí sprevádzaný svojráznou vegetáciou so vzácnymi spoločenstvami; reprezentatívna ukážka ekosystému malých nížinných tokov s lužnými lesmi, mokrymi lúkami, močiarimi a rašelinnými spoločenstvami, ktoré sa striedajú so suchomilnými spoločenstvami viatych pieskov.

Dunajské luhy

Dátum zapísania	26.5.1993
Výmera lokality	14 488 ha
Okres	Bratislava II, Bratislava V, Dunajská Streda, Komárno, Senec
Stručná charakteristika	Hlavný tok rieky Dunaj a jej ľavý breh v pohraničnej polohe pozdĺž hraníc s Maďarskom (80 km úsek medzi Bratislavou a Zlatnou na Ostrove), s dobre vyvinutým systémom ramien, mŕtvych ramien, piesčitých a štrkových brehov. Územie je tvorené lužnými lesmi, močiarimi a mokrymi lúkami, ktoré poskytujú biotop pre mnohé vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Prevažná časť územia leží v CHKO Dunajské luhy s prísnejšou ochranou niektorých lokalít.

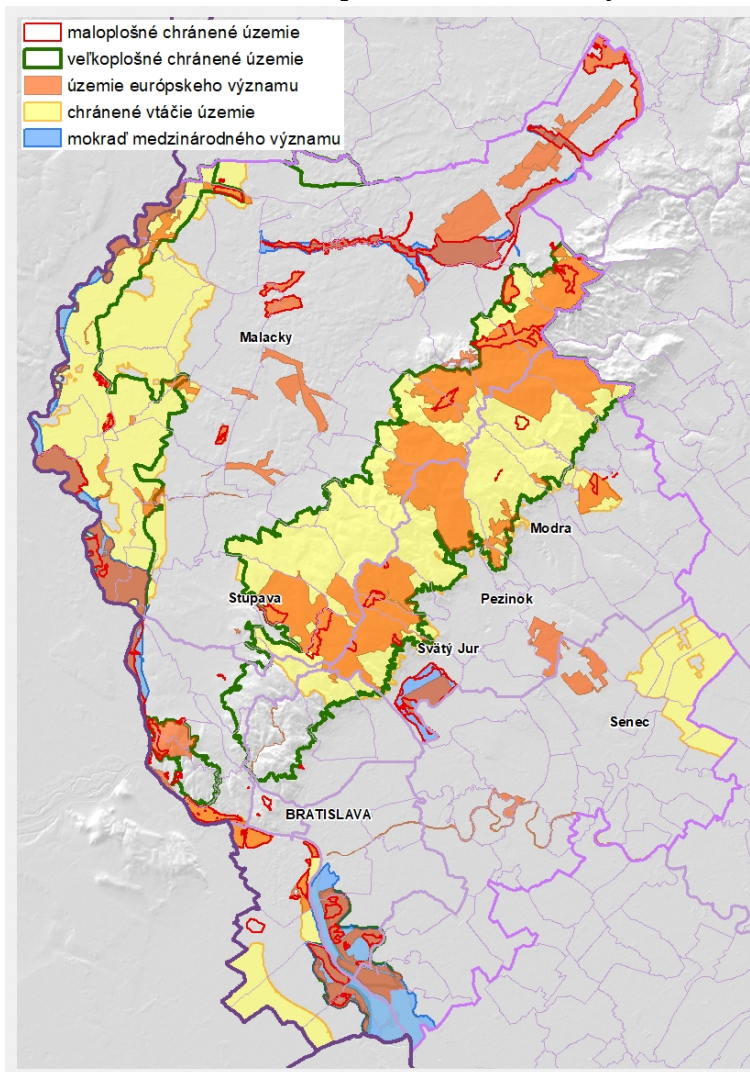
Niva Moravy

Dátum zapísania	26.5.1993
Výmera lokality	5 380 ha
Okres	Bratislava IV, Malacky, Senica, Skalica
Stručná charakteristika	Územie zahŕňa slovenský úsek rieky Morava medzi Brodským a ústím do Dunaja a najcennejšiu časť nivy pri hraniciach s Českou republikou a Rakúskom, so zachovalými a vyvinutými komplexmi rôznych mokradí - tokov, kanálov, ramien, močiarov, periodických mlák, mokrych lúk a pasienkov, lužných lesov a pod. Väčšia časť leží v území CHKO Záhorie a zahŕňa aj niektoré rezervácie.

Šúr

Dátum zapísania	2.7.1990
Výmera lokality	1 136,6 ha
Okres	Pezinok, Senec
Stručná charakteristika	Izolovaný komplex jelšového slatinného lesa, najväčší a najzachovalejší na Slovensku a v strednej Európe, obklopený zamokrenými lúkami a pasienkami, tokmi, kanálmi, vodnými plochami a zvyškom nížinného teplomilného dubovo-brestového lesa v depresii západnej časti Podunajskej roviny pozdĺž východných svahov Malých Karpát na juhozápadnom Slovensku. Cenné biotopy pôvodných, vzácných a ohrozených druhov a spoločenstiev s veľkým hydrologickým významom. Národná prírodná rezervácia.

Schéma: Priestorové usporiadanie chránených území

Zdroj: Vytvorené podľa údajov ŠOP SR (2020)

III.1.3.2. Národne významné mokrade

Podľa podkladov ŠOP SR (november 2009) sa v riešenom území nachádza niekoľko mokradí, ktoré sú významné z celoslovenského pohľadu.

Sú to mokrade významom presahujúce jeden okres, kraj alebo geomorfologický celok. Ide o lokality charakteristické pre Slovensko z hľadiska botanického, zoologického, limnologického alebo hydrologického, najmä prírodné a prírode blízke mokrade charakteristické pre väčší

biogeografický celok. Do tejto kategórie patria tiež mokrade s podstatnou hydrologickou, biologickou alebo ekologickou úlohou v prirodzenom fungovaní veľkého povodia. Patria sem aj špecifické typy mokradí, vzácne alebo neobvyklé na území Slovenska.

V riešenom území sa nachádza 5 národne významných mokradí – Hrušovská nádrž, Zdrž vodného diela Gabčíkovo, Jakubov – rybníky, Koniarka – lužný les a Abrod.

III.1.3.3. Ochrana drevín

Za chránené stromy sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny môžu vyhlásiť kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií. Za chránené stromy možno vyhlásiť aj stromy rastúce na lesnej pôde.

V riešenom území sa nachádzajú chránené stromy na 28 lokalitách, ktoré sú vedené v Katalógu chránených stromov Štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny. Chránené stromy sú uvedené v nasledujúcom zozname po okresoch.

Okres Bratislava I

- S 217 Borovica na ulici B. Němcovej (borovica hladká *Pinus strobus*, k. ú. Staré Mesto)
- S 489 Borovice čierne na ul. Francúzskych partizánov (borovica čierna *Pinus nigra*, k. ú. Staré Mesto)
- S 223 Breza na Mišíkovej ulici (breza papierovitá *Betula papyrifera*, k. ú. Staré Mesto)
- S 230 Brezy v Mlynskej doline (breza previsutá *Betula pendula*, k. ú. Staré Mesto)
- S 234 Dub na Godrovej ulici (dub *Quercus L.*, k. ú. Staré Mesto)
- S 221 Dub na Moyzesovej ulici (dub letný *Quercus robur*, k. ú. Staré Mesto)
- S 229 Dub na Prvosienkovej ulici (dub žltkastý *Quercus dalechampii*, k. ú. Staré Mesto)
- S 214 Dub na Šulekovej ulici (dub jadranský *Quercus virgiliana*, k. ú. Staré Mesto)
- S 228 Gaštan na Karabinského ulici (gaštan jedlý *Castanea sativa*, k. ú. Staré Mesto)
- S 215 Ginko na Godrovej ulici (ginko dvojľaločné *Ginkgo biloba*, k. ú. Staré Mesto)
- S 227 Jaseň na Rudnayovom námestí (jaseň štíhly *Fraxinus excelsior*, k. ú. Staré Mesto)
- S 225 Jedľa v Kráľovskom údolí (jedľa srienistá *Abies concolor*, k. ú. Staré Mesto)
- S 232 Katalpa na Mickiewiczovej ulici (katalpa bignóniovitá *Catalpa bignonioides*, k. ú. Staré Mesto)
- S 212 Lipa na Partizánskej ulici (lipa malolistá *Tilia cordata*, k. ú. Staré Mesto)
- S 236 Magnólia na Palisádach (magnólia Soulangova *Magnolia x soulangiana*, k. ú. Staré Mesto)
- S 222 Magnólia na Somolického ulici (magnólia Soulangova *Magnolia x soulangiana*, k. ú. Staré Mesto)
- S 211 Paulovnia na Škarniclovej ulici (paulovnia plstnatá *Paulownia tomentosa*, k. ú. Staré Mesto)
- S 231 Platan na Kysuckej ulici (platan západný *Platanus occidentalis*, k. ú. Staré Mesto)
- S 235 Skupina stromov na Galandovej (dub letný, judášovec strukový, ľáľovník tulipánokvetý, k. ú. Staré Mesto)
- S 224 Sofora na Vajanského nábreží (sofora japonská *Sophora japonica*, k. ú. Staré Mesto)
- S 237 Tis v nemocničnej záhrade (tis obyčajný *Taxus baccata*, k. ú. Staré Mesto)

Okres Bratislava IV

S 495 Oskoruša v Devíne (jarabina oskorušová *Sorbus domestica*, k. ú. Devín)

S 480 Sofora japonská v Devínskej Novej Vsi (sofora japonská *Sophora japonica*, k. ú. Devínska Nová Ves)

Okres Pezinok

S 456 Gaštan jedlý v Častej (gaštan jedlý *Castanea sativa* Mill., k. ú. Častá)

S 499 Grinavský topol' (topol' čierny *Populus nigra*, k. ú. Grinava)

S 486 Modranské oskoruše (jarabina oskorušová *Sorbus domestica*, k. ú. Modra)

Okres Senec

S 481 Dub letný v Dunajskej Lužnej (dub letný *Quercus robur*, k. ú. Jánošíková)

S 233 Novolipnický platan (platan javorolistý *Platanus hispanica* Münchh., k. ú. Nová Lipnica)

III.2.4. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

Územný systém ekologickej stability je definovaný ako vzájomne prepojený súbor prirodzených a pozmenených, avšak prírode blízkych ekosystémov, ktoré udržujú prírodnú rovnováhu. Vymedzenie ÚSES zabezpečuje zachovanie a reprodukciu prírodného bohatstva, priaznivé pôsobenie na okolité menej stabilné časti krajiny a vytvorenie základov pre mnohostranné využívanie krajiny.

Ochrana krajiny je založená na princípe zachovania územného systému ekologickej stability, ktorý zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Podľa Konceptie ochrany prírody a krajiny (schválenej 24. 5. 2006 vládou SR uznesením č. 471) sú základné ciele premietnuté v dokumentoch ochrany prírody a krajiny, a to v Genereli nadregionálneho územného systému ekologickej stability schválenom vládou SR, a v projektoch regionálneho a miestneho systému ekologickej stability.

Tvorba projektov ÚSES sa v Slovenskej republike realizovala systémom „zhora nadol“, od Generelu nadregionálneho ÚSES-u (GNÚSES) cez regionálne až miestne ÚSES. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR (GNÚSES), ktorý vláda schválila uznesením vlády SR č. 319 27.4.1992. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované v rokoch 1993-1995 podľa jednotnej metodiky Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska (38 okresov podľa bývalého územnosprávneho členenia).

V rámci spracovávanía územnoplánovacích dokumentácií veľkých územných celkov Slovenska bola koncepcia ÚSES zapracovaná do ÚPN VÚC jednotlivých krajov. Schválené RÚSES-y boli použité ako záväzné územnoplánovacie podklady.

V Bratislavskom kraji boli spracované tieto dokumentácie RÚSES:

Návrh regionálneho územného systému ekologickej stability Bratislavského regiónu vychádza z dokumentov:

RÚSES Bratislava - vidiek (Staníková, a kol., 1993)

RÚSES Bratislava (Králik a kol., 1994)

RÚSES Galanta (Liška a kol. 1994)

RÚSES Dunajská Streda (Izakovičová, a kol. 1994)

RÚSES Bratislava - vidiek - záhorská časť (Regioplán, 1995)

NRÚSES RÚSES Bratislava - vidiek - záhorská časť (Regioplán, 1995)

Tieto dokumentácie slúžili ako podklad aj pri návrhu RÚSES pre ÚPN VÚC Bratislavský kraj (Aurex, spol. s r.o., 1998).

V rokoch 2000 – 2001 bol Generel nadregionálneho ÚSES aktualizovaný a zapracovaný do Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KURS) 2001. Aktualizácia GNÚSES bola následne zapracovaná aj do dokumentácií „Implementácia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES“ pre mesto Bratislava a okresy Malacky, Pezinok a Senec, ktoré boli spracované Slovenskou agentúrou životného prostredia v rokoch 2005 – 2006. Ide však o dokumentácie, ktoré neboli riadne prerokované a schválené a teda predstavujú nezáväzný informatívny podklad. Návrh prvkov RÚSES v rámci Aktualizácie prvkov regionálneho ÚSES však reflektuje aj zmeny, ktoré boli vyhotovené na základe aktualizácie GNÚSES z roku 2000 – 2001, a ktoré boli zároveň premietnuté do KURS (2001).

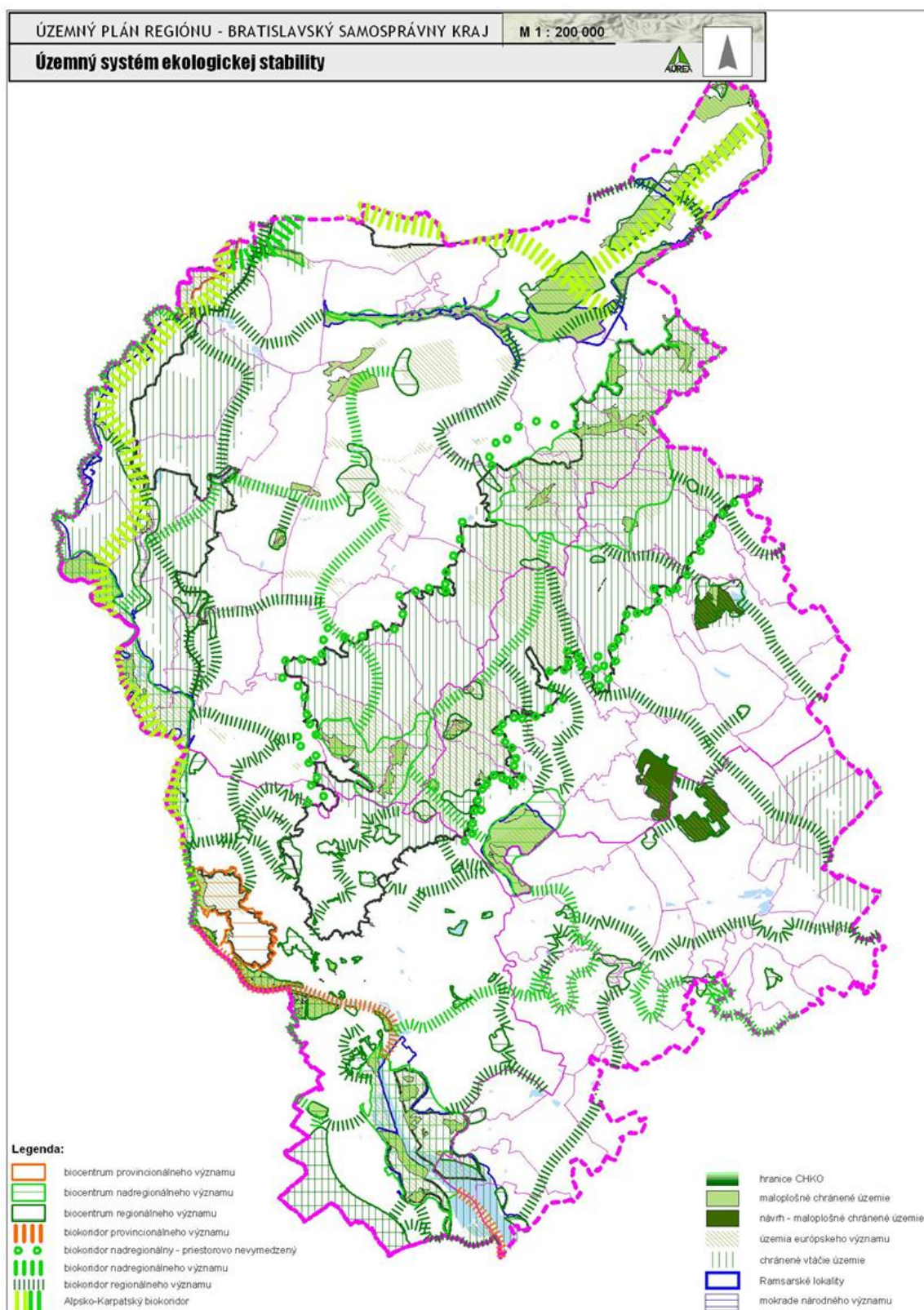
Okrem uvedených skutočností zohľadňujú návrhy aj aktualizovaný priemet ÚSES v Atlase krajiny SR (MŽP SR, SAŽP, 2002) a reálny stav druhotnej krajinnej štruktúry v riešenom území.

Aktuálny územný plán regiónu sa pri koncepcii tvorby prvkov RÚSES vo významnej miere opiera o nadradený systém ekologickej stability – Generel nadregionálneho ÚSES. Na území Bratislavského kraja sa nachádzajú významné nadregionálne biocentrá - Dolnomoravská niva, Šúr a Roštún a nadregionálne biokoridory - tok rieky Moravy a Dunaja, prepojenie Dolnomoravskej nivy s Malými Karpatmi, prepojenie Malých Karpát so Šúrom, prepojenie biocentier Malých Karpát a tok Malého Dunaja.

Celý súbor biocentier a biokoridorov spolu tvorí dôležitý komplex slúžiaci pre migráciu rôznych druhov organizmov. V riešenom území sa nachádzajú významné alpské prvky (územie Malých Karpát) ako aj niektoré dôležité migračné trasy vtákov (cez oblasti chránených vtáčích území). Významnou migračnou trasou zloženou z viacerých prvkov územného systému ekologickej stability je Alsko-Karpatský biokoridor, ktorý prepája územie Slovenska a Rakúska.

V roku 2020 pokročil proces aktualizácie novej dokumentácie RÚSES, ktoré boli zaslané príslušným okresným úradom na schválenie, podľa zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. V rámci Bratislavského kraja sú v schvaľovacom procese dokumentácie pre mesto Bratislava ako celok a pre okresy Malacky, Pezinok a Senec.

Schéma chránených území a územný systém ekologickej stability na území Bratislavského kraja

Zdroj: Územný plán regiónu – Bratislavský samosprávny kraj (2013) v znení Zmien a doplnkov č. 1 (2017)

III.2.5. Ochrana vôd

III.1.5.1. Chránené vodohospodárske oblasti

Do riešeného územia zasahuje **chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov**. Oblasť Žitného ostrova svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu podzemných a povrchových vôd a rozprestiera na území ohraničenom riekou Dunaj na úseku medzi Hlavným mestom Slovenskej republiky Bratislavou a obcou Palkovičovo, kanálom Palkovičovo - Aszód po jeho sútoku s Malým Dunajom, ďalej Malým Dunajom po vyústenie Suchého Potoka, Suchým potokom, Čiernou vodou, ďalej spájajúcim kanálom pri obci Nová Dedinka a znovu Malým Dunajom po jeho odbočení z Dunaja v Bratislave, vrátane korýt uvedených vodných tokov okrem hlavného koryta Dunaja.

III.1.5.2. Vodárenské toky

Vodárenské toky sú vodné toky alebo úseky vodných tokov, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje na odber pre pitnú vodu. Zoznam vodárenských tokov ustanovuje vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z.z. (Príloha č. 2), ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

V riešenom území sa vodárenské toky nenachádzajú.

III.1.5.3. Vodohospodársky významné toky

Vodohospodársky významné sú vodné toky, ktorými prechádza štátna hranica, vodné toky, ktoré sa využívajú ako vodárenský zdroj alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje (vodárenský vodný tok), vodné toky s plavebným využitím, vodné toky s významným odberom vody pre priemysel a pre poľnohospodárstvo (ich významnosť sa určuje vo vzťahu k vodohospodárskej bilancii povrchových vôd v príslušnom čiastkovom povodí), vodné toky využívané na iné účely, napríklad na využívanie hydroenergetického potenciálu, ako vody vhodné pre život rýb a reprodukciu pôvodných druhov rýb alebo na rekreáciu.

Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov ustanovuje Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 (Príloha č. 1), ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Vodohospodársky významné toky na území Bratislavského kraja

Tok	Číslo hydrologického poradia	V úseku (km)	Hraničný v úseku (km)
Malolevářský kanál	4-17-02-064	-	-
Malina	4-17-02-070	-	-
Močiarka	4-17-02-084	-	-
Suchý potok	4-17-02-090	-	-
Stupavský potok	4-17-02-095	-	-
Mláka	4-17-02-102	-	-
Dunaj	4-20-01-001	-	1708,2-1850,2 1872,7-1880,2
Vydrice	4-20-01-004		
Dunajský kanál	4-20-01-008		
Malý Dunaj	4-20-01-010		
Blatina	4-21-15-002		
Viničiansky kanál	4-21-15-004		
Šúrsky kanál	4-21-15-005		
Limbašský potok	4-21-15-006		
Čierna voda	4-21-15-013		
Stoličný potok	4-21-15-016		
Trniansky potok	4-21-15-018		
Parná	4-21-16-023		

Tok	Číslo hydrologického poradia	V úseku (km)	Hraničný v úseku (km)
Gidra	4-21-16-036		

Zdroj: Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 (Príloha č. 1)

III.1.5.4. Vodohospodársky významné plochy

Ochrana vodných zdrojov je úzko spojená s územnou ochranou prírody. Z dôvodu potreby zachovania kvality zdrojov podzemných a povrchových vôd je dôležitá činnosť človeka vhodným spôsobom regulovať tak, aby bol rozvoj celého regiónu trvalo udržateľný. Okrem samotných ochranných pásiem stanovených Vyhláškou MŽP č. 29/2005 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov je pre zachovanie kvality vodných zdrojov veľmi dôležitá aj kvalita životného prostredia širšieho okolia vodného zdroja. Preto prvky ochrany prírody a krajiny limitujúce antropogénne aktivity v chránených územiach a ich ochranných pásmach definovaných v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny možno považovať za pozitívne faktory v krajine, ktoré napomáhajú udržať stabilitu ekosystémov krajiny a vodných zdrojov nevynímajúc.

Vodárenský zdroj Sihot' sa rozkladá na ploche, ktorá je zároveň chránená v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny na území klasifikovanom ako biocentrum regionálneho významu, ktoré predstavuje významný ekosystém alebo skupinu ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

Územie Sedláčkov ostrov je vyhlásené za prírodnú rezerváciu, kde platí najvyšší V. stupeň ochrany. To v praxi znamená takmer úplne obmedzenie akejkoľvek ľudskej činnosti.

Na pravej strane rieky Dunaj pri západnom okraji VZ Sihot' sa nachádza VZ Petržalka – Pečniansky les, ktorý je jedným z posledných súvislých celkov lužných lesov v bratislavskej Petržalke. V lokalite platia II., III. a IV. stupeň ochrany. Chránený areál je súčasťou územia európskeho významu Bratislavské luhy a chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy. Ochrana tejto lokality je mimoriadne dôležitá, nakoľko Pečniansky les je jeden z najvýznamnejších zdrojov pre zásobovanie Bratislavy pitnou vodou.

Najväčší a najvýznamnejší zdroj pitnej vody v Bratislavskom samosprávnom kraji VZ Ostrovné lúčky – Mokrad' nachádzajúci sa na pravom brehu Dunaja približne 10 kilometrov od VZ Pečniansky les bol vyhlásený za územie európskeho významu. Lokalita je rovnako súčasťou Ramsarských lokalít a lokalít s mokrad'ami národného významu.

Ochrana vody je posilnená aj vyhlásenou CHKO Dunajské luhy. Okrem toho územie európskeho významu zahŕňa dve prírodné rezervácie Dunajské ostrovy a Ostrovné lúčky. K zlepšeniu aktuálneho stavu ochrany najcennejších vodných zdrojov môže napomôcť aj prípadné vyhlásenie národného parku. Výnimočné postavenie má Žitný ostrov, ktorý je z celoslovenského pohľadu vodohospodárskym unikátom, majúcim obrovský potenciál z pohľadu zásobovania obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou. Oblasť Žitného ostrova predstavuje najvýznamnejšiu zásobáreň podzemnej vody na Slovensku. Priestor medzi Dunajom a Malým Dunajom reprezentuje ojedinelá a jedinečná štruktúra s kvalitnou podzemnou vodou, ktorej je potrebné venovať zvýšenú pozornosť z hľadiska kvalitatívnej a kvantitatívnej ochrany. Na ploche takmer 1400 km² (z toho okolo 220 km² na území Bratislavského kraja) bola preto vyhlásená Chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov. Vyhlásenie bolo zrealizované prostredníctvom nariadenia vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom

ostrove.

Do riešeného územia zasahujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Čilistove podľa vyhlášky MZ SR č. 552/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Čilistove.

III.3. Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú pravdepodobne významne ovplyvnené.

Kvalita životného prostredia je jedným z rozhodujúcich faktorov vplývajúcich na zdravie a priemerný vek obyvateľstva. Jej priaznivý vývoj je základným predpokladom pre dosiahnutie pozitívnych trendov v základných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva.

Zdravie je definované ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody, nielen neprítomnosť choroby je výsledkom vzťahov medzi ľudským organizmom a sociálno-ekonomickými, fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi životného prostredia, pracovného prostredia a spôsobom života.

Kvalita vybraných zložiek životného prostredia v Bratislavskom kraji je popísaná v jednotlivých častiach správy o hodnotení v kapitole: „III.1. Informácia o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať“, kde je z regionálnej úrovne prostredníctvom dlhodobo hodnotených indikátorov a ukazovateľov monitorovaných pre jednotlivé sledované zložky ŽP (monitoring zložiek ŽP) charakterizovaný ich stav resp. v niektorých prípadoch stupeň znečistenia.

V rámci Slovenska sa podľa stanovených kritérií (vybraných environmentálnych charakteristík/ukazovateľov) a postupov, zhodnocujúcich životné prostredie a vplyvy naň, vyčleňujú regióny (územné/priestorové jednotky) s určitou kvalitou a ohrozenosťou životného prostredia. V Bratislavskom kraji je možné vyčleniť regióny s nasledujúcou kvalitou:

- a) regióny s nenarušeným prostredím (zelená farba v schéme)
 - 1. Pajštúnsky
 - 2. Plavecký
- b) regióny s mierne narušeným prostredím, okrsy s narušeným prostredím a okrsy so značne narušeným prostredím (hnedá farba v schéme)
 - 1. Záhorský
 - 2. Lamačský
 - 3. Senecký
- c) regióny so silne narušeným prostredím (fialová farba v schéme)
 - 1. Bratislavský

Vzhľadom k charakteru posudzovaného strategického dokumentu musíme konštatovať, že väčšina plánovaných aktivít v ňom obsiahnutých má indikatívny charakter a nie je možné ich premietnuť do konkrétneho známeho presne vyšpecifikovaného priestoru (územia resp. lokality), ktorý by sme mali zadáný a mohli ho hodnotiť.

III.3.1. Odpadové hospodárstvo

Od roku 1993 sú v Slovenskej republike (SR) v súlade so štátnou environmentálnou politikou pre potreby definovania úloh strategického a koncepčného rozvoja odpadového hospodárstva z

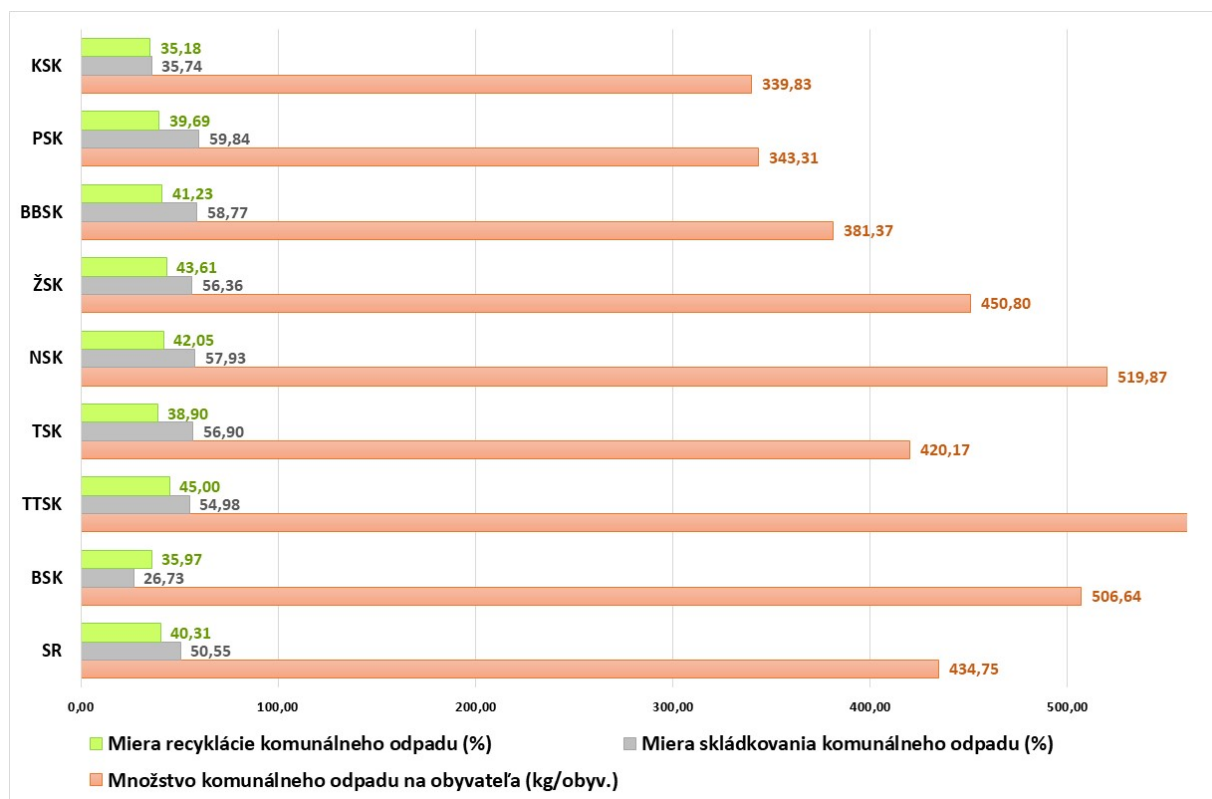
úrovne štátu vypracovávané Programy odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR). POH SR spracovaný na roky 2016 – 2020 je v poradí šiestym programom, ktorého úlohou je nadväzovať na POH SR do roku 2015 poskytnúť komplexný pohľad na ďalší rozvoj odpadového hospodárstva v SR, nadväzovať na výsledky dosiahnuté v predchádzajúcom programovacom období a s ohľadom na všetky zmeny, ktorými prešla SR v procese budovania odpadového hospodárstva. Na predchádzanie vzniku odpadov kladie dôraz dokument „Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025“.

Pri riešení problematiky odpadového hospodárstva je možné vychádzať z Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020, ktorý bol schválený vládou SR dňa 14.10.2015 uznesením č. 562/2015 Z. z. a na ktorý nadväzuje Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja na roky 2016 – 2020.

Právna úprava odpadového hospodárstva sa vykonáva zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Katalóg odpadov sa ustanovuje vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z. v znení vyhlášky č. 320/2017 Z. z.

Z dostupných údajov možno konštatovať, že množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu neustále rastie. V roku 2019 bolo na území kraja vyprodukovaných takmer 340 000 ton komunálneho odpadu čo predstavuje 506 kg na jedného obyvateľa kraja, čo je hodnota vyššia ako celoslovenský priemer (435 kg/obyvateľ). Je možné sa domnievať, že je to spôsobené vyššou koncentráciou obyvateľstva na území kraja ako uvádzajú štatistiky o počte obyvateľov v kraji.

Graf Porovnanie vybraných ukazovateľov odpadového hospodárstva na úrovni krajov a priemernej hodnoty Slovenskej republiky

Zdroj: Vytvorené podľa Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2020

V rámci Bratislavského samosprávneho kraja je potrebné upozorniť, že podľa § 81 ods. 7 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch má samotná obec na starosti činnosti týkajúce sa separácie odpadu a

to:

- zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území
- zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem prevádzkovateľov kuchýň, zavedenie a vykonávanie triedeného zberu jedlých olejov a tukov z domácností, zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov
- zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky

Miera recyklácie komunálneho odpadu za posledných päť rokov (od 2015-2019) vzrástla z necelých 10 % na takmer 36 % avšak stále je to pod priemerom Slovenskej republiky a Európskej únie. PHSR BSK na roky 2021 – 2027 sa v strategickej časti snaží definovať čo najefektívnejšie opatrenia, ktoré podporia separáciu odpadu so snahou o zníženie množstva produkcie komunálneho odpadu. Opatrenia sú zamerané najmä na skvalitnenie infraštruktúry odpadového hospodárstva ako sú napr. zberné dvory a na zvýšenie environmentálneho povedomia.

Tabuľka: Nakladanie s komunálnymi odpadmi na území Bratislavského kraja

Spôsob nakladania	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Komunálny odpad spolu (t)	277 327,9	291 229,4	292 857,3	324 714,0	338 169,1	336 550,7
v tom: zhodnocovaný materiálový (t)	3 271,8	2 988,9	31 450,7	36 337,2	57 313,8	51 693,8
zhodnocovaný energeticky (t)	115 571,8	119 297,0	125 217,9	119 688,2	83 137,8	34 977,30
zhodnocovaný spätným získavaním organických látok (t)	22 528,0	34 029,2	29 429,2	54 839,3	62 427,3	69 351,60
z toho: kompostovaním* (t)	18 842,2	27 131,3	23 491,7	30 015,2	33 725,4	40 083,90
využitie odpadu na úpravu terénu (t)	-	-	-	-	-	-
zhodnocovaný iným spôsobom (t)	43 948,9	42 860,6	3 581,1	-	1 148,5	-
zneškodňovaný skládkovaním (t)	87 193,7	91 042,4	89 771,4	113 558,9	103 223,8	89 954,30
zneškodňovaný spaľovaním bez energetického využitia (t)	0,0	-	-	-	30 047,1	85 415,90
zneškodňovaný iným spôsobom (t)	1 606,9	0,1	0,0	-	72,5	72,2
zhromažďovaný (t)	3 206,9	1 011,3	13 407,1	290,5	798,2	-
Množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa (kg/obyv.)	446,02	463,39	459,42	502,37	516,13	506,64
Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu z celkového komunálneho odpadu (%)	66,82	68,39	64,77	64,94	60,33	46,36
Miera recyklácie komunálneho odpadu (%)	9,30	12,71	20,79	28,08	35,41	35,97
Miera skládkovania komunálneho odpadu (%)	31,44	31,26	30,65	34,97	30,52	26,73

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, www.statistics.sk, 2020

Vysvetlivky k vybraným ukazovateľom: Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu z celkového komunálneho odpadu (%) zahŕňa aj spaľovanie s energetickým využitím, spätné zasypávanie a iné zhodnocovanie. Miera recyklácie komunálneho odpadu (%) predstavuje podiel recyklovaného komunálneho odpadu na celkovom množstve komunálneho odpadu. Recyklácia zahŕňa materiálovú recykláciu a recykláciu organických látok vrátane kompostovania. Miera skládkovania komunálneho odpadu (%) predstavuje podiel

skládkovaného komunálneho odpadu na celkovom množstve komunálneho odpadu.

Na území Bratislavského kraja sa nachádzajú spaľovne a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov. Jedinou spaľovňou na komunálny odpad je spaľovňa spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu, a. s. vo Vlčom hrdle v Bratislave. V tej istej lokalite je prevádzkovaná aj spaľovňa odpadov na priemyselný odpad spoločnosti Slovnaft, a. s. V Rohožníku sa nachádza zariadenie na spoluspaľovanie odpadov spoločnosti CRH, a. s. Je treba poznamenať, že viacero obcí sa bráni budovaniu nových zariadení na spaľovanie odpadov a snaží sa uprednostňovať recykláciu, ktorá je v odpadovej hierarchii nadriadená spaľovaniu ale aj skládkovaniu odpadov. Samotné názory na spaľovanie odpadov v spoločnosti sú veľmi rozdielne. V Slovenskej republike len v roku 2018 skončilo vyše 50 % komunálneho odpadu na skládkach a nové kapacity na spaľovanie odpadov by pomohli túto hodnotu znížiť.

Podľa Registra skládok odpadov (vedený Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra) je na území Bratislavského kraja evidovaných 146 skládok odpadov rôznych kategórií, pričom 5 skládok je prevádzkovaných.

Tabuľka: Prehľad prevádzkovaných skládok odpadov na území Bratislavského kraja

Okres	Názov skládky	Obec	Trieda skládky	Prevádzkovateľ skládky	Rok začatia prevádzky	Rok ukončenia
Bratislava II	A-Z STAV, s. r. o.	Bratislava	SKIO	A-Z STAV s. r. o.	2003	-
Malacky	skládka Zohor	Zohor	SKNNO	FCC Zohor, s. r. o.	1996	2026
Malacky	skládka Zohor	Zohor	SKNO	FCC Zohor, s. r. o.	1996	2026
Pezinok	Skládka odpadov Budmerice	Budmerice	SKNO	Istrochem Reality, a. s. Bratislava	1979	2030
Pezinok	Dubová	Dubová	SKNNO	Skládka odpadov Dubová, s. r. o.	2000	2025
Senec	Červený Majer	Senec	SKNNO	AVE Bratislava, s. r. o.	2009	2024

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia SR, podľa materiálu Zoznam skládok odpadov prevádzkovaných v Slovenskej, Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja na roky 2016 – 2020, Informačný systém Prevádzkované skládky odpadov - <http://globus.enviroportal.sk/skladky-new/>

III.4. Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu.

Predmetom tejto kapitoly je identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia (jednak v zmysle územia a jednak v zmysle kompetencií a legislatívy-národná úroveň) rozčlenená podľa jednotlivých veľkých skúmaných oblastí strategického dokumentu: sociálno-ekonomická, územno-technická a prírodno-environmentálna. Vonkajšie prostredie sa jednak chápe vo vzťahu k územiu ale aj vo vzťahu k systémovým veciam ako napríklad legislatíva na úrovni štátu a pod. Identifikácia najväčších výziev a problémov bola spracovaná na základe výsledkov analytickej časti strategického dokumentu ako aj na základe dotazníkových prieskumov, individuálnych stretnutí a pracovných skupín so zástupcami obcí, miest, Hl. m. SR Bratislavy a mestských častí a sociálno-ekonomických partnerov.

III.4.1. Sociálno-ekonomická oblasť

Problémy a výzvy rozvoja

- Prítomnosť obyvateľstva trvalo nebyvajúceho v meste spôsobuje, že na území mesta sa nachádza podstatne viac obyvateľstva, ktoré zaťažuje všetky funkčné systémy mesta, zariadenia občianskej vybavenosti, dopravné, komunikačné a inžinierske siete. Podľa podkladov ŠÚ SR zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov za dochádzku a odchádzku do zamestnania a škôl v roku 2011 do mesta Bratislava dochádzalo v roku 2011 za prácou 107 381 ekonomicky aktívnych osôb z obcí iných okresov než z okresov Bratislava I-Bratislava V. Pri aktuálnom zisťovaní tokov obyvateľstva prostredníctvom moderných nástrojov ako sú napr. SIM kariet sa javí, že dochádzka obyvateľov v smere do Bratislavy môže byť aj o 20-30 % vyššia oproti údajom z posledného sčítania.
- Nesystematické financovanie športu.
- Nejasné pravidlá pre prevádzkovanie prírodných jazier a štrkovísk na kúpanie, veľké množstvo vlastníkov;
- Zlý stavebno-technický stav národných kultúrnych pamiatok a ostatných pamiatkových objektov, s tým súvisiace nedostatočné využívanie potenciálu kultúrneho dedičstva.
- Nedostatok lekárov, vysoký vek lekárov, nedostatočný záujem absolventov lekárskeho fakult o prácu v BSK, prekážky pri prijímaní lekárskeho a iného zdravotníckeho personálu zo zahraničia a nedostatok zdravotníckeho personálu.
- Pretrvávajúci nedostatok odborných a obslužných pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb (nedostatok odborných pracovníkov (opatrovateľ/ka, ošetrovateľ/ka) a obslužných pracovníkov (upratovač/ka, pomocná sila v práčovni atď.)).
- Sociálne služby pre ľudí bez domova so zdravotným postihnutím. V praxi je človek bez domova do zariadenia sociálnych služieb prijímaný spravidla ako bezodkladný, pretože nemá zázemie ani rodinu, ktorá by bola ochotná sa o neho postarať a tým je jeho život a zdravie ohrozené. Po príchode do zariadenia sociálnych služieb nie je schopný (ochotný) sa podriaďovať režimu zariadenia, často býva konfliktný, ohrozujúci seba a ostatných, skoro vždy neúhradný, takže vytvára nevymáhateľnú dlžobu za poskytované služby. Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb z uvedených dôvodov takýchto žiadateľov neprijímajú, čím im upierajú právo výberu poskytovateľa sociálnej služby.

III.4.2. Územno-technická oblasť

- Z hľadiska geomorfológie, okrem masívu Malých Karpát, ktorý je zároveň limitom vyplývajúcim z vnútorného prostredia (pozri vyššie), tvorí bariéru aj rieka Morava a (čiastočne aj) rieka Dunaj a chránené územia pozdĺž týchto riek. Akýkoľvek vývoj v oblasti medzinárodnej či veľkokapacitnej cestnej či železničnej dopravy cez územie hlavného mesta je podmienený prekonaním terénu.
- Vážnym problémom, z hľadiska obslužnosti územia a aj zabezpečenia adekvátnou sociálnou a technickou infraštruktúrou, je suburbanizácia, ktorá sa prejavuje nielen presunom časti obyvateľov z Bratislavy do zázemia kraja, ale aj príchodom nových prisťahovalcov z iných častí Slovenska. Tým samozrejme vznikajú vyššie nároky na dopravu, a to najmä v období dopravných špičiek. Špecifickým problémom je, že suburbanizácia presahuje hranice kraja, a to nielen do susedného Trnavského kraja, ale aj rakúskych cezhraničných spolkových republík Dolné Rakúsko a Burgenland, a tiež maďarskej župy Győr-Moson-Sopron. Výzvou preto ostáva dbanie ohľadu na širší dosah tzv. Bratislavského funkčného mestského regiónu, a to najmä v budúcich územno-plánovacích dokumentáciách, pri ktorých je nevyhnutné do analýz a syntéz zahrnúť aj interakcie v rámci takto širšie vymedzeného územia.
- V rámci technickej infraštruktúry sú limitom problematické majetkové vzťahy kanalizačnej siete na území miest a obcí mimo územia hl. m. SR Bratislavy a nedostatočné odkanalizovanie obcí v oblasti zdrojov pitnej vody (Žitný ostrov).

Nepriaznivé trendy v oblasti dopravy

- nedostatočná kvalita dopravnej infraštruktúry;
- nízky podiel využívania environmentálne prijateľných foriem dopravy;
- vysoký a rastúci podiel individuálnej automobilovej dopravy a autodopravy tovarov a výrobkov;
- dopravná nehodovosť.

III.4.3. Prírodno-environmentálna oblasť

Limity

Za limity vonkajšieho prostredia je možné považovať prírodné javy ako sú napríklad chránené územia. Chránené krajinné oblasti, ktoré sa nachádzajú na území Bratislavského kraja zasahujú aj do Trnavského kraja a preto je potrebné aktivity a projekty riešiť tak, aby negatívne neovplyvňovali územie susedného kraja. Z medzinárodného pohľadu sa na území kraja ale aj v susedných štátoch nachádzajú územia spoločnej európskej siete Európskej sústavy chránených území Natura 2000, ktoré je potrebné rešpektovať. Ďalším dôležitým limitným javom je územie chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, ktoré zasahuje do okolitých krajov. V dôsledku prúdenia podzemných vôd sa môžu negatívne javy spôsobené na území kraja rozšíriť aj so susedných oblastí.

Problémy

Vážne problémy súvisia s vysokou vyťaženosťou územia Bratislavského kraja skôr dovnútra, k čomu výrazne prispieva vyššia koncentrácia obyvateľstva bývajúca v kraji ale aj prichádzajúca z rôznych častí Slovenska, napr. za prácou. S tým následne súvisia niektoré javy ako napr. v priemere vyššie množstvo vyprodukovaného odpadu na obyvateľa alebo vyššia spotreba vody. Intenzívna doprava spôsobuje nadmerné znečistenie ovzdušia a hluk. V súčasnosti sa buduje

dopravná infraštruktúra, ktorá môže negatívne vplývať napr. na spoločenstvá mokradí. V dôsledku vyššieho dopytu po obytných zónach je problémom záber najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd.

Z hľadiska obehového hospodárstva patrí k najväčším výzvam podpora modernej infraštruktúry pre odpadové hospodárstvo (budovanie zberných dvorov, separácia odpadu, polopodzemné kontajnery), energetické zhodnocovanie odpadov a druhotné využitie odpadov (vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, ktorý vzniká na území mesta Bratislava [kompostáreň], riešenie problematiky aj na území mimo hl. m. SR Bratislavy) a predchádzanie vzniku odpadov.

V oblasti prírodných zdrojov a zmeny klímy je problémom ubúdanie lesov a bonitnej poľnohospodárskej pôdy, husto zastavané územia, nedostatočná údržba verejných priestranstiev, nedostatočné zadržiavanie vody v území a rast priemernej teploty. Veľkou výzvou je aj systematická podpora environmentálne výchovy a vzdelávania.

Osobitným problémom sú nedoriešené otázky okolo starých environmentálnych záťaží (bývalá skládka Vrakuňa, okolie bývalého CHZJD a ďalšie), ktoré je potrebné eliminovať.

Výzvy

- Spoločný postup (štát-samospráva-výskumný ústav-pôvodca znečistenia) na riešenie environmentálnych záťaží (Vrakuňa, Istrochem, Apollo a iné).
- Monitoring kvality ovzdušia.
- Bratislavský dunajský park – akčný plán pre nastavenie kompetencií, povinností, financovania a zodpovednosti.
- Celkovo problematika odpadového hospodárstva na úrovni kraja.
- Obmedzené kompetencie územnej samosprávy v oblasti životného prostredia, t. j. obmedzené možnosti konať.
- Problém s 15 % spolufinancovaním zo strany samospráv najmä pri veľkých projektoch financovaných z EŠIF typu výstavba kanalizácie.
- Spoločný postup (vrátane cezhraničnej koordinácie) pri riešení problematiky výskytu komárov.

III.4.4. Ďalšie environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov

Všeobecné trendy na regionálnej úrovni

- nedostatočná starostlivosť o životné prostredie na všetkých úrovniach ľudskej činnosti;
- nedostatočná a neúčinná integrácia environmentálnych požiadaviek vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti;
- nedostatočná integrácia environmentálnych aspektov do ekonomických a sektorových rozhodnutí;
- nedostatočné povedomie širokej verejnosti o ochrane a tvorbe životného prostredia a jeho vplyve na kvalitu života v regióne;
- nedostatočné využívanie miestneho rozvojového potenciálu.

Nepriaznivé trendy v oblasti ochrany prírody a krajiny v mestách aj na vidieku

- znižovanie biodiverzity, ruderalizácia a synantropizácia prírodného prostredia;
- ovplyvňovanie rastových a vývinových procesov živočíšnych druhov vnášaním cudzorodých látok do prostredia;

- fragmentácia územia, izolácia populácií, vytváranie bariér;
- ovplyvnenie prirodzeného prostredia bioty zmenou abiotických podmienok a vodného režimu;
- nedostatočná pozornosť venovaná územiám chráneným podľa osobitných predpisov;
- zábery poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske pomery;
- zábery lesnej pôdy;
- nedostatok pozornosti a finančných prostriedkov na údržbu a obnovu krajinného kultúrneho dedičstva.

Nepriaznivé trendy v oblasti ovzdušia a klímy

- produkcia skleníkových plynov a ich vplyv na klímu;
- znečistenie ovzdušia škodlivinami a ochorenia na ktorých vzniku sa znečistenie spolupodieľa.

Nepriaznivé trendy v oblasti zdravia obyvateľov a na úrovni sídiel

- hluková záťaž prostredia a ochorenia na ktorých vzniku sa znečistenie spolupodieľa;
- nedoriešené otázky starých zátŕaží;
- hrozba pre kvalitu zdrojov podzemných vôd a zdravie ľudí v BSK predstavuje skládka odpadu vo Vrakuni (okres Bratislava II)
- nedostatočné využívanie tzv. brownfields (nevyužívaných plôch) pre umiestnenie nových činností;
- vysoká surovinová a energetická náročnosť výroby;
- nedostatočná pozornosť venovaná úsporám energie;
- nevyvážený rozvoj sídiel;
- nekoordinovaný rozvoj turizmu bez zohľadnenia environmentálnych aspektov;
- zdravotný stav obyvateľstva, kvalita života;
- nedostatočná koordinácia a nesystémový prístup k rozvoju komplexných zdravotníckych a sociálnych služieb na regionálnej úrovni;
- nízka efektivita a dostupnosť a kvalita zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť.

Nepriaznivý vývoj v oblasti technickej infraštruktúry

- nedostatočná kvalita vodovodných sietí;
- nedostatočné pokrytie regiónov kanalizáciou a ČOV;
- nízky podiel environmentálne prijateľných riešení pri realizácii projektov technickej infraštruktúry;
- nekoordinovaný rozvoj podnikateľských aktivít bez zohľadnenia environmentálnych aspektov;
- nedostatočné využívanie najlepšie dostupných technológií (BAT).

Environmentálne problémy vyplývajúce z hodnotenia SWOT analýzy strategického dokumentu

Silné stránky	Slabé stránky
- Vysoký podiel vyhlásených chránených území a území európskeho významu - Vysoký počet vodných zdrojov s dostatočnou výdatnosťou - Významné zásoby podzemných vôd - Chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov - Moderné prístupy k energetickému zhodnocovaniu odpadu a separovaniu, využívanie zneškodňovania odpadu spaľovaním pred ukladaním na skládky najmä na území mesta Bratislava - Rieka Dunaj - medzinárodný ekologický koridor - Výrazná časť malokarpatských lesov zasahujúca priamo do územia mesta Bratislava - Ramsarská lokalita Dunajské luhy, Alúvium Rudavy, Niva Moravy, Šúr	- Znečistenie ovzdušia z dopravy a stavebnej, resp. priemyselnej činnosti - Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia - Vzhľadom k počtu obyvateľov a miere urbanizácie zvýšený dopyt po využití prírodných zdrojov - Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa - Nedostatočná informovanosť verejnosti a vzdelávanie v otázkach životného prostredia
Príležitosti	Ohrozenia
- Využívanie geotermálnych zdrojov - Silný potenciál morfológie krajiny - Využitie Dunaja a jeho zázemia ako turistickú destináciu aj s eko-výchovou - Využitie nových a účinných technológií na elimináciu emisií a znečistenia vôd - Tvorba vhodných podmienok a motivácie obyvateľstva k separovaniu odpadu napr. pomocou finančných nástrojov odpadového hospodárstva - Budovanie zberných dvorov a modernizácia ich vybavenia - Možnosti rozvoja environmentálnych vzdelávacích centier v regióne vzhľadom k aktuálnym problémom v oblasti životného prostredia - Zachovanie krajinného rázu Malokarpatského regiónu a využitie potenciálu vinohradníctva a vinárstva pre cestovný ruch - Zachovanie krajinného rázu regiónu Záhorie a využitie jeho potenciálu pre cestovný ruch - Zachovanie krajinného rázu Podunajského regiónu a využitie jeho prírodného potenciálu pre cestovný ruch - Podpora nízkouhlíkového hospodárstva - Cezhraničná spolupráca v oblasti prírodného dedičstva	- Nelegálne skládky a environmentálne záťaž na území kraja - Vysoký tlak na životné prostredie (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia) - Rozširovanie území postihnutých eróziou pôdy - Strata vzácnych ekosystémov vyskytujúcich sa na území Bratislavského kraja - Nekonštruktívna tvorba zelene v sídlach regiónu - Negatívne dôsledky klimatických zmien, otepľovanie najmä v intenzívne zastavaných územiach regiónu - Degradácia pôd v území a znižovanie výmery kvalitnej poľnohospodárskej pôdy jej nadmerným využívaním - Ohrozenie územia povodňami a prívalovými dažďami

Environmentálne záťaž

V rámci Bratislavského kraja je podľa Informačného systému environmentálnych záťaží (november 2020) evidovaných 224 záznamov environmentálnych záťaží a sanovaných/rekultivovaných lokalít v troch rôznych registroch. V registri A – pravdepodobná environmentálna záťaž je evidovaných 83 záznamov, v registri B – potvrdená environmentálna

záťaž je evidovaných 39 záznamov a v registri C – sanovaná/rekultivovaná lokalita je evidovaných 82 záznamov. V skutočnosti sa však jedná o 169 lokalít na území kraja nakoľko niektoré lokality súčasne patria do dvoch registrov Informačného systému environmentálnych záťaží.

V okrese Bratislava I je podľa uvedeného registra evidovaných 5 lokalít, v okrese Bratislava II je evidovaných 33 lokalít, v okrese Bratislava III je evidovaných 17 lokalít, v okrese Bratislava IV je evidovaných 12 lokalít, v okrese Bratislava V je evidovaných 16 lokalít, v okrese Malacky je evidovaných 44 lokalít, v okrese Pezinok je evidovaných 19 lokalít a v okrese Senec je evidovaných 23 lokalít.

Tabuľka: Zoznam potvrdených environmentálnych záťaží

Názov EZ	Identifikátor	Obec	Okres
B1 (002) / Bratislava - Staré Mesto - Apollo - širší priestor bývalej rafinérie	SK/EZ/B1/115	Bratislava - Staré Mesto	Bratislava I
B1 (003) / Bratislava - Staré Mesto - Chalupkova-Bottova ul.- Chemika - areál závodu	SK/EZ/B1/116	Bratislava - Staré Mesto	Bratislava I
B1 (2084) / Bratislava - Staré Mesto - Čulenova - New City Centre, IV. obytná veža	SK/EZ/B1/2084	Bratislava - Staré Mesto	Bratislava I
B1 (1986) / Bratislava - Staré Mesto - Twin City - južná časť	SK/EZ/B1/1986	Bratislava - Staré Mesto	Bratislava I
B2 (006) / Bratislava - Ružinov - Gumon - areál závodu	SK/EZ/B2/122	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (007) / Bratislava - Ružinov - Malý Dunaj - vtokový objekt	SK/EZ/B2/123	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (017) / Bratislava - Ružinov - Ústredná nákladná stanica	SK/EZ/B2/133	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (013) / Bratislava - Ružinov - Slovnaft - širší priestor závodu	SK/EZ/B2/129	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (020) / Bratislava - Vrakuňa - Vrakunská cesta - skládka CHZJD	SK/EZ/B2/136	Bratislava - Vrakuňa	Bratislava II
B2 (004) / Bratislava - Ružinov - Čierny les	SK/EZ/B2/120	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (2057) / Bratislava - Ružinov - Twin City - severná časť	SK/EZ/B2/2057	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (2044) / Bratislava - Ružinov - znečistenie v okolí plánovanej R7	SK/EZ/B2/2044	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B2 (1904) / Bratislava - Ružinov - Prístav	SK/EZ/B2/1904	Bratislava - Ružinov	Bratislava II
B3 (2060) / Bratislava - Nové Mesto - CHZJD - výroba hnojív	SK/EZ/B3/2060	Bratislava - Nové Mesto	Bratislava III
B3 (006) / Bratislava - Rača - ČS PHM Krasňany	SK/EZ/B3/142	Bratislava - Rača	Bratislava III
B3 (2065) / Bratislava - Nové Mesto - CHZJD - logistika	SK/EZ/B3/2065	Bratislava - Nové Mesto	Bratislava III
B3 (2061) / Bratislava - Nové Mesto - CHZJD - výroba gumárenských chemikálií	SK/EZ/B3/2061	Bratislava - Nové Mesto	Bratislava III
B3 (2064) / Bratislava - Nové Mesto - CHZJD - bývalá výroba	SK/EZ/B3/2064	Bratislava - Nové Mesto	Bratislava III
B3 (2062) / Bratislava - Nové Mesto - CHZJD - výroba trhavín	SK/EZ/B3/2062	Bratislava - Nové Mesto	Bratislava III
B3 (2063) / Bratislava - Nové Mesto - CHZJD - závod Mieru	SK/EZ/B3/2063	Bratislava - Nové Mesto	Bratislava III
B4 (006) / Bratislava - Devínska Nová Ves - skládka odpadov pri Volkswagene	SK/EZ/B4/152	Bratislava - Devínska Nová Ves	Bratislava IV
B5 (003) / Bratislava - Petržalka - ČS PHM Viedenská cesta	SK/EZ/B5/157	Bratislava - Petržalka	Bratislava V
B5 (006) / Bratislava - Petržalka - Kopčianska - pri vojenskom cintoríne	SK/EZ/B5/160	Bratislava - Petržalka	Bratislava V
B5 (007) / Bratislava - Petržalka - Matador - areál bývalého závodu	SK/EZ/B5/161	Bratislava - Petržalka	Bratislava V
MA (016) / Pernek - oblasť starých banských diel	SK/EZ/MA/467	Pernek	Malacky
MA (008) / Kuchyňa - letisko	SK/EZ/MA/459	Kuchyňa	Malacky
MA (006) / Malacky - ČS PHM Pezinská ul.	SK/EZ/MA/1325	Malacky	Malacky
PK (006) / Modra - Hliny - skládka s OP	SK/EZ/PK/645	Modra	Pezinok

Názov EZ	Identifikátor	Obec	Okres
PK (001) / Báhoň - staré koryto potoka - skládka	SK/EZ/PK/640	Báhoň	Pezinok
PK (015) / Pezinok - oblasť rudných baní a starých banských diel	SK/EZ/PK/654	Pezinok	Pezinok
PK (1983) / Pezinok - Za Glejovkou - nelegálna skládka odpadu	SK/EZ/PK/1983	Pezinok	Pezinok
PK (2160) / Báhoň - areál ELB Báhoň	SK/EZ/PK/2160	Báhoň	Pezinok
PK (1977) / Budmerice - skládka Mrchovisko	SK/EZ/PK/1977	Budmerice	Pezinok
PK (011) / Pezinok - ČS PHM - zrušená	SK/EZ/PK/650	Pezinok	Pezinok
PK (024) / Pezinok - Tehelná ul. - tok Mahulianka	SK/EZ/PK/663	Svätý Jur	Pezinok
PK (026) / Svätý Jur - Brestová - skládka s OP	SK/EZ/PK/665	Svätý Jur	Pezinok
PK (017) / Pezinok - Rudné bane - odkaliská	SK/EZ/PK/656	Pezinok	Pezinok
SC (010) / Senec - ČS PHM - smer Bratislava	SK/EZ/SC/1516	Senec	Senec
SC (001) / Boldog - S od obce - sklad pesticídov	SK/EZ/SC/813	Boldog	Senec

Zdroj: Informačný systém environmentálnych záťaží (november 2020), www.enviroportal.sk

III.5. Environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu.

Samotné spracovanie strategického dokumentu sa realizovalo v mimoriadne ťažkom období bezprecedentnej zdravotnej a ekonomickej krízy, ktorej čelí nielen Slovensko ale aj celý svet. No zároveň to je obdobie, ktoré so sebou prináša jedinečnú výzvu, ktorá sa už tak skoro nezopakuje. Na úrovni Európskej únie bolo predstavených niekoľko podporných finančných mechanizmov, ktoré majú za cieľ sa efektívnejšie a rýchlejšie vyrovnáť so súčasným obdobím. Množstvo finančných prostriedkov, ktoré bude určené na podporu rozvoja jednotlivých území, je násobne vyššie ako v predchádzajúcom plánovacom období (roky 2014-2020). Zámerom tohto dokumentu je prispieť k zásadnej modernizácii územia Bratislavského kraja a kvalitne ho pripraviť pre 21. storočie. Aj preto Bratislavský samosprávny kraj pristúpil k príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Celý proces tvorby dokumentu prebiehal od roku 2019, kedy bola vypracovaná a prerokovaná analytická časť dokumentu a pokračoval v roku 2020, kedy bola vypracovaná a prerokovaná návrhová (strategicko-programová) a implementačná (realizačno-finančná) časť dokumentu. Na prelome rokov 2020 a 2021 zároveň prebieha proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Vypracovanie dokumentu sa v každej etape realizovalo za účasti širokej skupiny socioekonomických partnerov. Do prípravy dokumentu boli zapojení predovšetkým zástupcovia všetkých obcí, miest a mestských častí na území kraja. Zo strany akademického sektora a výskumu boli do prípravy zapojení aj zástupcovia univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied. Zo strany súkromného sektora boli do prípravy zapojení predstavitelia najväčších zamestnávateľov na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov. Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiach v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, cestovný ruch a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy. Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehmi a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS.

Stratégia zvolená na dosiahnutie cieľov strategického dokumentu vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov.

Strategický dokument zohľadňuje environmentálne ciele koncepcných a strategických dokumentov prijatých na úrovni EÚ a národných strategických a koncepcných dokumentov, z ktorých niektoré sú uvedené v kapitole II.6.3 správy o hodnotení. Prehľadná tabuľka zohľadnených strategických a koncepcných dokumentov sa nachádza v závere kapitoly.

Samotný strategický dokument je svojou stratégiou zameraný aj na environmentálne ciele vrátane cieľov zlepšenia kvality života a tým aj zdravotného stavu obyvateľstva.

Navrhované ciele a ďalšie opatrenia je komplexne zhodnotiť zložitú, nakoľko tieto zasahujú do viacerých oblastí a v niektorých prípadoch nie je možné vplyvy na životné prostredie adekvátne vyhodnotiť. Je potrebné poznamenať, že **strategický dokument ako taký nemá za úlohu**

svojimi aktivitami životné prostredie narúšať, ale prispieť k jeho kvalite.

Environmentálnymi aspektmi vrátane zdravotných aspektov sa zaoberá najmä **Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie**. Priorita nadväzuje na národné priority „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie je členená na nasledujúce strategické balíčky:

- Ochrana povrchových a podzemných vôd
- Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity
- Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika
- Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží
- Podpora obehového hospodárstva
- Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета
- Environmentálne plánovanie a monitorovanie
- Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Zdravotnými aspektami sa zaoberá Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť strategického dokumentu.

Tabuľka: Prehľad vybraných strategických dokumentov podľa tematických oblastí životného prostredia

Názov dokumentu	Úroveň	Stručná charakteristika
Životné prostredie všeobecne		
Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky (dátum schválenia: 10.10.2001)	SR	Zaoberá sa problematikou viacerých oblastí, environmentálne hľadiská trvalo udržateľného rozvoja by malo byť založené na zabezpečení proporcionality medzi uspokojovaním súčasných a budúcich potrieb spoločnosti a prirodzenými podmienkami, potenciálmi a využívaním zdrojov krajiny. V tomto procese je potrebné rešpektovať únosnosť (zaťažiteľnosť, zraniteľnosť) krajiny a potrebu jej ochrany.
Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (dátum schválenia: 7.9.1993 a 18.10.1993)	SR	Celkovo 162 cieľov Stratégie štátnej environmentálnej politiky možno zhrnúť do 4 blokov: I. blok - environmentálna politika v ochrane ovzdušia, vôd a pred rizikovými faktormi, v jadrovej bezpečnosti a odpadovom hospodárstve (environmentálnej bezpečnosti), II. blok - environmentálna politika v ochrane prírody a krajiny, územnom rozvoji, ochrane a využívaní horninového prostredia, pôdy a lesa, III. blok - environmentálna politika v ekonomike, IV. blok - environmentálna politika vo výchove, vzdelávaní, verejnej informovanosti, organizácii, riadení a koordinácii starostlivosti o životné prostredie.
Zelenšie Slovensko - Stratégia Environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (dátum schválenia: 27.2.2019)	SR	Strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 definuje víziu do roku 2030, identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie a obsahuje aj základné výsledkové indikátory, ktoré umožnia overovať dosiahnuté výsledky.
Voda		
Vodný plán Slovenska (december 2015)	SR	Hlavným cieľom je dosiahnutie dobrého stavu všetkých vôd najneskôr do roku 2027. Dobrý stav, predovšetkým pre útvary povrchových vôd, predstavuje dosiahnutie dobrého ekologického stavu a dobrého chemického stavu alebo dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu pre umelé a výrazne zmenené útvary povrchových vôd a pre útvary podzemných vôd dosiahnutie dobrého chemického stavu a dobrého kvantitatívneho stavu.
Rámcový program monitorovania kvality vôd na roky 2016 – 2021 (december 2015)	SR	Dokument reprezentuje základný plánovací dokument na návrh a realizáciu monitorovania množstva a režimu je zabezpečenie dostatočnej databázy údajov a informácií vo viacerých oblastiach problematiky vôd.
H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a	SR	Adaptačná stratégia sa venuje rôznym prejavom zmeny klímy, vrátane sucha a obsahuje niekoľko rámcových opatrení na riešenie dôsledkov sucha a

nedostatku vody (dátum schválenia: 14.3.2018)		nedostatku vody v oblastiach ako pôdne, prírodné a sídelné prostredie a v sektoroch vodného hospodárstva, poľnohospodárstva a lesníctva.
Stratégia protipovodňovej ochrany do roku 2020 (2013)	SR	Obsahuje konkrétne projekty, ich náklady a obdobie výstavby do roku 2020. Stavať sa budú napríklad hrádze, poldre, vodné nádrže, úpravy tokov alebo čerpace stanice. K významným plánovaným projektom patria aj projekty na ochranu väčších miest
Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach SR (2015)	SR	Zhotovené na základe strategického dokumentu Vodný plán Slovenska. Pre Bratislavský kraj sú relevantné plány čiastkových povodí Dunaja, Moravy a Váhu.
Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska (2015)	SR	Na mape povodňového ohrozenia je zobrazený rozsah záplav, ktoré by spôsobili povodne s priemernou dobou opakovania od raz za 5 rokov až po raz za 1000 rokov a na mape povodňového rizika sú údaje o potenciálne nepriaznivých dôsledkoch záplav spôsobených povodňami.
Ovzdušie		
Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia 2018	SR	Hlavným cieľom aktualizovanej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy je zlepšiť pripravenosť Slovenska čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, priniesť čo najširšiu informáciu o súčasných adaptačných procesoch na Slovensku, a na základe ich analýzy ustanoviť inštitucionálny rámec a koordinačný mechanizmus na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ako aj zvýšiť celkovú informovanosť o tejto problematike.
Programy na zlepšenie kvality ovzdušia (2013)	BA I-V	Spracováva sa vo vymedzených oblastiach riadenia kvality ovzdušia, na území Bratislavského kraja sa jedná o územie hlavného mesta Bratislava. Obsahuje zoznam a opis opatrení pre zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach ako sú doprava, regulácia lokálnych zdrojov znečistenia ovzdušia, priemysel a územné plánovanie.
Odpady		
Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016-2020 (dátum schválenia: 14. 11. 2015)	SR	Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. V odpadovom hospodárstve je potrebné naďalej uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov, pričom je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP).
Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja na roky 2016 – 2020	BSK	Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja sa vydáva na obdobie 5 rokov, t. j. na roky 2016-2020 a predstavuje koncepčný dokument odpadového hospodárstva v Bratislavskom kraji pre predmetné obdobie a je východiskovým dokumentom pre spracovanie programov odpadového hospodárstva na roky 2016-2020 pre obce v tomto kraji. Hlavným cieľom odpadového hospodárstva Bratislavského kraja do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR ako i Bratislavského kraja zostáva pre obdobie rokov 2016 až 2020 zásadné odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním obzvlášť pre komunálne odpady.
Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (dátum schválenia: 27.2.2019)	SR	Strategický dokument vlády Slovenskej republiky, ktorý určuje smerovanie odpadového hospodárstva SR na vytýčené obdobie. Hlavným cieľom programu je posun od materiálového zhodnocovania ako jedinej priority v odpadovom hospodárstve SR k predchádzaniu vzniku odpadu v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva SR.
Ochrana prírody a krajiny		
Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025 (2015)	SR	Cieľom novej koncepcie ochrany prírody a krajiny je dosiahnuť, že spoločnosť chápe, akceptuje a podporuje ochranu prírody a krajiny a podieľa sa na jej rozvoji ako prostriedku na udržanie alebo dosiahnutie dobrej kvality prírodného prostredia ako významnej súčasti životného prostredia, ktorá je základom pre zabezpečenie trvalo udržateľnej existencie spoločnosti, pri rešpektovaní hospodárskych, sociálnych a kultúrnych záujmov obyvateľov Slovenskej republiky.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia

Kapitola o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie je spracovaná vzhľadom k podrobnosti a charakteru dokumentu. Je potrebné si uvedomiť, že strategický dokument je zameraný na relatívne veľkú územnú jednotku a to je územie Bratislavského kraja. Strategický dokument uvádza vo väčšine prípadov strategické smerovania kraja v hlavných socioekonomických oblastiach a nie konkrétne technické riešenia uvedených vízií a ani ich umiestnenie do konkrétnej lokality.

Reálne vplyvy súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom sa prejavia až v súvislosti s realizáciou činností a následne prevádzkou týchto činností, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami strategického dokumentu. Preto **v tejto etape poznania** možno vplyvy na životné prostredie **predpokladať len rámcovo**.

Podrobnejšie hodnotenie vplyvov na životné prostredie navrhovaných činností bude hodnotené v ich vlastnom procese posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

IV.1. Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie (primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne aj negatívne).

Strategický dokument svojou víziou a stratégiou vytvára **rámec pre podrobnejšie činnosti**, ktoré po jeho schválení bude možné realizovať. Tu je potrebné podotknúť, že nie všetky projekty sa naozaj aj budú realizovať. Strategický dokument sa začal spracovávať ešte v čase pred vypuknutím pandémie spôsobenej ochorením COVID-19. Aj napriek tomu, že v záverečnej fáze tvorby strategického dokumentu už aspekty pandémie boli zohľadnené, nie je možné presne odhadnúť trvanie pandémie a niektoré ciele strategického dokumentu by nebolo možné počas pandémie uskutočniť. Môže dôjsť aj k presunutí finančných prostriedkov do oblastí, ktoré budú potrebné na zníženie negatívnych dôsledkov pandémie. Neskoršie revízie strategického dokumentu budú opäť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie (ak relevantné).

Víziu rozvoja kraja popisuje najmä strategicko-programová časť strategického dokumentu. Strategicko-programová časť obsahuje priority pre územie kraja, čo sú hlavné oblasti spájajúce tematicky prepojené strategické investičné balíčky naplňajúce spoločný „strategický cieľ“. Priority a balíčky môžeme chápať ako opatrenia na zlepšenie situácie v danej oblasti. Jednotlivé priority a ich strategické investičné balíčky boli vybrané pre posúdenie ich predpokladaných vplyvov na jednotlivé dôležité oblasti životného prostredia (voda, pôda, ovzdušie, atď.).

IV.1.1. Zhodnotenie predpokladaných vplyvov priorít a investičných balíčkov na životné prostredie

V rámci posudzovania predpokladaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie boli vyšpecifikované najmä tieto vplyvy s nasledujúcou charakteristikou:

- priamy environmentálny vplyv je zmena v životnom prostredí, ktorá je vyvolaná

bezprostredným uplatňovaním predkladaného materiálu,

- sekundárny alebo nepriamy environmentálny vplyv je zmena prvku životného prostredia spôsobená zmenou iného prvku,
- kumulatívny vplyv je vplyv na životné prostredie, ktorý možno očakávať v dôsledku pôsobenia vplyvu uplatňovania predkladaného materiálu, ak je tento vplyv vo vzájomnej funkčnej a časovej súvislosti s vplyvom všetkých doterajších, súčasných a plánovaných aktivít. Kumulatívny vplyv vzniká, keď napr. niekoľko zmien s nepatrným vplyvom má spolu významný vplyv, alebo keď niekoľko samostatných vplyvov predkladaného materiálu (napr. hluk, prach, vzhľad) má spoločný vplyv,
- synergia environmentálnych vplyvov je znásobovanie účinku kumulatívnych environmentálnych vplyvov na životné prostredie,
- pozitívny vplyv predstavuje zmenu stavu prvkov životného prostredia, ktorá zlepšuje podmienky života (napr. človeka, rastlín, živočíchov) a kvalitu ďalších zložiek životného prostredia (napr. voda, pôda, horninové prostredie, ovzdušie),
- negatívny vplyv predstavuje zmenu stavu prvkov životného prostredia, ktorá zhoršuje podmienky života (človeka, rastlín, živočíchov) a kvalitu ďalších zložiek životného prostredia (napr. voda, pôda, horninové prostredie, ovzdušie).

1 Udržateľná mobilita

1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc, koľajovej a dráhovej dopravy

Pozitívne vplyvy

- zlepšenie stavebno-technického stavu železničnej siete s dopadom na zlepšenie bezpečnosti a plynulosti premávky, zníženie nehodovosti, zníženie energetickej náročnosti dopravy, zníženie negatívnych dopadov na životné prostredie a zlepšenie podmienok pre osobnú a nákladnú železničnú dopravu
- zmiernenie negatívnych dopadov železničnej dopravy na obyvateľstvo miest a obcí a zvýšenie kvality ich života prostredníctvom budovania nových úsekov železničnej dopravy
- opatrenia na zníženie negatívnych vplyvov na zdravie obyvateľstva, napr. protihlukové steny, tichší chod železničnej dopravy a ďalšie
- čistejšie ovzdušie a zdravšie prostredie v sídlach v dôsledku ekologizácie dopravy – nové električkové úseky, trolejbusové úseky
- zníženie vplyvu dopravy na klimatické zmeny
- podpora bezbariérových prechodov pre určité skupiny obyvateľstva

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových súvisiacich objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou).

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladá sa priamy vplyv v prípade rozsiahlych stavieb na pôdu, geologické podložie a vegetáciu okolitého územia

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- predpokladajú sa mierne sekundárne vplyvy na ovzdušie a hlukovú situáciu okolitého územia počas prevádzky koľajovej dopravy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie potrebných stavieb, napr. hluk, zvýšené doprava, prašnosť a iné
- dlhodobé až počas prevádzky jednotlivých stavieb a objektov, prevažne sa očakávajú pozitívne dlhodobé vplyvy na zdravie ľudí (zníženie hluku, znečistenie ovzdušia, zlepšenie dostupnosti)

1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave

Pozitívne vplyvy

- zlepšenie stavebno-technického stavu cestnej siete s dopadom na zlepšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zníženie nehodovosti, zníženie energetickej náročnosti dopravy, zníženie negatívnych dopadov na životné prostredie a zlepšenie podmienok pre cestnú hromadnú dopravu
- zmiernenie negatívnych dopadov cestnej premávky (predovšetkým tranzitnej a nákladnej dopravy) na obyvateľstvo miest a obcí a zvýšenie kvality ich života prostredníctvom budovania nových úsekov ciest a obchvatov sídel
- zmierňovanie existujúcich vplyvov dopravy v obciach na životné prostredie, hlavne na zdravie obyvateľov a znižovanie emisií do ovzdušia (protihlukové opatrenia, prvky upokojujúcej dopravy, bezpečný pohyb chodcov)

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladá sa priamy vplyv na pôdu, geologické podložie a vegetáciu okolitého územia

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- predpokladajú sa mierne sekundárne vplyvy na ovzdušie okolitého územia
- môže dôjsť k miernemu znečisteniu vôd v miestach intenzívnej dopravy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie potrebných stavieb, napr. hluk, prašnosť a iné
- dlhodobé až počas prevádzky jednotlivých stavieb a objektov, prevažne sa očakávajú pozitívne dlhodobé vplyvy na zdravie ľudí (zníženie hluku v sídlach, čistejšie ovzdušie v sídlach)

1.3 Podpora nemotorovej dopravy

Pozitívne vplyvy

- dostatočne vybudovaná a kompaktná sieť cyklotrás v mestách vytvorí podmienky pre lepšiu mobilitu jeho obyvateľov, čo bude šetriť zdroje potrebné na prepravu

- zmena v prospech environmentálne priaznivejších módov dopravy, čo sa prejaví na znížených nákladoch na zdravotnú starostlivosť, zvýšení psychickej aj fyzickej kondície obyvateľstva
- zvýšenie podielu využívania cyklistickej dopravy odľahčí centrá miest od postupne narastajúcej miery automobilizácie a vytvorí pozitívny environmentálny efekt v podobe zníženia miery znečistenia ovzdušia, hluku a vibrácií

Negatívne vplyvy

- minimálne negatívne vplyvy počas realizácie cyklistických trás,
- nárast konfliktov alebo stret záujmov viacerých typov dopravy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa negatívne vplyvy, pozitívne – pohyb ako zlepšenie zdravého životného štýlu
- podpora cyklistickej dopravy v nadväznosti na verejnú hromadnú dopravu

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie cyklistických koridorov
- dlhodobé pozitívne - zníženie hustoty dopravy, pokles emisného zaťaženia, zdravý životný štýl

1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému

Pozitívne vplyvy

- efektívnejšie využívanie verejnej osobnej dopravy
- zvýšenie počtu osôb prepravených prostredníctvom zatriaktívnenia verejnej dopravy, napr. zjednotením cestovných dokladov a prepravných podmienok a zavádzaním doplnkových služieb pre cestujúcich, zabezpečením prístupnejšieho vozidlového parku so zodpovedajúcimi štandardmi pre imobilných cestujúcich, budovaním súvisiacej infraštruktúry

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladá sa priamy vplyv na pôdu a vegetáciu okolitého územia v prípade potreby budovania nových koridorov

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- zníženie znečistenia ovzdušia (PM, NOX, O3, CO2) a zníženie zaťaženia obyvateľstva hlukom prostredníctvom obnovy vozidlového parku v rámci verejnej mestskej a prímestskej dopravy
- rozvojom kvalitnej siete integrovanej dopravy sa predpokladá pokles emisií z

individuálnej osobnej dopravy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie potrebných objektov, stavieb, dopravných koridorov,
- dlhodobé pozitívne za predpokladu fungovania integrovanej dopravy, zníženie hustoty dopravy, pokles emisného zaťaženia

1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy

Pozitívne vplyvy

- vybudovaním monitorovacích systémov ostatných druhov dopravy ako vodná alebo letecká je možné včas predísť nehodovým situáciám týchto druhov dopravy a predísť tak aj ekologickým haváriám

Negatívne vplyvy

- počas výstavby infraštruktúry vodnej aj leteckej dopravy dôjde k záberom pôdy

Priame (primárne) vplyvy

- počas výstavby infraštruktúry vodnej aj leteckej dopravy a jej následnej prevádzke môže dôjsť k ovplyvneniu vôd, ovzdušia, hlukových pomerov

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- rozvojom kvalitnej siete integrovanej dopravy sa predpokladá pokles emisií z individuálnej osobnej dopravy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie potrebných objektov, stavieb, dopravných koridorov
- dlhodobé pozitívne za predpokladu fungovania integrovanej dopravy, zníženie hustoty dopravy, pokles emisného zaťaženia

2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Pozitívne vplyvy

- zvýšený podiel obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť
- zvýšený podiel komunálnych odpadových vôd čistených v súlade s legislatívou SR a EÚ
- zvýšený podiel obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou
- čistejšie povrchové a podpovrchové vody

Negatívne vplyvy

- v prípade realizácie negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- priamy vplyv na kvalitu vody – predpokladá sa jej zlepšenie

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- v prípade nedodržania technických postupov môže dôjsť k znečisteniu vody a pôdy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé – zlepšenie kvality vody a zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva napojením na kanalizáciu, vodovod

2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana

Pozitívne vplyvy

- predchádzanie negatívnym dôsledkom klimatických zmien
- tvorba, obnova a ochrana prírody blízkyh a prírodných spoločenstiev

Negatívne vplyvy

- v dôsledku protipovodňovej ochrany môže dôjsť k ovplyvneniu pôdných pomerov

Priame (primárne) vplyvy

- zachovanie lesných spoločenských, poľnohospodárskych plôch, vinohradov, mestskej zelene

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- vplyv na teplotu vzduchu v sídlach, vplyv na zdravie obyvateľov

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie alebo obnovy plôch a objektov
- dlhodobé – zlepšenie kvality klímy v sídle, ochrana zdravia obyvateľstva, ochrana obyvateľstva pred povodňami

2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo

Pozitívne vplyvy

- nižšia energetická náročnosť budov – zníženie skleníkových plynov
- využitie obnoviteľných zdrojov energie

Negatívne vplyvy

- nie sú známe výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nižšie množstvo CO₂ vypusteného do ovzdušia
- modernejšie, efektívnejšie budovy a zdroje tepla

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- kvalitnejšie ovzdušie
- pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych zátŕaží

Pozitívne vplyvy

- odstránenie negatívne pôsobiacich faktorov na hlavné zložky životného prostredia ako voda, geologické podložie, ovzdušie

Negatívne vplyvy

- hrozba úniku znečisťujúcich látok pri sanačných prácach do okolitého prostredia

Priame (primárne) vplyvy

- ochrana podzemnej vody, pôdy a ochrana biologickej rozmanitosti

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- ochrana zdravotného stavu obyvateľstva
- ochrana zásob podzemných vôd vo významných oblastiach ich akumulácie

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas stavebných, sanačných prác – hluk, prašnosť, zvýšená doprava

2.5 Podpora obehového hospodárstva

Pozitívne vplyvy

- skvalitnenie infraštruktúry odpadového hospodárstva
- efektívnejšie spracovanie odpadov
- moderné nakladanie s odpadmi

Negatívne vplyvy

- v prípade použitia spaľovacích procesov pri zneškodňovaní odpadov negatívny vplyv na ovzdušie
- znehodnotenie okolitého územia v prípade skládkovania odpadov

Priame (primárne) vplyvy

- zníženie množstva vyprodukovaného odpadu

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- zvýšenie množstva vyseparovaného odpadu
- zníženie množstva odpadu ukladaného na skládky odpadov

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé - zlepšenie kvality odpadového hospodárstva a zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета

Pozitívne vplyvy

- zvýšenie environmentálnej uvedomelosti obyvateľstva

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie

Priame (primárne) vplyvy

- nie je možné definovať priame vplyvy na životné prostredie

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- vzdelávacia činnosť v environmentálnej oblasti môže mať širokú škálu pozitívnych nepriamych vplyvov na všetky oblasti životného prostredia ako ovzdušie, voda, pôda, odpady a ďalšie

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- • krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie

Pozitívne vplyvy

- efektívnejšie monitorovanie zložiek životného prostredia a zvýšenie počtu monitorovacích lokalít

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie

Priame (primárne) vplyvy

- možnosť zhotovenia environmentálnych plánov

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- environmentálne monitorovanie môže priniesť pozitívne vplyvy na zložky životného prostredia, hodnotením údajov z monitorovacích staníc je možné lepšie porozumieť sledovaným javom a navrhnúť účinnejšie riešenia na elimináciu nežiadúcich javov

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Pozitívne vplyvy

- ochrana poľnohospodárskych pôd, lesov a vinogradov
- rozvoj lokálnej ekonomiky
- inteligentné riešenia v obhospodarovaní

Negatívne vplyvy

- možnosť ovplyvnenie pôd a vodných pomerov

Priame (primárne) vplyvy

- vplyv na rastlinné spoločenstvá a živé organizmy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- vplyv na vodné, pôdne pomery, zdravie ľudí

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie príslušných objektov

3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy

Pozitívne vplyvy

- rozšírené kapacity MŠ a vytvorené podmienky na zvýšenie vzdelanosti detí od 3 – 5 roku veku

Negatívne vplyvy

- v prípade realizácie negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- pozitívne vplyvy na vzdelanie a tým aj potenciálny vplyv na zdravotný stav a aj environmentálne povedomie ľudí

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé pozitívne – zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva a environmentálneho povedomia v súvislosti so vzdelanosťou obyvateľstva

3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách

Pozitívne vplyvy

- prepojenie teoretického a praktického vzdelávania na školách s potrebami trhu práce a tým zlepšenie umiestnenia ľudí na trhu práce
- vytvorenie podmienok na celoživotné vzdelávania

Negatívne vplyvy

- v prípade realizácie negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- pozitívne vplyvy na vzdelanie a tým aj potenciálny vplyv na zdravotný stav a aj environmentálne povedomie ľudí
- podmienkou pre zabezpečenie kvalitnejších služieb a tovarov je kvalitnejšie vzdelanie

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé pozitívne – zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva a environmentálneho povedomia v súvislosti so vzdelanosťou obyvateľstva

3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť

Pozitívne vplyvy

- zvýšenie úrovne zdravia obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)

Negatívne vplyvy

- v prípade realizácie negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- pozitívne vplyvy na pohyb ľudí a tým aj potenciálny vplyv na zdravotný stav

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé pozitívne – zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva v súvislosti s pohybovými aktivitami obyvateľstva

4 Udržateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra

4.1 Využitie potenciálu vodnej turistiky

Pozitívne vplyvy

- podpora rozvoja vodnej turistiky a rekreácie na území kraja

Negatívne vplyvy

- vplyv rozvoja najmä motorovej dopravy na vodný ekosystém

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladajú sa nároky na pôdu
- ovplyvnenie režimu vodných tokov, plôch

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- motorová doprava môže ovplyvniť kvalitu vody
- rozvoj vodného turizmu môže ovplyvniť okolitý ekosystém, jeho rastlinnú a živočíšnu skladbu

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj prírodného cestovného ruchu a vidieckeho turizmu

Pozitívne vplyvy

- podpora rozvoja udržateľného prírodného turizmu na území kraja

Negatívne vplyvy

- rozvoj masívneho turizmu môže mať negatívny vplyv na okolité ekosystémy s príslušnou flórou a faunou

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladá sa priamy vplyv v prípade stavieb na pôdu a vegetáciu okolitého územia

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- možná zvýšená koncentrácia odpadu v miestach zhromažďovania turistov

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé – turizmus a pobyt v prírode pozitívne ovplyvní zdravie ľudí

4.3 Inovatívna ponuka produktov cestovného ruchu

Pozitívne vplyvy

- podpora rozvoja udržateľného prírodného turizmu na území kraja a unikátnych regionálnych produktov

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa priame negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nadmerná koncentrácia turistov do prírodných lokalít

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé – turizmus a pobyt v prírode pozitívne ovplyvní zdravie ľudí

4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu

Pozitívne vplyvy

- zvýšiť ochrana kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj kreatívneho priemyslu
- transfer nových poznatkov do praxe môže pozitívne ovplyvniť všetky oblasti spoločenského a hospodárskeho života vrátane zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľstva (zlepšovanie pracovných a životných podmienok aktérov kreatívnej ekonomiky, niektoré odvetvia môžu klásť dôraz na ochranu životného prostredia a sledovanie udržateľného rozvoja)

Negatívne vplyvy

- v prípade realizácie negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov)

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- pozitívny vplyv na zamestnanosť

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov v prípade potreby,
- z dlhodobého hľadiska je odporúčané rozvíjať kreatívny a kultúrny priemysel a to v ohľade na vzdelávanie a komplexne vytvorením infraštruktúry kreatívneho priemyslu, ktorej kultúrna a kreatívna dynamika by mohla prispieť k rozvoju tohto priemyslu

5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť

Pozitívne vplyvy

- zvýšenie dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladajú sa nároky na pôdu

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- podstatné významný pozitívny vplyv na zdravotný stav ľudí zo širšieho územia ako územie kraja

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé – kvalitná zdravotná starostlivosť

6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

6.1 Dostupné a moderné sociálne služby

Pozitívne vplyvy

- zvýšenie dostupnosti služieb sociálnej starostlivosti
- skvalitnenie a rozšírenie ponuky existujúcich a zabezpečenie nových služieb a opatrení

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa negatívne vplyvy, pozitívne – zlepšenie sociálnej a zdravotnej situácie obyvateľstva

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov,
- dlhodobé pozitívne – zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

6.2 Podpora nájomného bývania

Pozitívne vplyvy

- zvýšenie dostupnosti nájomného bývania a zlepšenie sociálnej situácie obyvateľstva

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a

modernizáciou (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- predpokladajú sa nároky na záber pôdy, priestor

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- v súvislosti s bývaním môžu vzrásť na nároky na vodu, dopravu a ďalšiu infraštruktúru
- nárast komunálneho odpadu v dotknutých lokalitách, predpokladá sa napojenie na modernú infraštruktúru odpadového hospodárstva a efektívne nakladanie s odpadom

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov,
- dlhodobé pozitívne – zlepšenie sociálneho stavu obyvateľstva, možný pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva

6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva

Pozitívne vplyvy

- zvýšenie dostupnosti služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny
- vybudovanie siete zariadení služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku za účelom podpory zosúladenia rodinného a pracovného života rodičov a zvýšenia zamestnanosti žien

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou ak to bude potrebné (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa negatívne vplyvy, pozitívne – zlepšenie sociálnej a zdravotnej situácie dotknutých skupín obyvateľstva

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé pozitívne – zlepšenie sociálneho stavu dotknutých skupín obyvateľstva, možný pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva

6.4 Podpora oblasti sociálneho podnikania

Pozitívne vplyvy

- zlepšenie podmienok v oblasti sociálneho podnikania

Negatívne vplyvy

- negatívne vplyvy budú súvisieť s výstavbou nových objektov alebo ich rekonštrukciou a modernizáciou ak to bude potrebné (predpoklad krátkodobých vplyvov – napr. hluk, prachové emisie, produkcia odpadov, možná eliminácia vhodnou organizáciou)

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa negatívne vplyvy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

7.1 Modernizácia technickej infraštruktúry

Pozitívne vplyvy

- zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúr a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- neočakávajú sa krátkodobé ani dlhodobé negatívne vplyvy na životné prostredie

7.2 Obnova nekomerčnej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov

Pozitívne vplyvy

- zvýšiť kvalitu nekomerčnej občianskej vybavenosti

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- kvalitné moderné administratívne budovy môžu byť energeticky efektívnejšie
- zelené plochy prispievajú k väčšej pohode obyvateľstva

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov
- dlhodobé pozitívne – možný pozitívny vplyv na pohodu a zdravie obyvateľstva

7.3 Predchádzanie rizikám a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií

Pozitívne vplyvy

- modernizácia špecifických zariadení občianskej vybavenosti

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- v prípade priestorových nárokov zariadení záber pôdy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- • krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky

Pozitívne vplyvy

- modernizácia špecifickej technickej infraštruktúry územia
- bezpečnosť energetickej infraštruktúry vzhľadom k životnému prostrediu

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- moderná a efektívna technická infraštruktúra môže posilniť energetickú efektívnosť dotknutých objektov alebo zariadení
- kvalitnejšia ochrana vonkajšieho prostredia

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- krátkodobé najmä počas realizácie (výstavby) alebo rekonštrukcie objektov

8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania

Pozitívne vplyvy

- skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- tvorba analytických, strategických a koncepčných dokumentov, personálne posilnenie sektorových špecialistov, digitalizácia môže zefektívniť aj starostlivosť o všetky zložky životného prostredia

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

8.2 Podpora systémových zmien

Pozitívne vplyvy

- podpora zavádzania systémových zmien v jednotlivých rozvojových oblastiach

Negatívne vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Priame (primárne) vplyvy

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

Nepriame (sekundárne) vplyvy

- najmä podpora systémových zmien v oblasti udržateľného životného prostredia prispeje k efektívnejšej ochrane vôd, ovzdušia, odpadového hospodárstva atď.

Vplyvy v závislosti od časovej etapy realizácie projektov

- nepredpokladajú sa výrazné negatívne vplyvy

IV.1.2. Zhodnotenie predpokladaných vplyvov kľúčových projektov na životné prostredie

1 Udržateľná mobilita

A. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na území mesta Bratislava

Projekt je situovaný do územia mesta Bratislavy. Je možné predpokladať najmä vplyvy na pôdny kryt a v prípade rekonštrukcií s veľmi rozsiahlymi terénnymi úpravami možno očakávať aj vplyv na geologické podložie. Trasovanie niektorých úsekov prechádza okolím chránených území. Hluková situácia v ich okolí sa môže zlepšiť modernizáciou tratí, elektrifikáciou môže dôjsť k zlepšeniu kvality ovzdušia.

B. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 120 (smer Pezinok), 130 (smer Senec) a 131 (smer Dunajská Streda) vrátane budovania TIOPov

Predpokladajú sa najmä vplyvy na pôdny kryt a v prípade rekonštrukcií s veľmi rozsiahlymi terénnymi úpravami možno očakávať aj vplyv na geologické podložie. Trasovanie niektorých úsekov prechádza okolím chránených území. Hluková situácia v ich okolí sa môže zlepšiť modernizáciou tratí. Predpokladá sa väčšia bezpečnosť ľudí v prípade uprednostňovania bezkolíznych riešení železníc s cestami.

C. Rozširovanie existujúcej siete električkovej dopravy

Aktivita je situovaná do územia mesta Bratislavy, pravdepodobne do jej zastavaných častí. Predpokladá sa, že je možné najmä vplyv na pôdny kryt ale aj dočasné vplyvy pri stavebnej činnosti počas rekonštrukcie alebo výstavby tratí. Jedná sa o rozširovanie ekologického typu dopravy a po realizácii sa očakáva najmä pokles intenzity cestnej dopravy.

2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

A. Ochrana povrchových a podzemných vôd na území kraja v lokalitách nad 2 000 EO

Jedná sa o budovanie oddelených kanalizácií a vodovodov, ako aj monitorovanie odpadových vôd. Významnou mierou prispeje k ochrane podzemných a povrchových vôd vo významných oblastiach akumulácie vôd a chránených území.

B. Dekontaminácia a odstraňovanie veľkých environmentálnych záťaží na územiach s

dopadom na územia chránených vodohospodárskych zdrojov

Environmentálne záťaže negatívne ovplyvňujú zdravotný stav ľudí. Ich elimináciou dôjde k významnému zlepšeniu stavu zložiek životného prostredia ako sú napríklad podzemné vody. Tie sú akumulované v dôležitých vodných zdrojoch, ktoré sú úzko naviazané na ľudské obydliá. Znečistenie z environmentálnych záťaží ohrozuje pôdne pomery, čím je negatívne ovplyvnené poľnohospodárstvo.

C. Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území kraja a podpora prechodu na obehové hospodárstvo

Predpokladá sa zníženie množstva vyprodukovaného komunálneho odpadu na území kraja, zefektívnenie separácie zložiek odpadov a recyklácia odpadov. V prípade zneškodňovania odpadov spaľovaním je možné očakávať vplyv na kvalitu ovzdušia. Predpokladá sa pokles skládkovania odpadov.

D. Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny, mitigačné a adaptačné opatrenia na zmenu klímy v oblastiach najviac postihnutých negatívnymi dopadmi zmeny klímy

Predpokladajú sa pozitívne vplyvy na ovzdušie a zdravie ľudí v kraji. Budovaním takýchto opatrení je možné zlepšiť situáciu aj v ďalších oblastiach ako vodné hospodárstvo, poľnohospodárstvo a ochrana prírody.

E. Zvyšovanie energetickej efektívnosti

Predpokladá sa produkcia nižšieho množstva skleníkových plynov čo pozitívne vplýva vzhľadom na klimatické zmeny.

F. Kvalita ovzdušia

Predpokladá sa, že efektívnym monitorovaním kvality ovzdušia a poznaním aktuálneho stavu v kraji je možné prijať ďalšie aktivity na zlepšenie kvality ovzdušia a nasmerovať ich do správneho územia. Zlepšenie kvality ovzdušia úzko súvisí so zdravotným stavom obyvateľov kraja.

3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

A. Rozširovanie a modernizácia kapacít materských škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Zvýšením úrovne vzdelanosti obyvateľov regiónu sa predpokladá aj nárast ich environmentálneho povedomia.

B. Rozširovanie a modernizácia kapacít základných škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Zvýšením úrovne vzdelanosti obyvateľov regiónu sa predpokladá aj nárast ich environmentálneho povedomia.

C. Podpora budovania centier odborného vzdelávania a prípravy

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať,

že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejavíť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade výstavby úplne nových zariadení môže dôjsť k zvýšeným nárokom na priestor teda záber pôdy.

D. Optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Zvýšením úrovne vzdelanosti obyvateľov regiónu sa predpokladá aj nárast ich environmentálneho povedomia.

E. Komplexná modernizácia a dobudovanie vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl a zavádzanie prvkov "SMART" školy

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejavíť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade výstavby úplne nových zariadení môže dôjsť k zvýšeným nárokom na priestor teda záber pôdy. Zvýšením úrovne vzdelanosti obyvateľov regiónu sa predpokladá aj nárast ich environmentálneho povedomia.

F. Vybudovanie a podpora Regionálneho inovačného klastra

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejavíť pri výstavbe nového zariadenia alebo rekonštrukcii už existujúceho zariadenia (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade výstavby úplne nového zariadenia môže dôjsť k zvýšeným nárokom na priestor teda záber pôdy.

G. Dobudovanie, modernizácia a dovybavenie siete výskumných centier, technologických centier, inovačných hubov a vedeckých parkov a laboratórií vysokých škôl a vedeckých ústavov vrátane podpory ich výskumných aktivít

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejavíť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade výstavby úplne nových zariadení môže dôjsť k zvýšeným nárokom na priestor teda záber pôdy. Zvýšením úrovne vzdelanosti obyvateľov regiónu sa predpokladá aj nárast ich environmentálneho povedomia.

H. Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, zlepšenie inovačných kapacít podnikov a podpora zvýšenia produktivity podnikateľského sektora a investícií podnikov do výskumu a inovácií

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejavíť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade výstavby úplne nových zariadení môže dôjsť k zvýšeným nárokom na priestor teda záber pôdy. Po realizácii projektu sa v súvislosti od prevádzkovanvej činnosti môže zvýšiť produkcia odpadov, množstvo vyprodukovaných skleníkových plynov a ďalšie.

4 Udržateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra

A. Záchrana, obnova a nové využitie kultúrnych pamiatok na území kraja

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejavíť pri rekonštrukcii dotknutých objektov alebo v prípade výstavby nových (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Realizovaním projektu sa môže

zlepšiť energetickú náročnosť najmä starších objektov kde sa následné predpokladajú priaznivé následky vzhľadom ku klimatickým zmenám. Obnovené pamiatky môžu podporiť turizmus čo môže priaznivo vplývať na zdravotný stav ľudí.

B. Využitie potenciálu vodného bohatstva kraja na rozvoj cestovného ruchu, predovšetkým prostredníctvom budovania a modernizovania infraštruktúry vodného turizmu

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri rekonštrukcii dotknutých objektov alebo v prípade výstavby nových (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade ak dôjde k modernizácii alebo podpore infraštruktúry motorového vodného turizmu môže potenciálne dôjsť k znečisteniu dotknutých vôd alebo pôd. V Bratislavskom kraji sa nachádzajú lužné lesy, mokrade kde by pri príliš masívnom rozvoji vodného turizmu mohlo dôjsť k narušeniu biotopov a k nim prislúchajúcej flóry a fauny.

C. Nová budova pre kongresy/konferencie a kultúru v Bratislave

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri rekonštrukcii dotknutých objektov alebo v prípade výstavby nových (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú iné výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie.

D. Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu na území mesta Bratislava

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie.

E. Rozvoj prírodného turizmu, vidieckeho turizmu a agroturizmu

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Zámery viažuce sa v prírodnom prostredí alebo lokalizované a naviazané na chránené územie môžu nepriaznivo ovplyvniť režim týchto území s príslušnou flórou a faunou. Rozvoj turizmu môže priaznivo vplývať na zdravotný stav ľudí

5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

A. Zlepšovanie zdravotnej starostlivosti v nemocniciach s regionálnou / celoštátnou pôsobnosťou

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri rekonštrukcii dotknutých objektov alebo v prípade výstavby nových (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade prevádzky zariadenia s regionálnou alebo celoštátnou významnosťou môže dôjsť k vyššej koncentrácii ľudí, dopravy čo bude mať vplyv na množstvo vyprodukovaného odpadu a hluk. Prevádzkou takéhoto zariadenia alebo zariadení sa predpokladá významný pozitívny vplyv na zdravotný stav ľudí.

B. Zlepšovanie dostupnosti zdravotnej starostlivosti v regiónoch

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri rekonštrukcii dotknutých objektov alebo v prípade výstavby nových (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade prevádzky väčších zdravotníckych zariadení môže dôjsť k vyššej koncentrácii ľudí, dopravy čo bude mať vplyv na množstvo vyprodukovaného odpadu a hluk. Prevádzkou zdravotníckych zariadení sa predpokladá významný pozitívny vplyv na zdravotný stav ľudí.

6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

A. Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK (sociálnoprávna ochrana detí a sociálnej kurately)

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie.

B. Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Zvýšenie dostupnosti uvedených služieb zlepší sociálnu situáciu určených skupín obyvateľov a môže zlepšiť ich zdravotný stav.

C. Podpora nájomného bývania

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). V prípade výstavby úplne nových zariadení môže dôjsť k zvýšeným nárokom na priestor teda záber pôdy. Podpora nájomného bývania môže zlepšiť sociálnu situáciu niektorých skupín obyvateľov s predpokladom zlepšenia aj ich zdravotného stavu. V prípade výstavby nových nájomných bytov sa predpokladá použitie moderných technológií šetrnejších k životnému prostrediu.

7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

A. Modernizácia kamerového systému (budovanie, modernizácia a rozširovanie)

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie.

B. Obnova krytov civilnej obrany

Krátkodobé negatívne vplyvy sa môžu prejaviť pri výstavbe nových zariadení alebo rekonštrukcii už existujúcich zariadení (hluk, prašnosť, zvýšená doprava). Ďalšie negatívne vplyvy pôsobiace na životné prostredie a zdravie ľudí sa nepredpokladajú. V prípade nepredvídateľných udalostí sa predpokladá ochrana zdravia ľudí.

C. IMOS – Integrovaný metropolitný operačný systém

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu nie je možné vyhodnotiť predpokladané vplyvy na životné prostredie.

8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

A. Digitálne konto občana mesta Bratislava

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie.

B. Prehodnotenia financovania hlavného mesta SR a prerozdelenia daní a prehodnotenia financovania hlavného mesta SR

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. V prípade navýšenia

finančných prostriedkov pre hlavné mesto SR môže byť realizovaných viacero projektov zameraných na ochranu životného prostredia, riešenia klimatických zmien a podpory zdravia obyvateľov nielen hlavného mesta ale aj širšieho regiónu.

C. Budovanie analyticko-strategických kapacít Hl. mesta SR Bratislava a Bratislavského samosprávneho kraja

Podľa dostupných informácií vyplývajúcich zo strategického dokumentu je možné konštatovať, že sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie. Naopak uvedená aktivita vytvára rámec na posilnenie rozhodovacích kapacít v rôznych oblastiach ako sú zdravotníctvo, cestovný ruch, regionálny rozvoj, životné prostredie, školstvo a ďalších čo môže výrazne nepriamo pozitívne ovplyvniť všetky oblasti životného prostredia a zdravie ľudí.

IV.1.3. Súhrnné zhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Súhrnné hodnotenie predpokladaných vplyvov priorít a strategických balíčkov navrhnutých v strategickom dokumente bolo vyhotovené vzhľadom k vybraným dôležitým oblastiam životného prostredia (ovzdušie, voda, pôdy, geologické podložie) vrátane zdravia a hluku. Ďalšími dôležitými problematikami, ktoré do hodnotenia vstupovali boli klimatické zmeny a problematika chránených území či biologickej rozmanitosti.

Pre hodnotenie významnosti vplyvov bola zvolená 7 stupňová škála hodnotenia, ktorá zahŕňa hodnoty od -3 do +3. Podobný spôsob hodnotenia (priradovanie jednotlivých hodnôt) bol použitý napr. pri hodnotení Správa o hodnotení strategického dokumentu Regionálneho plánu udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja (ENVIGEO, a. s.), alebo v projektoch DONAUREGIONEN+ (Konceptia spolupráce regiónov pri priestorovom usporiadaní a rozvoji podunajského priestoru) a Štúdia pre hodnotenie a monitorovanie ÚPN NSK s využitím výsledkov SEE projektu Donauregionen+ (AUREX, spol. s r. o.).

Tabuľka: Škála hodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie vytvorená pre potreby strategického dokumentu

Hodnota	Popis hodnotenia
-3	predpokladá sa významný negatívny vplyv na životné prostredie
-2	predpokladá sa mierne negatívny vplyv na životné prostredie
-1	predpokladá sa vplyv s minimálnym negatívnym dopadom na životné prostredie
0	takmer žiadny vplyv na životné prostredie
1	predpokladá sa vplyv s minimálnym pozitívnym dopadom na životné prostredie
2	predpokladá sa mierne pozitívny vplyv na životné prostredie
3	predpokladá sa významný pozitívny vplyv na životné prostredie

Súhrnné zhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie je uvedené v nasledujúcich tabuľkách pre priority, strategické a integrované balíčky, ktoré potenciálne môžu vytvoriť rámec pre široké spektrum ďalších projektov.

Je potrebné opäť konštatovať, že reálne vplyvy súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom sa prejavajú až v súvislosti s realizáciou činností a následne prevádzkou týchto činností, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami strategického dokumentu. Preto v tejto etape hodnotia možno niektoré vplyvy určiť len rámcovo alebo ich expertne odhadnúť.

Podrobnejšie hodnotenie vplyvov na životné prostredie navrhovaných činností bude z pohľadu možných vplyvov na životné prostredie hodnotené v procese posudzovania vplyvov

navrhovaných činností na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Na základe uvedeného bodovania je možné predpokladať najväčšie negatívne vplyvy v rámci priority č.1 Udržateľná mobilita, ktorá vytvára rámec pre projekty dopravnej infraštruktúry, ktoré môžu byť náročné na záber pôdy alebo môžu ovplyvniť vzácne ekosystémy. Zvlášť problematické z hľadiska ochrany vody alebo ochrany ovzdušia môžu byť aktivity projektového balíčka 1.5.1 zamerané na vodnú a leteckú dopravu.

Naopak najvýznamnejšie pozitívne vplyvy na všetky oblasti životného prostredia by mala priniesť priorita č. 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie, ktorá vytvára rámec pre aktivity na ochranu vôd, ovzdušia, pôdy, odstraňovanie environmentálnych záťaží, skvalitnenie infraštruktúry odpadového hospodárstva, predchádzaniu klimatických zmien a ďalšie. Zdravotný stav obyvateľstva pozitívne ovplyvňuje priorita č. 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť. Pozitívny vplyv na životné prostredie môžu priniesť aj aktivity zamerané na vzdelanie obyvateľstva a skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy (priorita č. 3 a 8). Z hľadiska bodového hodnotenia zvyšných priorít vyplýva, že sa očakáva ich pozitívny vplyv na životné prostredie.

Bodové hodnotenie v nasledujúcich tabuľkách od najnižšej úrovne balíčka a následné spriemerovanie hodnôt až na úroveň priority poukazuje aj na ich vzájomné kumulatívne a synergické vzťahy.

Tabuľka: Súhrnné hodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie priorít, strategických a integrovaných projektových balíčkov vytvorené pre potreby strategického dokumentu

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
1 Udržateľná mobilita	0,6	-0,7	-1,0	-0,6	-0,3	-0,8	1,1	1,1	-0,5	-0,1
1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc, koľajovej a dráhovej dopravy	2,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,7	-1,0	2,0	1,0	-0,3	-0,1
1.1.1. Rozvoj železničnej infraštruktúry vrátane budovania prestupných terminálov	2,0	-1,0	-2,0	-2,0	-2,0	-1,0	2,0	1,0	-1,0	-0,4
1.1.2 Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia električkových tratí	2,0	-1,0	-1,0	-1,0	-2,0	-1,0	2,0	1,0	0,0	-0,1
1.1.3 Rozvoj trolejbusovej dopravy	2,0	-1,0	0,0	0,0	-1,0	-1,0	2,0	1,0	0,0	0,2
1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave	-0,6	-0,8	-1,2	-0,6	0,2	-0,6	0,2	1,0	-0,6	-0,3
1.2.1. Rozširovanie infraštruktúry diaľnic a ciest I. triedy	-2,0	-2,0	-3,0	-1,0	-1,0	-1,0	-2,0	-1,0	-2,0	-1,7
1.2.2. Modernizácia a výstavba infraštruktúry ciest II. a III. triedy	-2,0	-1,0	-2,0	-1,0	1,0	-1,0	-1,0	1,0	-1,0	-0,8
1.2.3. Bezpečnostné úpravy cestnej infraštruktúry a odstraňovanie nehodových lokalít	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	3,0	0,0	0,8
1.2.4. Realizácia aktivít organizačného charakteru zameraných na dopravu a mobilitu	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,4
1.2.5. Modernizácia a výstavba miestnych komunikácií, riešenie statickej dopravy	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	1,0	1,0	0,0	-0,4
1.3 Podpora nemotorovej dopravy	2,0	0,0	-1,0	0,0	1,0	-1,0	3,0	2,0	-0,5	0,6
1.3.1. Rozvoj cyklistickej infraštruktúry	2,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-1,0	3,0	2,0	-1,0	0,4
1.3.2. Opatrenia na upokojenie dopravy	2,0	0,0	-1,0	0,0	2,0	-1,0	3,0	2,0	0,0	0,8
1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému	2,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	2,0	2,0	1,0	1,0
1.4.1. Zlepšenie integrovaného systému dopravy a modernizácia vozového parku	2,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	2,0	2,0	1,0	1,0
1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy	-2,0	-2,0	-1,0	-1,0	-2,0	-1,0	-2,0	-1,0	-2,0	-1,6
1.5.1. Rozvoj vodnej, leteckej a ostatných druhov prepravy	-2,0	-2,0	-1,0	-1,0	-2,0	-1,0	-2,0	-1,0	-2,0	-1,6

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	▲ 1,1	▲ 1,2	▲ 0,2	▲ 0,3	▲ 0,3	▲ 0,8	▲ 1,6	▲ 1,8	▲ 0,9	▲ 0,9
2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd	▲ 0,3	▲ 1,5	▼ -0,5	▼ -0,3	■ 0,0	▲ 0,8	▲ 1,3	▲ 2,3	▲ 1,0	▲ 0,7
2.1.1. Ochrana podzemných vôd	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 1,4
2.1.2. Ochrana povrchových vôd	▲ 1,0	▲ 3,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,1
2.1.3. Budovanie zariadení verejnej kanalizačnej siete a ČOV	▼ -1,0	▲ 1,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 1,0	● 0,4
2.1.4. Budovanie vodovodnej siete	■ 0,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	▲ 2,0	▼ -1,0	● -0,2
2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	▲ 0,5	▲ 1,0	▼ -0,5	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 0,9
2.2.1. Udržateľné využívanie lesov a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▼ -1,0	▲ 3,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 1,6
2.2.2. Protipovodňová ochrana	■ 0,0	▲ 1,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	● 0,2
2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo	▲ 2,6	▲ 0,4	▼ -0,2	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,8	▲ 1,0	▼ -0,4	▲ 0,6
2.3.1. Rekonštrukcia a modernizácia budov, podpora opatrení na budovanie nízkouhlíkového hospodárstva	▲ 2,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,0	■ 0,0	▲ 0,6
2.3.2. Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	▲ 3,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▼ -1,0	● 0,3
2.3.3. Energeticky efektívne verejné osvetlenie	▲ 2,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	● 0,4
2.3.4. Energetická transformácia	▲ 3,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,0	■ 0,0	▲ 0,8
2.3.5. Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva	▲ 3,0	▲ 2,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▼ -1,0	▲ 0,8
2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 2,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 1,7
2.4.1. Odstraňovanie environmentálnych záťaží (najmä v nadväznosti na ochranu CHVO Žitný ostrov)	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 2,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 1,7
2.5 Podpora obehového hospodárstva	▼ -1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	▲ 3,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 1,5	▲ 1,1
2.5.1. Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo	▼ -1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,2
2.5.2. Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov	▼ -1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▼ -1,0	▲ 3,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 0,9
2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,1
2.6.1. Budovanie ekocentier a podpora environmentálneho vzdelávania	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,1
2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,8
2.7.1. Inovatívne metódy monitorovania a komplexné plánovanie v oblasti životného prostredia	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,8
2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,4
2.8.1. Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,4

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	▲ 1,0	▲ 0,3	▼ -0,8	■ 0,0	▼ -0,1	▲ 1,1	▲ 1,9	▲ 2,0	▲ 0,8	0,7
3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,7	▲ 2,0	▲ 0,3	0,7
3.1.1. Zvyšovanie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	0,6
3.1.2. Zvyšovanie kvality a dostupnosti výchovy a vzdelávania na základných školách	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	■ 0,0	0,7
3.1.3. Zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania na stredných školách	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	0,8
3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách	▲ 1,0	▲ 0,7	▼ -1,0	■ 0,0	▼ -0,3	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 1,7	▲ 1,3	0,7
3.2.1. Modernizácia a propagácia vysokého školstva a výskumu	▲ 2,0	▲ 1,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	1,1
3.2.2. Podpora transferu technológií od univerzít, vedeckých ústavov a inovatívnych podnikov	▲ 2,0	▲ 2,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	1,2
3.2.3. Podpora mikropodnikov, malých a stredných podnikateľov	▼ -1,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	▼ -1,0	▼ -1,0	▲ 2,0	▲ 1,0	■ 0,0	-0,2
3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,5	▲ 0,5	0,7
3.3.1. Podpora športových aktivít	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 3,0	■ 0,0	0,7
3.3.2. Podpora voľnočasových, záujmových aktivít a práca s mládežou	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	0,7
4 Udržiateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra	▲ 0,4	▼ -0,4	▼ -0,7	■ 0,0	▲ 0,1	▲ 1,2	▲ 1,3	▲ 2,2	▼ -0,7	0,4
4.1 Využitie potenciálu vodnej turistiky	▼ -0,3	▼ -1,3	▼ -1,0	■ 0,0	▲ 0,3	▲ 1,0	▲ 0,3	▲ 1,0	▼ -1,0	-0,1
4.1.1. Skvalitňovanie infraštruktúry pre motorové plavidlá	▼ -1,0	▼ -2,0	▼ -1,0	■ 0,0	▼ -1,0	▲ 1,0	▼ -1,0	■ 0,0	▼ -1,0	-0,7
4.1.2. Skvalitňovanie infraštruktúry pre nemotorové plavidlá	■ 0,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▼ -1,0	0,1
4.1.3. Rekreačia na vode, kúpeľný a wellness turizmus	■ 0,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▼ -1,0	0,2
4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj prírodného cestovného ruchu a vidieckeho turizmu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,7
4.2.1. Rozvoj prírodného turizmu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,7
4.2.2. Rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,7
4.3 Inovatívna ponuka produktov cestovného ruchu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,6
4.3.1. Zlepšovanie manažmentu, propagácie a služieb udržiateľného cestovného ruchu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,6
4.3.2. Podpora udržiateľnej mobility v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,6
4.3.3. Tematické cesty na území kraja vrátane ich cezhraničného presahu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	0,6
4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	0,4
4.4.1. Zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva, podpora súčasného umenia	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	0,4
4.4.2. Rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	0,4
4.4.3. Kultúrny cestovný ruch	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	0,4

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,7	1,3	3,0	0,0	0,6
5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,7	1,3	3,0	0,0	0,6
5.1.1. Komplexná ústavná starostlivosť	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	1,0	2,0	3,0	0,0	0,7
5.1.2. Komplexná ambulantná starostlivosť	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	1,0	2,0	3,0	0,0	0,7
5.1.3. Komplexná lekárenská starostlivosť	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,3
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	0,8	0,2	-0,2	0,0	0,0	1,0	0,8	2,4	0,0	0,6
6.1 Dostupné a moderné sociálne služby	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	3,0	0,0	0,5
6.1.1. Dostupnejšie a kvalitnejšie sociálne služby a podpora rozvoja ľudských zdrojov	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	3,0	0,0	0,7
6.1.2. Podpora deinštitucionalizácie a transformácie sociálnych služieb	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,3
6.2 Podpora nájomného bývania	1,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0,6
6.2.1. Podpora nájomného bývania	1,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0,6
6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	2,0	0,0	0,6
6.3.1. Zabezpečenie dostupných sociálnych služieb pre špecifické skupiny obyvateľstva	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	2,0	0,0	0,6
6.4 Podpora oblasti sociálneho podnikania	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,0	0,0	0,7
6.4.1. Sociálne podnikanie	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,0	0,0	0,7

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	0,7	0,5	0,3	0,2	0,0	0,2	0,7	1,2	0,5	0,5
7.1 Modernizácia technickej infraštruktúry	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,1
7.1.1. Modernizácia kamerového systému, rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,1
7.2 Obnova nekomerčnej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,6
7.2.1. Obnova a modernizácia špecifických objektov pre nekomerčné využitie a rozširovanie a revitalizácia cintorínov a súvisiacej infraštruktúry	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,6
7.3 Predchádzanie rizikám a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,2
7.3.1. Obnova a modernizácia zariadení civilnej obrany pre účely ochrany zdravia, životov a majetku reagujúce na súčasné bezpečnostné riziká	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,2
7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky	1,0	0,7	0,7	0,3	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,6
7.4.1. Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu elektriny	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,6
7.4.2. Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu plynu	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,4
7.4.3. Obnova a modernizácia zariadení ropovodov a produktovodov	0,0	2,0	2,0	1,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,9
8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	1,3	0,5	0,3	0,1	0,5	1,1	1,4	1,9	0,5	0,8
8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania	1,3	1,3	0,7	0,0	1,0	1,3	2,0	2,0	1,0	1,2
8.1.1. Vytváranie a udržiavanie analyticko-strategických kapacít	2,0	2,0	1,0	0,0	2,0	2,0	3,0	3,0	2,0	1,9
8.1.2. Posilnenie procesu participatívneho plánovania a sieťovanie aktérov z verejného, občianskeho a súkromného sektora za účelom rozvoja ekonomických aktivít	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	2,0	2,0	1,0	1,1
8.1.3. Elektronizácia a digitalizácia verejných služieb a podpora v oblasti získavania a zverejňovania „big data“	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,6
8.2 Podpora systémových zmien	1,2	0,2	0,2	0,1	0,3	1,0	1,2	1,9	0,3	0,7
8.2.1. Podpora systémových zmien v oblasti udržateľnej dopravy a mobility	2,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	1,0	2,0	2,0	0,0	0,7
8.2.2. Podpora systémových zmien v oblasti udržateľného životného prostredia	2,0	2,0	1,0	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,0	1,7
8.2.3. Podpora systémových zmien v oblasti školstva, výskumu, inovácií a športu	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,6
8.2.4. Podpora systémových zmien v oblasti cestovného ruchu, kultúra a kreatívny priemysel	2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	2,0	-1,0	0,6
8.2.5. Podpora systémových zmien v oblasti zdravotnej starostlivosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,3
8.2.6. Podpora systémových zmien v oblasti dostupnej sociálnej starostlivosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	3,0	0,0	0,4
8.2.7. Podpora systémových zmien v oblasti technickej infraštruktúry a bezpečnosti	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	1,0	0,0	0,7
8.2.8. Podpora systémových zmien v oblasti efektívneho financovania a komplexného rozvoja	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	1,0	1,0	1,0	0,8
8.2.9. Podpora lokálnej ekonomiky	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	2,0	1,0	0,9

Tabuľka: Súhrnné hodnotenia predpokladaných vplyvov kľúčových projektov na životné prostredie vytvorené pre potreby strategického dokumentu

1 Udržateľná mobilita	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na území mesta Bratislava	2,0	0,0	-1,0	0,0	1,0	0,0	2,0	2,0	-1,0	0,6
B. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 120 (smer Pezinok), 130 (smer Senec) a 131 (smer Dunajská Streda) vrátane budovania TIOPOV	2,0	0,0	-1,0	0,0	1,0	0,0	2,0	2,0	-1,0	0,6
C. Rozširovanie existujúcej siete električkovej dopravy	2,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	2,0	2,0	0,0	0,6
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Ochrana povrchových a podzemných vôd na území kraja v lokalitách nad 2 000 EO	1,0	3,0	1,0	1,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	1,3
B. Dekontaminácia a odstraňovanie veľkých environmentálnych záťaží na územiach s dopadom na územia chránených vodohospodárskych zdrojov	2,0	3,0	2,0	1,0	0,0	0,0	1,0	2,0	1,0	1,3
C. Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území kraja a podpora prechodu na obehové hospodárstvo	-1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	3,0	1,0	1,0	0,0	0,8
D. Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny, mitigačné a adaptačné opatrenia na zmenu klímy v oblastiach najviac postihnutých negatívnymi dopadmi zmeny klímy	2,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	3,0	3,0	3,0	1,6
E. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	2,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	0,0	0,7
F. Kvalita ovzdušia	3,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	1,0	1,1

3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Rozširovanie a modernizácia kapacít materských škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	1,0	0,0	0,7
B. Rozširovanie a modernizácia kapacít základných škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	1,0	1,0	0,8
C. Podpora budovania centier odborného vzdelávania a prípravy	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,0	0,0	0,4
D. Optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	1,0	0,4
E. Komplexná modernizácia a dobudovanie vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl a zavádzanie prvkov "SMART" školy na území hl. mesta Bratislava	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	2,0	1,0	0,9
F. Vybudovanie a podpora Regionálneho inovačného klastra	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	1,0	0,0	0,6
G. Dobudovanie, modernizácia a dovybavenie siete výskumných centier, technologických centier, inovačných hubov a vedeckých parkov a laboratórií vysokých škôl a vedeckých ústavov vrátane podpory ich výskumných aktivít	1,0	1,0	-1,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	1,0	0,9
H. Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, zlepšenie inovačných kapacít podnikov a podpora zvýšenia produktivity podnikateľského sektora a investícií podnikov do výskumu a inovácií	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1,0	1,0	0,0	-0,1
4 Udržateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Záchrana, obnova a nové využitie kultúrnych pamiatok na území kraja	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	0,0	0,6
B. Využitie potenciálu vodného bohatstva kraja na rozvoj cestovného ruchu, predovšetkým prostredníctvom budovania a modernizovania infraštruktúry vodného turizmu	0,0	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-0,4
C. Nová budova pre kongresy/konferencie a kultúru v Bratislave	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
D. Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu na území mesta Bratislava	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,3
E. Rozvoj prírodného turizmu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	2,0	2,0	-1,0	0,6

5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Zlepšovanie zdravotnej starostlivosti v nemocniciach s regionálnou / celoštátnou pôsobnosťou	1,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1,0	1,0	3,0	0,0	0,3
B. Zlepšovanie dostupnosti zdravotnej starostlivosti v regiónoch	1,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1,0	1,0	3,0	0,0	0,3
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	0,0	0,4
B. Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	0,0	0,4
C. Podpora nájomného bývania	1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-1,0	1,0	1,0	0,0	0,1
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Modernizácia kamerového systému	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,1
B. Obnova krytov civilnej obrany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,2
A. IMOS – Integrovaný metropolitný operačný systém	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,1
8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
A. Digitálne konto občana mesta Bratislava	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,2
B. Prehodnotenia financovania hlavného mesta SR a prerozdelenia daní a prehodnotenia financovania hlavného mesta SR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,2
C. Budovanie analyticko-strategických kapacít Hl. mesta SR Bratislava a Bratislavského samosprávneho kraja	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9

IV.1.4. Zhodnotenie dopadov na chránené územia a na spoločnú európsku sieť chránených území NATURA 2000

Strategický dokument nepredpokladá priame negatívne vplyvy do chránených území ktoré sú chránené podľa §17 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny ani do území spoločnej európskej siete chránených území Natura 2000 (navrhované území európskeho významu, územia európskeho významu, chránené vtáčie územia). Avšak vzhľadom na všeobecný charakter strategického dokumentu a aj rozsah jeho územia **nie je možné vypracovať ich podrobné posúdenie**. K dispozícii je priestorové vymedzenie chránených území spoločnej európskej siete Natura 2000 ale nie známe konkrétne priestorové vymedzenie priorít, ďalších investičných balíčkov ako aj kľúčových projektov, ktoré boli hodnotené v predošlých kapitolách. Je teda potrebné poukázať na nutnosť hodnotiť projekty pre ktoré strategický dokument vytvára rámec **v nižších etapách plánovacieho a rozhodovacieho procesu** samostatným posúdením predpokladaných vplyvov na životné prostredie podľa aktuálnej legislatívy (ak takáto povinnosť vyplynie).

Zhodnotenie dopadov na chránené územia a na spoločnú európsku sieť chránených území Natura 2000 je možné na základe skutočností uvedených v strategickom dokumente len expertne odhadnúť. Ako pomoc môže poslúžiť stupnica uvedená v Metodike hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (SAŽP, ŠOP SR, 2016) kde je uvedená možná stupnica významnosti vplyvov, ktorá bola použitá na stručné zhodnotenie vplyvov aktivít strategického dokumentu na chránené územia.

Tabuľka: Stupnica významnosti vplyvov

hodnota	významnosť vplyvu	skrátенý popis významnosti vplyvu
-2	významný negatívny vplyv	Nepriaznivý vplyv na integritu územia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch. Významný rušivý až likvidačný vplyv na biotop alebo populáciu druhu alebo ich podstatnú časť; významné narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Plán je možné schváliť len za splnenia podmienok stanovených v odsekoch 6 až 8 § 28 zákona o ochrane prírody.
-1	mierne negatívny vplyv	Obmedzený (mierny) nevýznamný negatívny vplyv. Mierne rušivý vplyv na biotop či populáciu druhu; mierne narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, okrajový zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Možno ho zmierniť alebo vylúčiť navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami. Nevyklučuje schválenie plánu.
0	nulový vplyv	Žiadny preukázateľný vplyv
+1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, mierne priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+2	významný pozitívny vplyv	Významný priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
?	nevyhodnotiteľný vplyv	Vzhľadom na všeobecné zadanie nie je možné vyhodnotiť vplyv celého plánu alebo určitých častí (projektov) v ňom obsiahnutých.

Zdroj: Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (SAŽP, ŠOP SR, 2016)

Tabuľka: Hodnotenie významnosti vplyvu aktivít strategického dokumentu na chránená územia

Priority a strategické investičné balíčky	Hodnota významnosti vplyvu
1 Udržateľná mobilita	
1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc, koľajovej a dráhovej dopravy	-1
1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave	-1
1.3 Podpora nemotorovej dopravy	0
1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému	1
1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy	-1
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	
2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd	1
2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana	2
2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo	0
2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží	1
2.5 Podpora obehového hospodárstva	0
2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета	1
2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie	1
2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	1
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	
3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy	1
3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách	0
3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť	0
4 Udržateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra	
4.1 Využitie potenciálu vodnej turistiky	-1
4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj prírodného cestovného ruchu a vidieckeho turizmu	-1
4.3 Inovatívna ponuka produktov cestovného ruchu	0
4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu	0
5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	
5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť	0
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	
6.1 Dostupné a moderné sociálne služby	0
6.2 Podpora nájomného bývania	0
6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva	0
6.4 Podpora oblasti sociálneho podnikania	0
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	
7.1 Modernizácia technickej infraštruktúry	0
7.2 Obnova nekomerčnej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov	0
7.3 Predchádzanie rizikám a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií	0
7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky	1
8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	

Priority a strategické investičné balíčky	Hodnota významnosti vplyvu
8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania	0
8.2 Podpora systémových zmien	1

Tabuľka: Hodnotenie významnosti vplyvu kľúčových projektov strategického dokumentu na chránená územia

Kľúčový projekt	Hodnota významnosti vplyvu
1 Udržateľná mobilita	
A. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na území mesta Bratislava	-1
B. Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 120 (smer Pezinok), 130 (smer Senec) a 131 (smer Dunajská Streda) vrátane budovania TIOPov	-1
C. Rozširovanie existujúcej siete električkovej dopravy	0
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	
A. Ochrana povrchových a podzemných vôd na území kraja v lokalitách nad 2 000 EO	1
B. Dekontaminácia a odstraňovanie veľkých environmentálnych záťaží na územiach s dopadom na územia chránených vodohospodárskych zdrojov	1
C. Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území kraja a podpora prechodu na obehové hospodárstvo	0
D. Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny	3
E. Zvyšovanie energetickej efektívnosti	0
F. Kvalita ovzdušia	1
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	
A. Rozširovanie a modernizácia kapacít materských škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy	0
B. Rozširovanie a modernizácia kapacít základných škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy	0
C. Podpora budovania centier odborného vzdelávania a prípravy	0
D. Optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách	0
E. Komplexná modernizácia a dobudovanie vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl a zavádzanie prvkov "SMART" školy na území hl. mesta Bratislava	0
F. Vybudovanie a podpora Regionálneho inovačného klastra	0
G. Dobudovanie, modernizácia a dovybavenie siete výskumných centier, technologických centier, inovačných hubov a vedeckých parkov a laboratórií vysokých škôl a vedeckých ústavov vrátane podpory ich výskumných aktivít	1
H. Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, zlepšenie inovačných kapacít podnikov a podpora zvýšenia produktivity podnikateľského sektora a investícií podnikov do výskumu a inovácií	0
4 Udržateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra	
A. Záchrana, obnova a nové využitie kultúrnych pamiatok na území kraja	0
B. Využitie potenciálu vodného bohatstva kraja na rozvoj cestovného ruchu, predovšetkým prostredníctvom budovania a modernizovania infraštruktúry vodného turizmu	-1

Kľúčový projekt	Hodnota významnosti vplyvu
C. Nová budova pre kongresy/konferencie a kultúru v Bratislave	0
D. Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu na území mesta Bratislava	0
E. Rozvoj prírodného turizmu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	-1
5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	
A. Zlepšovanie zdravotnej starostlivosti v nemocniciach s regionálnou / celoštátnou pôsobnosťou	0
B. Zlepšovanie dostupnosti zdravotnej starostlivosti v regiónoch	0
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	
A. Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK	0
B. Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb	0
C. Podpora nájomného bývania	0
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	
A. Modernizácia kamerového systému	0
B. Obnova krytov civilnej obrany	0
A. IMOS – Integrovaný metropolitný operačný systém	0
8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	
A. Digitálne konto občana mesta Bratislava	0
B. Prehodnotenia financovania hlavného mesta SR a prerozdelenia daní	0
C. Budovanie analyticko-strategických kapacít Hl. mesta SR Bratislava a Bratislavského samosprávneho kraja	1

Je potrebné opäť konštatovať, že reálne vplyvy súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom na chránené územia sa prejavajú až v súvislosti s realizáciou činností a následne prevádzkou týchto činností, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami strategického dokumentu. Preto v tejto etape hodnotia možno vplyvy na chránené územia určiť len rámcovo alebo ich expertne odhadnúť.

Mierne negatívne vplyvy (-1) na chránené územia možno rámcovo predpokladať u aktivít strategického dokumentu zameraných na dopravu a turizmus pri prioritách č. 1 a 4. V rámci ostatných projektov je možné konštatovať, že sa nepredpokladá ich priame negatívne vplyv na chránené územia alebo ich z hľadiska dostupných informácií nebolo možné vyhodnotiť.

Osobitnou kapitolou v rámci ochrany prírody a krajiny je **územný systém ekologickej stability**. Územný systém ekologickej stability na regionálnej úrovni je bližšie popísaný v kapitole III.2.4. Na základe skutočností uvedených v dokumente sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na navzájom priestorovo prepojenú štruktúru prvkov územného systému ekologickej stability. Interakcie s prvkami územného systému ekologickej stability možno predpokladať až pri realizácii aktivít, ktoré umožňujú priority strategického dokumentu. Najvýznamnejšie interakcie kde môže dôjsť ku kolíznym javom sa dajú očakávať v rámci priority č.1 Udržateľná mobilita kde môže dôjsť k stretu líniových dopravných stavieb s prvkami územného systému ekologickej stability najmä s biokoridormi. K ďalšej interakcii môže dôjsť v rámci realizácie aktivít priority č. 4 zameraný na cestovný ruch. Strategický dokument nedefinuje presne lokality kde konkrétne chce v rámci kraja cestovný ruch rozvíjať, je však potrebné poznamenať, že ešte väčšia koncentrácia návštevníkov v porovnaní s aktuálnou situáciou v prírodných lokalitách naviazaných najmä na územia chránených krajinných oblastí

môže ovplyvniť migráciu živočíšnych druhov alebo ovplyvniť skladbu prírodných ekosystémov. Avšak vhodným nasmerovaním turistických aktivít do územia je možné týmto neželaným javom predísť.

V rámci priority č.2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie je možné pozitívne ovplyvniť kostru územného systému ekologickej stability. Priorita vytvára rámec pre aktivity zamerané na výsadbu a obnovu zelene, udržateľné poľnohospodárstva a ďalšie, ktoré môžu prispieť k zlepšeniu životných podmienok rastlinných a živočíšnych druhov ako aj k celkovému zvýšeniu biodiverzity územia.

IV.1.5. Vyhodnotenie predpokladaných kumulatívnych a synergických vplyvov na životné prostredie a chránené územia

Strategický dokument sa svojím obsahom venuje témam z rôznych socioekonomických oblastí a vytvára rámec pre množstvo ďalších projektov, ktoré na základe uvedených skutočností bude možné začať realizovať. Avšak strategický dokument nám predstavuje okruhy týchto projektov, pričom nie je známe ich technické riešenie a ani to koľko projektov sa v danej téme skutočne bude realizovať. Preto vyhodnotenie kumulatívnych ale aj synergických vplyvov je možné podľa nášho názoru len hrubo odhadovať. Treba si uvedomiť, že dokument sa zaoberá ôsmimi základnými prioritami, ktorých súčasťou sú strategické balíčky, ktoré ako celok majú prispieť k naplneniu hlavného cieľa strategického dokumentu, ktorý je: „Posilniť udržateľnosť mobility, zefektívniť ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúrneho dedičstva, turizmu, športu a podnikania, podporiť kvalitnú vybavenosť územia a zlepšiť riadenie verejnej správy“. Z uvedeného cieľa jasne vyplýva, že dokumentom definované priority majú spolu významný pozitívny kumulatívny vplyv.

Pozitívny kumulatívny vplyv alebo vplyvy vyplynuli aj z výsledkov súhrnného hodnotenia ôsmich priorít a ich balíčkov. Je možné vidieť synergické pôsobenie jednotlivých hierarchicky nižších strategických alebo investičných balíčkov na výslednú hodnotu celej priority.

Ako problematickejšia sa môže zdať priorita č. 1 Udržateľná mobilita, ktorá vytvára rámec pre rozvoj vodnej a leteckej dopravy kde môže dôjsť ku kumulácii a synergickému pôsobeniu niektorých vplyvov na zeleň, biodiverzitu a chránené územia. ale súčasne kladie dôraz aj na rozvoj alebo podporu nemotorovej dopravy, integrovanej dopravy, bezbariérovosť a ďalších navzájom spolu pozitívne vplývajúcich aktivít na zdravie a pohodu obyvateľov a návštevníkov kraja.

Kumuláciou a synergickým pôsobením aktivít obsiahnutých v priorite č.2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie by malo dôjsť k výraznému zlepšeniu kvality životného prostredia ako celku. Ako príklad je možné uviesť synergické pôsobenie pozitívneho vplyvu zelene na kvalitu ovzdušia, zníženie hlukovej záťaže, zlepšenie mikroklimy verejných priestorov a tým aj pohody obyvateľov. Kľúčový projekt zameraný na ochranu biodiverzity spolu s vhodným obnovovaním a dopĺňaním zelených plôch bude mať pozitívne vplyvy na životné podmienky flóry a fauny v chránených územiach a môže skvalitniť funkcie územného systému ekologickej stability.

Strategický dokument rešpektuje a je zhotovený v súlade s ďalšími strategickými dokumentmi na vyššej alebo rovnakej územnej úrovni, kde už prebehol proces posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie alebo môže byť východiskom pre následné spracovanie ďalších strategických dokumentov na nižších úrovniach ako sú napríklad programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí kraja.

V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V.1. Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplývať z realizácie strategického dokumentu

Predpokladá sa, že strategický dokument na úrovni kraja svojimi aktivitami zásadne nenarušuje životné prostredie a negatívne neovplyvňuje zdravie ľudí. Avšak pri realizácii konkrétnych aktivít alebo projektov je potrebné dodržiavať rôzne legislatívne opatrenia na odvrátenie, elimináciu a minimalizáciu predpokladaných negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Samotný strategický dokument obsahuje vo svojej strategicko-programovej časti 8 priorít rozvoja kraja, ktoré je ďalej možné rozvinúť na strategické investičné balíčky a tie ďalej na integrované projektové balíčky. Vyššie menované je možné podľa strategického dokumentu definovať:

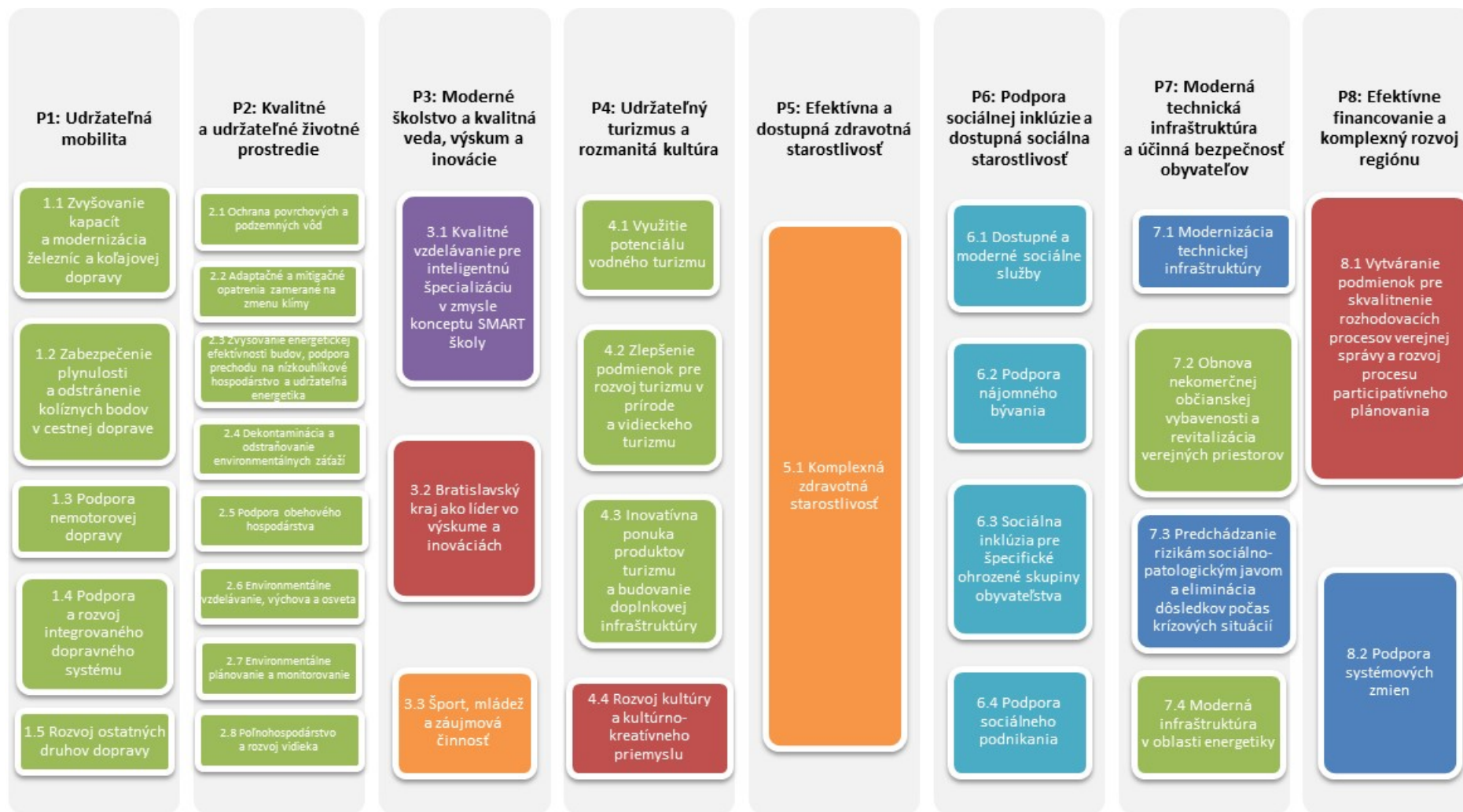
Priorita – hlavná oblasť spájajúca tematicky prepojené strategické investičné balíčky napĺňajúce spoločný „strategický cieľ“, je to oblasť, kde je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti.

Strategický investičný balíček – agregácia tematicky prepojených integrovaných projektových balíčkov, ktoré napĺňajú spoločný „špecifický cieľ“

Integrovaný projektový balíček – prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre rovnakého zamerania, ktoré by sa mali realizovať pre naplnenie „špecifického cieľa“ daného strategického investičného balíčka

V rámci strategického dokumentu jednotlivé tematicky zamerané balíčky predstavujú samotné opatrenia na dosiahnutie lepšieho environmentálneho stavu, zdravia ľudí a zlepšenie situácie aj v ostatných socioekonomických oblastiach. Je potrebné si uvedomiť, že strategický dokument nie je primárne zameraný len na životné prostredie a obsahuje množstvo čiastkových cieľov zameraných na iné oblasti ako je napr. doprava, školstvo, technická infraštruktúra a ďalšie. Pre potreby tejto kapitoly boli vybrané len opatrenia zamerané na životné prostredie a zdravie ľudí.

Schéma priorít a strategických investičných balíčkov PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) v kontexte národných priorít implementácie Agendy 2030

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Špecifický cieľ 2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.1.1. Integrovaný projektový balíček - Ochrana podzemných vôd

Komplementárne projekty: zmapovanie smerov prúdenia podzemných vôd, zmien smeru prúdenia podzemných vôd a transport znečistenia v podzemných vodách (v lokalitách environmentálnych záťaží a v lokalitách, kde je sa preukáže alebo je podozrenie na nadmerné znečistenie vôd), vybudovanie monitorovacej siete na sledovanie obsahu znečisťujúcich látok vo vode

2.1.2. Integrovaný projektový balíček - Ochrana povrchových vôd

Komplementárne projekty: ochrana vodných tokov a budovanie účelných protieróznych priekop na doplnenie hydrografickej siete v povodiach (záchytné, zberné, zvodné), spoločný manažment vôd v cezhraničnom priestore

2.1.3. Integrovaný projektový balíček - Budovanie zariadení verejnej kanalizačnej siete a ČOV

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej kanalizačnej siete a súvisiacej infraštruktúry najmä s ohľadom na budovanie čistiarní odpadových vôd (s ohľadom na vylúčenie zaústenia vodných tokov do verejnej kanalizácie a ohľadom na minimalizáciu odvádzania dažďovej vody do kanalizácie formou retenčných opatrení), podpora budovania decentralizovaných čističiek (napr. koreňové čističky), modernizácia existujúcej kanalizačnej siete a modernizácia a zvýšenie kapacít existujúcich čistiarní odpadových vôd

2.1.4. Integrovaný projektový balíček - Budovanie vodovodnej siete

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia existujúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry

Strategický investičný balíček 2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity

Špecifický cieľ 2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov, adaptačné a mitigačné opatrenia a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)

Komplementárne projekty: obnova, revitalizácia a udržiavanie historických parkov a záhrad, ochrana a podpora biodiverzity, protierózne opatrenia, revitalizácia a budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na verejných priestranstvách, komplexná revitalizácia verejných priestranstiev, zmena zanedbaných a nevyužívaných území („brownfields“) na nové zelené plochy, vodozádržné opatrenia a využívanie zadržanej vody (s cieľom vylúčenia ich odtoku do verejnej kanalizácie), budovanie zelených prvkov v krajine (najmä stromoradia, remízky,

biokoridory a biocentrum, revitalizácia vodných tokov a prilahlých brehových pásov a riečnej krajiny), prechod na prírode blízke hospodárenie v lesoch, aktívny manažment poľovných revírov v záujme zabezpečenia zníženia škôd poľovnou zverou a na zveri, odstraňovanie invázných drevín, Bratislavský dunajský park a iné*

2.2.2. Integrovaný projektový balíček - Protipovodňová ochrana

Komplementárne projekty: budovanie komplexného systému protipovodňovej ochrany

Strategický investičný balíček 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika

Špecifický cieľ 2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.3.1. Integrovaný projektový balíček - Rekonštrukcia a modernizácia budov, podpora opatrení na budovanie nízkouhlíkového hospodárstva

Komplementárne projekty: zvyšovanie energetickej efektivity budov formou hĺbkovej a komplexnej obnovy budov (zateplovanie budov, modernizácia zdrojov tepla a chladu a izolácia rozvodov, úsporné osvetlenie, využívanie lokálnych obnoviteľných zdrojov energie, využívanie smart technológií na riadenie spotreby a zmena správania užívateľov)

2.3.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Komplementárne projekty: podpora využívania a odstraňovanie bariér zavádzania obnoviteľných zdrojov energie (slnko, vietor, voda, biomas, geotermálna voda), podpora využívania OZE v domácnostiach formou priamych dotácií (Zelená v domácnostiach)

2.3.3. Integrovaný projektový balíček - Energeticky efektívne verejné osvetlenie

Komplementárne projekty: modernizácia existujúcej infraštruktúry verejného osvetlenia, budovanie nových bodov úsporného verejného osvetlenia

2.3.4. Integrovaný projektový balíček - Energetická transformácia

Komplementárne projekty: transformácia energeticky náročných odvetví, výskumno-aplikačné projekty v oblasti vodíka, batérií a skladovania elektriny, koordinácia a budovanie kapacít pre rozvoj regionálnej a lokálnej udržateľnej energetiky

2.3.5. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva

Komplementárne projekty: modernizácia plynových zariadení a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia a rekonštrukcia infraštruktúry rozvodov tepla

Strategický investičný balíček 2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží

Špecifický cieľ 2.4: Odstrániť environmentálne záťaže

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.4.1. Integrovaný projektový balíček - Odstraňovanie environmentálnych záťaží (najmä v nadväznosti na ochranu CHVO Žitný ostrov)

Komplementárne projekty: dekontaminácia a odstraňovanie záťaží na území priemyselných, chemických, vojenských areálov, železničných dep, lokalít nezabezpečených skladov pesticídov,

pohonných hmôt a iných chemických látok, odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, podpora k odstráneniu skládky CHZJD a environmentálnej záťaže v oblasti Istrochemu, monitoring odpadových vôd, rekultivácia a monitoring uzavretých skládok odpadu, monitoring podzemných vôd

Strategický investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva

Špecifický cieľ 2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.5.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo

Komplementárne projekty: výstavba a modernizácia zberných dvorov, modernizácia a rozširovanie kontajnerových stanovišť, podpora separácie a recyklácie odpadu, organizovaný zber nebezpečného odpadu, podpora vytvárania zariadení na dočasné uloženie nebezpečného odpadu, výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadov, vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, dotried'ovacia linka, zariadenie na úpravu, predúpravu odpadu, parkovisko pre autovraky, zavádzanie systémov sledujúcich naplnenie kontajnerov

2.5.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov

Komplementárne projekty: propagácia obehového hospodárstva – výchova a osвета obyvateľ'ov, predchádzanie vzniku odpadov a budovanie infraštruktúry pre alternatívne druhotné spracovanie odpadov, zariadenia na prípravu odpadu na opätovné použitie, investície do liniek na drvenie, pranie a dotried'ovanie odpadu ako aj do liniek na jeho recykláciu - so zameraním na plast, papier, tetrapaky, podpora financovanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností

Strategický investičný balíček 2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета

Špecifický cieľ 2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.6.1. Integrovaný projektový balíček - Budovanie ekocentier a podpora environmentálneho vzdelávania

Komplementárne projekty: budovanie environmentálnych edukačných centier (v súlade s Koncepciou budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v Bratislavskom samosprávnom kraji), podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania, osвета a vzdelávanie (smerom k obehovému hospodárstvu) - krajský koordinátor ekovýchovy (OLO v spolupráci s BSK), tvorba prít'azlivých vzdelávacích materiálov, kurzov a ich distribúcia (najmä školské zariadenia), regionálna koordinácia a iniciovanie dobrovoľníckych aktivít v spolupráci so zamestnávateľ'mi na úpravu svojho okolia, likvidáciu nelegálnych skládok, obnovu areálov škôl

Strategický investičný balíček 2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie

Špecifický cieľ 2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.7.1. Integrovaný projektový balíček - Inovatívne metódy monitorovania a komplexné plánovanie v oblasti životného prostredia

Komplementárne projekty: budovanie nových monitorovacích staníc a plánovanie protihlukových opatrení (nezávislé monitorovacie stanice v okolí hlavných zdrojov znečistenia životného prostredia ako emisie a hluk), vytvorenie pozície - manažér kvality ovzdušia, "climate resilience officer" a energetický manažér, posilnenie regionálnych kapacít v oblasti energetiky a energetickej transformácie, spolupráca chránených krajinných oblastí v cezhraničnom priestore

Strategický investičný balíček 2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Špecifický cieľ 2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.8.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka

Komplementárne projekty: podpora biodiverzity ekosystémov, podpora ekologického poľnohospodárstva, zvyšovanie podielu ekofariem na poľnohospodárskej produkcii, podpora tradičného alebo ekologického hospodárenia na poľnohospodárskej a zavedenie postupov zvyšujúcich odolnosť lesných porastov, resp. ochrana lesnej pôdy, priblíženie sa k prirodzeným porastom, osвета a podpora aktivít v oblasti zníženia používania chémie v poľnohospodárstve, podpora tvorby neproduktívnych krajinných prvkov, podpora sociálneho poľnohospodárstva, obnova a zachovanie vinogradov a tradičných odrôd ovocných stromov, podpora miestnych producentov a výrobcov v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva, podpora miestnej ekonomiky a identity územia, podpora regionálnych produktov a značiek, výstavba a modernizácia budov (najmä historických), materiálo-technického vybavenia a doplnkovej infraštruktúry, budovanie a rozširovanie skladových priestorov pre skladovanie poľnohospodárskej produkcie, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení v oblasti poľnohospodárskej činnosti, zriadenie degustačných miestností, poradenských centier, podpora odborného vzdelávania, workshopy, aktivity v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie, organizovanie tematických medzinárodných výstav a konferencií, podpora aktivít na zníženie pesticídov

Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Strategický investičný balíček 5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť

Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

5.1.1. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ústavná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia

existujúcich zariadení ústavnej starostlivosti vrátane prístrojového vybavenia (nová nemocnica na území hl. m. SR Bratislavy), vybudovanie zariadení poskytujúcich ústavnú paliatívnu starostlivosť, vybudovanie systému starostlivosti pre ľudí bez domova na sprístupňovania zdravotníckej infraštruktúry, podpora zdravotníckych zariadení na prijatie pacienta s ťažkým zdravotným postihnutím, zriadenie pobytovej služby pre klientov, ktorí sú v domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vyžadujú vysoko odborný prístup (ľudia na umelej pľúcnej ventilácii, ALS a pod.), informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, zvýšenie kvality fungovania sociálneho poradenstva v nemocnici

5.1.2. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ambulantná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových, nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií, finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí), informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov zdravotníckych škôl a univerzít, vytvorenie vhodných podmienok pre prijímanie lekárov a zdravotníckeho personálu zo zahraničia (akceptácia vzdelania dosiahnutého v domovskej krajine, a pod.), projekty zamerané na poskytovanie domácej ošetrovateľskej služby a služieb ADOS (odborné ošetrovanie a liečebná rehabilitácia u pacientov a pod.), vybudovanie siete zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť ambulantnou formou (napr. mobilné hospice), zriadenie záchytných izieb (záchytky), podpora psychologického poradenstva, podpora zriaďovania psychiatrických ambulancií pre dospelých

5.1.3. Integrovaný projektový balíček - Komplexná lekárenská starostlivosť

Komplementárne projekty: organizačná podpora pre zriaďovanie zariadení lekárenskej starostlivosti, informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, komplexná podpora aktivít zameriavajúcich sa na práva pacientov, aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami

VI. Dôvody výberu zvažovaných alternatív zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu a opis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane ťažkostí s poskytovaním potrebných informácií, ako napr. technické nedostatky alebo neurčitosti

Vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu ako aj vzhľadom k legislatívnemu procesu jeho spracovávania je strategický dokument spracovaný **v jednom variante**.

Samotné spracovanie tohto strategického dokumentu sa realizovalo v mimoriadne ťažkom období bezprecedentnej zdravotnej a ekonomickej krízy, ktorej čelí nielen Slovensko ale aj celý svet. No zároveň to je obdobie, ktoré so sebou prináša jedinečnú výzvu, ktorá sa už tak skoro nezopakuje. Na úrovni Európskej únie bolo predstavených niekoľko podporných finančných mechanizmov, ktoré majú za cieľ sa efektívnejšie a rýchlejšie vyrovnáť so súčasným obdobím. Množstvo finančných prostriedkov, ktoré bude určené na podporu rozvoja jednotlivých území, je násobne vyššie ako v predchádzajúcom plánovacom období (roky 2014-2020). Zámerom tohto dokumentu je prispieť k zásadnej modernizácii územia Bratislavského kraja a kvalitne ho pripraviť pre 21. storočie. Aj preto Bratislavský samosprávny kraj pristúpil k príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Celý proces tvorby dokumentu prebiehal od roku 2019, kedy bola vypracovaná a prerokovaná analytická časť dokumentu a pokračoval v roku 2020, kedy bola vypracovaná a prerokovaná návrhová (strategicko-programová) a implementačná (realizačno-finančná) časť dokumentu. Na prelome rokov 2020 a 2021 zároveň začal proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Vypracovanie dokumentu sa v každej etape realizovalo za účasti širokej skupiny socioekonomických partnerov. Do prípravy dokumentu boli zapojení predovšetkým zástupcovia všetkých obcí, miest a mestských častí na území kraja. Zo strany akademického sektora a výskumu boli do prípravy zapojení aj zástupcovia univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied. Zo strany súkromného sektora boli do prípravy zapojení predstavitelia najväčších zamestnávateľov na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov. Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiach v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, cestovný ruch a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy. Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehmi a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS.

Spôsob zapojenia jednotlivých aktérov sa realizoval viacerými spôsobmi, či už prostredníctvom osobných moderovaných rozhovorov, dotazníkového prieskumu, tematických pracovných skupín, ako aj individuálnej komunikácie. Špecifickou súčasťou bolo aj identifikovanie konkrétnych projektových zámerov zo strany jednotlivých aktérov. Takýmto spôsobom sa uskutočnilo niekoľko desiatok stretnutí a spolu bolo týmito spôsobmi zapojených približne 300 subjektov, ktoré aktívne prispeli do procesu tvorby tohto dokumentu, či už prostredníctvom postrehov, pripomienok alebo definovaním svojich potrieb a konkrétnych projektových

zámerov.

Proces tvorby strategického dokumentu bol počas spracovania jednotlivých etáp konzultovaný so zástupcami gestora zodpovedného za regionálnu politiku Slovenska (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, predtým Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu).

Obmedzenie osobných stretnutí

Z organizačného hľadiska sme, najmä v priebehu roku 2020, museli reagovať na vzniknutú situáciu spojenú s obmedzením osobných stretnutí. Zapojenie aktérov sa realizovalo v menších skupinách, prípadne prostredníctvom individuálnych „digitálnych stretnutí“, čo so sebou prinieslo väčší počet organizovaných stretnutí a nové nároky na používané technológie a zariadenia.

Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja ako nový nositeľ rozvoja kraja

V máji 2020 vznikol na pôde Bratislavského samosprávneho kraja nový subjekt s názvom „Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja“ (ďalej aj ako „IRP BK“), ktorého úlohou je koordinácia a posilnenie rozvojových aktivít na území kraja. Jednou z úloh IRP BK je príprava PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) a následné zabezpečenie jeho implementácie v praxi.

Geografický rozmer

Územná (vymedzenie spoločného plánovacieho regiónu) a tematická (špecifikácia nosných projektov a aktivít) koncentrácia vyplynula počas tvorby PHRSR BSK zo stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými partnermi ako aj z predložených projektových zámerov jednotlivých sociálno-ekonomických partnerov. Uvedený výsledok predstavuje podklad pre následnú implementáciu (realizáciu) PHRSR BSK. Zároveň je však nevyhnutné informácie o potrebách a projektových zámeroch udržiavať aktuálne, priebežne vyhodnocovať a prípadné nové zistenia vhodným spôsobom zapracovať.

Následná implementácia PHRSR BSK sa bude realizovať už prostredníctvom konkrétnych projektov (hlavných a komplementárnych), ktoré budú definované v rámci procesu výberu projektov. Výber projektov bude realizovaný na základe princípu partnerstva a viacúrovňového riadenia prostredníctvom tzv. Rady partnerstva.

Pre účely PHRSR BSK boli definované nasledovné spoločné plánovacie územia:

- Územie mestského regiónu Bratislava v zmysle kompetencií hl. m. SR Bratislavy,
- Územie hl. m. SR Bratislava (mimo kompetencií hl. m. SR Bratislava),
- Okres Malacky,
- Okres Pezinok,
- Okres Senec.

VII. Návrh monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie

Monitorovanie

V rámci strategického dokumentu je nastavený systém monitorovania a hodnotenia plnenia cieľov rozvoja.

Systém monitorovania slúži pre účely hodnotenia implementácie PHRSR na základe vyhodnotenia zvolených ukazovateľov plnenia priorít a cieľov stratégie. Využíva sa pri tom systém zadefinovaných ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty.

V procese monitoringu sa uplatňuje princíp participácie partnerov. Za proces monitorovania zodpovedá tzv. „**Monitorovací výbor**“ (MV). V tomto prípade **Zastupiteľstvo VÚC** reprezentuje monitorovací výbor.

Predmetom monitorovania sú najmä ukazovatele pokroku implementácie stratégie. Ukazovatele sú priradované jednotlivým cieľom, a majú definované cieľové hodnoty.

Proces monitoringu sa opiera o systém zberu a spracovania dát, ktorý bol základom aj pre analytickú fázu tvorby PHRSR a výber ukazovateľov.

Úlohy monitorovacieho výboru:

- Preskúmava vykonávanie PHRSR BSK a pokrok dosiahnutý pri plnení cieľov PHRSR BSK pričom zohľadňuje ukazovatele PHRSR BSK vrátane zmien v hodnotách ukazovateľov a podľa potreby výsledky kvalitatívnych analýz s cieľom vyhodnotiť, či tieto ciele boli dosiahnuté;
- Predkladá riadiacemu orgánu (Úrad BSK) pripomienky týkajúce sa vykonávania hodnotenia programu;
- Výbor skúma a vyjadruje sa najmä k pokroku dosiahnutému pri plnení plánu hodnotenia a následným opatreniam prijatým vzhľadom na zistenia z hodnotení;
- Výbor skúma a schvaľuje výročné správy a záverečnú správu o vykonávaní PHRSR BSK;
- Výbor skúma a schvaľuje plán hodnotenia a všetky zmeny tohto plánu;
- Výbor skúma hodnotenie efektivity a kvality PHRSR BSK a v prípade potreby navrhnutie revízie PHRSR BSK.

Spáva o vykonávaní PHRSR BSK

Monitorovanie napĺňania PHRSR BSK sa vykonáva na základe vypracovania výročných správ o vykonávaní PHRSR BSK 2021 – 2027 za jednotlivé monitorovacie obdobia (spravidla za kalendárny rok).

Predmetom výročných správ je najmä sledovanie vývoja jednotlivých ukazovateľov podľa prioritných oblastí.

Monitorovanie dlhodobého cieľa rozvoja

Meranie naplnenosti dlhodobého cieľa rozvoja môže byť realizované prostredníctvom hodnotenia pokroku v sociálnom rozvoji v rámci európskeho priestoru. Takýmto ukazovateľom je napríklad Index sociálneho pokroku. V súčasnosti patrí 181. miesto v porovnaní regiónov Únie. Cieľom by mal byť výrazný posun (minimálne do prvej stovky).

Prehľad monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé priority je uvedený v tabuľkách nižšie.

Tabuľka: Prehľad monitorovania ukazovateľov pre prioritu „Kvalitné a udržateľné životné prostredie“

Názov ukazovateľa	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring
Produkcia CO ₂ (cieľová hodnota je zníženie)	SHMÚ, Mestá a obce, Konkrétne projekty	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Emisie znečisťujúcich látok (zníženie o 10% v porovnaní s rokom 2019)	Emisie znečisťujúcich látok vyjadrujú množstvo základných a niektorých vybraných znečisťujúcich látok do ovzdušia - SO ₂ , NO _x , CO, SHMÚ	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Zmapovanie smerov prúdenia podzemných vôd	MŽP SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (cieľová hodnota je 80 %)	BVS ŠÚ SR	Priebežne (k 31.12.)	Okres Malacky, Okres Pezinok, Okres Senec	BSK (IRPBK)
Podiel obyvateľov napojených na verejnú vodovodnú sieť (cieľová hodnota je 80 %)	BVS ŠÚ SR	Priebežne (k 31.12.)	Okres Malacky, Okres Pezinok, Okres Senec	BSK (IRPBK)
Počet revitalizovaných verejných priestranstiev (cieľová hodnota je 12)	Prieskumy	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie (cieľová hodnota je nárast)	SIEA, ŠÚ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Zneškodnenie environmentálnych záťaží (minimálne 4 záťaží v porovnaní s rokom 2019)	MŽP SR, Zoznam environmentálnych záťaží	Priebežne (k 31.12.)	Mesto Bratislava Okres Malacky Okres Pezinok Okres Senec	BSK (IRPBK)
Produkcia komunálneho odpadu (cieľom je zníženie produkcie komunálneho odpadu na obyvateľa v kraji v porovnaní s rokom 2019 o 10 %)	MŽP SR, ŠÚ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Miera recyklácie komunálneho odpadu v kraji (cieľom je zvýšiť podiel na úroveň 50 %)	MŽP SR, ŠÚ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Vybudovanie environmentálnych edukačných centier (cieľom je vybudovanie 3 centier)	BSK, Obce a mestá, Prieskumy	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Zriadenie nových monitorovacích staníc (nezávislé monitorovacie stanice v okolí hlavných zdrojov znečistenia životného prostredia) a lepšia detekcia znečistenia (cieľom je zriadenie minimálne 4 staníc)	BSK, Obce a mestá, Prieskumy	Priebežne (k 31.12.)	Mesto Bratislava Okres Malacky Okres Pezinok Okres Senec	BSK (IRPBK)
Podiel zamestnancov v odvetví poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu (cieľová hodnota je 5 %, aktuálna hodnota je 3 %)	ŠÚ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Nové certifikované produkty alebo služby v rámci regionálnej značky (zvýšenie o minimálne 5 produktov, pričom východisková hodnota z roku 2019 je 19 produktov a služieb)	Prieskumy, MAS (Podhoran), databáza regionálnych certifikovaných produktov	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Tabuľka: Prehľad monitorovania ukazovateľov pre prioritu „Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť“

Názov ukazovateľa	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring
Vznik zdravotníckeho zariadenia s regionálnym významom (cieľom je vznik, dobudovanie minimálne jedného zariadenia ponúkajúceho komplexné služby v oblasti zdravotnej starostlivosti, pričom spádovou oblasťou je viac ako 20 tisíc obyvateľov)	Prieskumy, Konkrétne projekty	Priebežne (k 31.12.)	Hl. m. SR Bratislava, okres Senec	BSK (IRPBK)
Zriadenie/dobudovanie zdravotných ambulancií lokálneho významu (cieľom je dobudovanie minimálne 10 ambulancií lokálneho významu so spádovou oblasťou v rámci danej obce, mesta alebo bezprostredného okolia)	Prieskumy, mestá a obce Konkrétne projekty	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Priemerný vek všeobecných lekárov a pediatrov (cieľom je zníženie v porovnaní s rokom 2019)	Prieskumy MZ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	Odbor zdravotníctva BSK
Čakacie lehoty špecializovanej starostlivosti (cieľom je zníženie v porovnaní s rokom 2019)	Prieskumy MZ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	Odbor zdravotníctva BSK
Zriadenie poskytujúce paliatívnu starostlivosť (hospic) (cieľom je zriadenie 1 zariadenia)	Odbor zdravotníctva BSK, MZ SR	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)
Dĺžka dožitia pri narodení (súčasná hodnota (rok 2018) je 78,8, cieľom je 82)	ŠÚ SR, Eurostat	Priebežne (k 31.12.)	Kraj	BSK (IRPBK)

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

VIII. Pravdepodobne významné cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie

Strategická dokument vytvára len rámec podpory ďalšie aktivity v rôznych socioekonomických. Strategický dokument sa v ťažisku venuje podpore aktivít na území Bratislavského kraja **a nepredpokladajú sa závažné vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.**

V prípade realizácie už konkrétnych aktivít, ktoré vyplývajú zo strategického dokumentu a mohli by mať cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie (investičné aktivity) bude potrebné vypracovať samostatné hodnotenie ich dopadov (napr. EIA).

Územie Bratislavského kraja susedí s dvoma krajinami Rakúskom a Maďarskom. Vzhľadom na uvedené je predpoklad, že pri realizácii niektorých projektov spadajúcich pod niektoré opatrenia hodnoteného strategického dokumentu môže dôjsť k potenciálnej spolupráci so susednými štátmi.

Všetky projekty, ktoré súvisia s navrhovanými opatreniami hodnoteného strategického dokumentu v premietnutí cez jednotlivé k nim priradené rámcové aktivity sa budú posudzovať v zmysle platnej legislatívy. Pri ich príprave a realizácii bude mimo iné uplatňovaný zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v zmysle ďalších zmien, zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a všetky prislúchajúce vykonávacie predpisy resp. Zákon NR SR 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia v znení jeho novelizácií a dôsledné uplatnenie platnej legislatívy na úseku ochrany zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľstva, zároveň bude realizované dodržiavanie konkrétnych stanovených limitov, podmienok a opatrení prípadne dodržiavanie stanoveného monitoringu.

Množstvo aktivít strategického dokumentu je nasmerované k podpore pozitívnych vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia čo môže pozitívne vplývať aj na okolité územie regiónu.

Strategický dokument detailne nedefinuje projekty/aktivity, ktoré by mohli mať cezhraničný charakter (vzhľadom k uvedeným poznatkom to ani nie je možné), ale definuje iba kľúčové oblasti v rámci cezhraničnej spolupráce, na ktoré je potrebné sa zamerať.

A. Turizmus (tematické prírodné, kultúrne a historické cesty ako napr. cesty aristokratických rodov, cesta Železnej opony, prírodné vodné cesty [Dunaj, Morava, Malý Dunaj], židovská kultúra, geopark Malé Karpaty)

B. Prírodné dedičstvo a životné prostredie (spolupráca ekocentier, národných parkov a chránených území, Bratislavský Dunajský park, projekty zamerané na boj s klimatickou zmenou)

C. Kultúrne dedičstvo (kultúrno-kreatívny priemysel, spolupráca múzeí, historické parky)

D. Udržateľná mobilita (cyklomosty, cestný most smerom do Rakúska, cykloturistická infraštruktúra, turistické výpožičné systémy pre bicykle, infraštruktúra pre e-mobilitu, rozvoj integrovaného dopravného systému)

E. Vzdelávanie (spolupráca materských, základných a stredných škôl v oblasti dvojazyčného vzdelávania)

F. Veda, výskum, inovácie a umenie

G. Sociálna (strieborná ekonomika, sociálne služby)

H. Zdravotná starostlivosť

I. Inštitucionálna spolupráca a budovanie kapacít

IX. Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií

Predkladaná správa o hodnotení, spracovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prezentuje spracovanie hodnotenia vplyvov navrhovaného strategického dokumentu **„Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“** na životné prostredie a ľudské zdravie.

Územie

Strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 s výhľadom do roku 2030 (PHRSR BSK)“ umiestňuje svoje aktivity **do celého územia Bratislavského kraja**.

Územný plán regiónu v znení zmien a doplnkov č. 1 z roku 2017 (ÚPN R BK) vymedzuje a klasifikuje riešené územie, v súlade so zásadami a regulatívmi využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie v rámci záväznej časti ÚPN R BK, nasledovné:

- 1. Bratislava** – špecifické centrum plniace funkcie hlavného mesta štátu a centra európskeho významu;
- 2. Pezinok** - regionálne rozvojové centrum, ako centrum druhej skupiny v celoštátnej hierarchii;
- 3. Malacky a Senec** (regionálne rozvojové centrá) a centrum Modra - centrá tretej skupiny v celoštátnej hierarchii;
- 4. regionálne rozvojové póly mesta Bratislavy v priestoroch** (1.) Záhorská Bystrica/Devínska Nová Ves – Lamač – Stupava, (2.) Rača – Svätý Jur, (3.) mestská časť Nové Mesto – Ivanka pri Dunaji – Bernolákovo – Vajnory – Chorvátsky Grob, (4.) Podunajské Biskupice – Rovinka – Dunajská Lužná, (5.) južne od Petržalky vo väzbe na Jarovce a Rusovce.

Hlavné ciele strategického dokumentu

Cieľom strategického dokumentu je na základe komplexnej analýzy územia, jeho silných a slabých stránkach, identifikovaných rozvojových potrebách stanoviť stratégiu jeho ďalšieho rozvoja v rôznych oblastiach, aby bol zabezpečený optimálny hospodársky a sociálny rozvoj územia s cieľom jeho vyváženého a udržateľného rozvoja.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Agendy OSN pre udržateľný rozvoj 2030, Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 a bude vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu.

Pre naplnenie dlhodobej vízie rozvoja kraja bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca hlavný (globálny) cieľ rozvoja a ďalšie strategické (na úrovni priorít) a špecifické ciele (na úrovni strategických investičných balíčkov).

Globálny cieľ samosprávneho kraja:

„Posilniť udržateľnosť mobility, zefektívniť ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúrneho dedičstva, turizmu, športu a podnikania, podporiť kvalitnú vybavenosť územia a zlepšiť riadenie verejnej správy“

Globálny cieľ znamená v jednotlivých prioritných (rozvojových) oblastiach uplatňovať princípy udržateľného využívania prírodných zdrojov s čo najmenšími negatívnymi dopadmi na životné prostredie a zdravie obyvateľov a zároveň využívať najnovšie poznatky, metódy a technológie pri dosahovaní cieľov rozvoja.

Obsah strategického dokumentu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) pozostáva z častí:

- A. Úvod** - obsahuje informácie o metodických a legislatívnych východiskách a relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov,
- B. Analytická časť** - založená na databáze informácií a ukazovateľov, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie vyššieho územného celku, odhad jeho budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia vyššieho územného celku,
- C. Strategicko-programová časť** - obsahuje stratégiu rozvoja samosprávneho kraja pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja samosprávneho kraja pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia, obsahuje aj zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja,
- D. Realizačno-finančná časť** - zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja samosprávneho kraja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja formou akčného plánu, finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja samosprávneho kraja.
- E. Záver**

Spracovanie strategického dokumentu

Spracovanie strategického dokumentu sa realizovalo v mimoriadne ťažkom období bezprecedentnej zdravotnej a ekonomickej krízy, ktorej čelí nielen Slovensko ale aj celý svet. No zároveň to je obdobie, ktoré so sebou prináša jedinečnú výzvu, ktorá sa už tak skoro nezopakuje. Na úrovni Európskej únie bolo predstavených niekoľko podporných finančných mechanizmov, ktoré majú za cieľ sa efektívnejšie a rýchlejšie vyrovnáť so súčasným obdobím. Množstvo finančných prostriedkov, ktoré bude určené na podporu rozvoja jednotlivých území, je násobne vyššie ako v predchádzajúcom plánovacom období (roky 2014-2020). Zámerom tohto dokumentu je prispieť k zásadnej modernizácii územia Bratislavského kraja a kvalitne ho

pripraviť pre 21. storočie. Aj preto Bratislavský samosprávny kraj pristúpil k príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Celý proces tvorby dokumentu prebiehal od roku 2019, kedy bola vypracovaná a prerokovaná analytická časť dokumentu a pokračoval v roku 2020, kedy bola vypracovaná a prerokovaná návrhová (strategicko-programová) a implementačná (realizačno-finančná) časť dokumentu. Na prelome rokov 2020 a 2021 zároveň prebieha proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Vypracovanie dokumentu sa v každej etape realizovalo za účasti širokej skupiny socioekonomických partnerov. Do prípravy dokumentu boli zapojení predovšetkým zástupcovia všetkých obcí, miest a mestských častí na území kraja. Zo strany akademického sektora a výskumu boli do prípravy zapojení aj zástupcovia univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied. Zo strany súkromného sektora boli do prípravy zapojení predstavitelia najväčších zamestnávateľov na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov. Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiach v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, cestovný ruch a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy. Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehmi a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS.

Stratégia zvolená na dosiahnutie cieľov strategického dokumentu vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov.

Strategický dokument zohľadňuje environmentálne ciele koncepcných a strategických dokumentov prijatých na úrovni EÚ a národných strategických a koncepcných dokumentov, z ktorých niektoré sú uvedené v kapitole II.6.3 správy o hodnotení.

Samotný strategický dokument je svojou stratégiou zameraný aj na environmentálne ciele vrátane cieľov zlepšenia kvality života a tým aj zdravotného stavu obyvateľstva.

Navrhované ciele a ďalšie opatrenia je komplexne zhodnotiť zložité, nakoľko tieto zasahujú do viacerých oblastí a v niektorých prípadoch nie je možné vplyvy na životné prostredie adekvátne vyhodnotiť. Je potrebné poznamenať, **že strategický dokument ako taký nemá za úlohu svojimi aktivitami životné prostredie narúšať, ale prispieť k jeho kvalite.**

Samotný strategický dokument obsahuje vo svojej strategicko-programovej časti 8 priorít rozvoja kraja, ktoré je ďalej možné rozvinúť na strategické investičné balíčky a tie ďalej na integrované projektové balíčky. Vyššie menované je možné podľa strategického dokumentu definovať:

Priorita – hlavná oblasť spájajúca tematicky prepojené strategické investičné balíčky napĺňajúce spoločný „strategický cieľ“, je to oblasť, kde je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti.

Strategický investičný balíček – agregácia tematicky prepojených integrovaných projektových balíčkov, ktoré napĺňajú spoločný „špecifický cieľ“

Integrovaný projektový balíček – prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre rovnakého zamerania, ktoré by sa mali realizovať pre naplnenie „špecifického cieľa“ daného strategického investičného balíčka

Hodnotenie predpokladaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, zdravie ľudí a chránené územia

Strategický dokument svojou víziou a stratégiou vytvára **rámec pre podrobnejšie činnosti**, ktoré po jeho schválení bude možné realizovať. Tu je potrebné podotknúť, že nie všetky projekty sa **naozaj aj budú realizovať**. Strategický dokument sa začal spracovávať ešte v čase pred vypuknutím pandémie spôsobenej ochorením COVID-19. Nie je možné presne odhadnúť trvanie pandémie a niektoré vízie strategického dokumentu nebude možné počas pandémie uskutočniť. Môže dôjsť aj k presunutiu finančných prostriedkov do oblastí, ktoré budú potrebné na zníženie negatívnych dôsledkov pandémie.

Vízie rozvoja kraja určuje najmä **strategicko-programová časť** strategického dokumentu. Strategicko-programová časť obsahuje **priority** pre územie kraja, čo sú hlavné oblasti spájajúce tematicky prepojené strategické investičné balíčky naplňajúce spoločný „strategický cieľ“. Priority a balíčky môžeme chápať ako opatrenia na zlepšenie situácie v danej oblasti. Jednotlivé priority a ich strategické investičné balíčky boli vybrané pre posúdenie ich predpokladaných vplyvov na jednotlivé dôležité oblasti životného prostredia (voda, pôda, ovzdušie, atď.).

Súhrnné hodnotenie predpokladaných vplyvov priorít a strategických balíčkov navrhnutých v strategickom dokumente bolo vyhotovené vzhľadom k vybraným dôležitým oblastiam životného prostredia (ovzdušie, voda, pôdy, geologické podložie) vrátane zdravia a hluku. Ďalšími dôležitými problematikami, ktoré do hodnotenia vstupovali boli klimatické zmeny a problematika chránených území či biologickej rozmanitosti.

Pre hodnotenie významnosti vplyvov bola zvolená 7 stupňová škála hodnotenia, ktorá zahŕňa hodnoty od -3 do +3. Podobný spôsob hodnotenia (priradovanie jednotlivých hodnôt) bol použitý napr. pri hodnotení Správa o hodnotení strategického dokumentu Regionálneho plánu udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja (ENVIGEO, a. s.), alebo v projektoch DONAUREGIONEN+ (Konceptia spolupráce regiónov pri priestorovom usporiadaní a rozvoji podunajského priestoru) a Štúdia pre hodnotenie a monitorovanie ÚPN NSK s využitím výsledkov SEE projektu Donauregionen+ (AUREX, spol. s r. o.).

Tabuľka: Škála hodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie vytvorené pre potreby strategického dokumentu

Hodnota	Popis hodnotenia
-3	predpokladá sa významný negatívny vplyv na životné prostredie
-2	predpokladá sa mierne negatívny vplyv na životné prostredie
-1	predpokladá sa vplyv s minimálnym negatívnym dopadom na životné prostredie
0	takmer žiadny vplyv na životné prostredie
1	predpokladá sa vplyv s minimálnym pozitívnym dopadom na životné prostredie
2	predpokladá sa mierne pozitívny vplyv na životné prostredie
3	predpokladá sa významný pozitívny vplyv na životné prostredie

Na základe uvedeného bodovania je možné predpokladať najväčšie negatívne vplyvy v rámci priority č.1 Udržateľná mobilita, ktorá vytvára rámec pre projekty dopravnej infraštruktúry, ktoré môžu byť náročné na záber pôdy alebo môžu ovplyvniť vzácne ekosystémy. Zvlášť problematické z hľadiska ochrany vody alebo ochrany ovzdušia môžu byť aktivity projektového balíčka 1.5.1 zamerané na vodnú a leteckú dopravu.

Naopak najvýznamnejšie pozitívne vplyvy na všetky oblasti životného prostredia by mala

priniesť prioritá č. 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie, ktorá vytvára rámec pre aktivity na ochranu vôd, ovzdušia, pôdy, odstraňovanie environmentálnych záťaží, skvalitnenie infraštruktúry odpadového hospodárstva, predchádzaniu klimatických zmien a ďalšie. Zdravotný stav obyvateľstva pozitívne ovplyvňuje prioritá č. 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť. Pozitívny vplyv na životné prostredie môžu priniesť aj aktivity zamerané na vzdelanie obyvateľstva a skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy (prioritá č. 3 a 8). Z hľadiska bodového hodnotenia zvyšných priorít vyplýva, že sa očakáva ich pozitívny vplyv na životné prostredie.

Je potrebné opäť konštatovať, že reálne vplyvy súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom sa prejavajú až v súvislosti s realizáciou činností a následne prevádzkou týchto činností, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami strategického dokumentu. Preto v tejto etape hodnotia možno niektoré vplyvy určiť len rámcovo alebo ich expertne odhadnúť.

Strategický dokument **nepredpokladá priame negatívne vplyvy** do chránených území ktoré sú chránené podľa §17 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny ani **do území spoločnej európskej siete chránených území Natura 2000** (navrhované územie európskeho významu, územia európskeho významu, chránené vtáčie územia). Avšak vzhľadom na všeobecný charakter strategického dokumentu a aj rozsah jeho územia **nie je možné vypracovať ich podrobné posúdenie**. K dispozícii je priestorové vymedzenie chránených území spoločnej európskej siete Natura 2000 ale nie známe konkrétne priestorové vymedzenie priorít, ďalších investičných balíčkov ako aj kľúčových projektov, ktoré boli hodnotené v predošlých kapitolách. Je teda potrebné poukázať na nutnosť hodnotiť projekty pre ktoré strategický dokument vytvára rámec v nižších etapách plánovacieho a rozhodovacieho procesu samostatným posúdením predpokladaných vplyvov na životné prostredie podľa aktuálnej legislatívy (ak takáto povinnosť vyplynie).

Reálne vplyvy súvisiace s navrhovaným strategickým dokumentom na chránené územia sa prejavujú až v súvislosti s realizáciou činností a následne prevádzkou týchto činností, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami strategického dokumentu. Preto v tejto etape hodnotia možno vplyvy na chránené územia určiť len rámcovo alebo ich expertne odhadnúť.

Mierne negatívne vplyvy (-1) na chránené územia možno rámcovo predpokladať u aktivít strategického dokumentu zameraných na dopravu a cestovný ruch pri prioritách č. 1 a 4.

Stručné zhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie sa nachádza v tabuľkách príloh netechnického zhrnutia poskytnutých informácií.

Osobitnou kapitolou v rámci ochrany prírody a krajiny je **územný systém ekologickej stability**. Územný systém ekologickej stability na regionálnej úrovni je bližšie popísaný v kapitole III.2.4. Na základe skutočností uvedených v dokumente sa nepredpokladajú výrazné negatívne vplyvy na navzájom priestorovo prepojenú štruktúru prvkov územného systému ekologickej stability. Interakcie s prvkami územného systému ekologickej stability možno predpokladať až pri realizácii aktivít, ktoré umožňujú priority strategického dokumentu. Najvýznamnejšie interakcie kde môže dôjsť ku kolíznym javom sa dajú očakávať v rámci priority č.1 Udržateľná mobilita kde môže dôjsť k stretu líniových dopravných stavieb s prvkami územného systému ekologickej stability najmä s biokoridormi. K ďalšej interakcii môže dôjsť v rámci realizácie aktivít priority č. 4 zameraný na cestovný ruch. Strategický dokument nedefinuje presne lokality kde konkrétne chce v rámci kraja cestovný ruch rozvíjať, je však

potrebné poznamenať, že ešte väčšia koncentrácia návštevníkov v porovnaní s aktuálnou situáciou v prírodných lokalitách naviazaných najmä na územia chránených krajinných oblastí môže ovplyvniť migráciu živočíšnych druhov alebo ovplyvniť skladbu prírodných ekosystémov. Avšak vhodným nasmerovaním turistických aktivít do územia je možné týmto neželaným javom predísť.

V rámci priority č.2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie je možné pozitívne ovplyvniť kostru územného systému ekologickej stability. Priorita vytvára rámec pre aktivity zamerané na výsadbu a obnovu zelene, udržateľné poľnohospodárstva a ďalšie, ktoré môžu prispieť k zlepšeniu životných podmienok rastlinných a živočíšnych druhov ako aj k celkovému zvýšeniu biodiverzity územia.

Opatrenia

Predpokladá sa, že strategický dokument na úrovni kraja svojimi aktivitami zásadne nenarušuje životné prostredie a negatívne neovplyvňuje zdravie ľudí. Avšak pri realizácii konkrétnych aktivít alebo projektov je potrebné dodržiavať rôzne legislatívne opatrenia na odvrátenie, elimináciu a minimalizáciu predpokladaných negatívnych vplyvov na životné prostredie.

V rámci strategického dokumentu jednotlivé tematicky zamerané balíčky predstavujú samotné opatrenia na dosiahnutie lepšieho environmentálneho stavu, zdravia ľudí a zlepšenie situácie aj v ostatných socioekonomických oblastiach. Je potrebné si uvedomiť, že strategický dokument nie je primárne zameraný len na životné prostredie a obsahuje množstvo čiastkových cieľov zameraných na iné oblasti ako je napr. doprava, školstvo, technická infraštruktúra a ďalšie. Pre potreby tejto kapitoly boli vybrané len opatrenia zamerané na životné prostredie a zdravie ľudí.

Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Špecifický cieľ 2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.1.1. Integrovaný projektový balíček - Ochrana podzemných vôd

Komplementárne projekty: zmapovanie smerov prúdenia podzemných vôd, zmien smeru prúdenia podzemných vôd a transport znečistenia v podzemných vodách (v lokalitách environmentálnych záťaží a v lokalitách, kde je sa preukáže alebo je podozrenie na nadmerné znečistenie vôd), vybudovanie monitorovacej siete na sledovanie obsahu znečisťujúcich látok vo vode

2.1.2. Integrovaný projektový balíček - Ochrana povrchových vôd

Komplementárne projekty: ochrana vodných tokov a budovanie účelných protieróznych priekop na doplnenie hydrografickej siete v povodiach (záchytné, zberné, zvodné), spoločný manažment vôd v cezhraničnom priestore

2.1.3. Integrovaný projektový balíček - Budovanie zariadení verejnej kanalizačnej siete a ČOV

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej kanalizačnej siete a súvisiacej infraštruktúry najmä s ohľadom na budovanie čistiarní odpadových vôd (s ohľadom na vylúčenie zaústenia vodných tokov do verejnej kanalizácie a ohľadom na minimalizáciu odvádzania dažďovej vody do kanalizácie formou retenčných opatrení), podpora budovania decentralizovaných čističiek (napr. koreňové čističky), modernizácia existujúcej kanalizačnej siete a modernizácia a zvýšenie kapacít existujúcich čistiarní odpadových vôd

2.1.4. Integrovaný projektový balíček - Budovanie vodovodnej siete

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia existujúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry

Strategický investičný balíček 2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity

Špecifický cieľ 2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov, adaptačné a mitigačné opatrenia a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)

Komplementárne projekty: obnova, revitalizácia a udržiavanie historických parkov a záhrad, ochrana a podpora biodiverzity, protierózne opatrenia, revitalizácia a budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na verejných priestranstvách, komplexná revitalizácia verejných priestranstiev, zmena zanedbaných a nevyužívaných území („brownfields“) na nové zelené plochy, vodozádržné opatrenia a využívanie zadržanej vody (s cieľom vylúčenia ich odtoku do verejnej kanalizácie), budovanie zelených prvkov v krajine (najmä stromoradia, remízky, biokoridory a biocentrum, revitalizácia vodných tokov a príľahlých brehových pásov a riečnej krajiny), prechod na prírode blízke hospodárenie v lesoch, aktívny manažment poľovných revírov v záujme zabezpečenia zníženia škôd poľnou zverou a na zveri, odstraňovanie invázných drevín, Bratislavský dunajský park a iné*

2.2.2. Integrovaný projektový balíček - Protipovodňová ochrana

Komplementárne projekty: budovanie komplexného systému protipovodňovej ochrany

Strategický investičný balíček 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika

Špecifický cieľ 2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.3.1. Integrovaný projektový balíček - Rekonštrukcia a modernizácia budov, podpora opatrení na budovanie nízkouhlíkového hospodárstva

Komplementárne projekty: zvyšovanie energetickej efektivity budov formou hĺbkovej a komplexnej obnovy budov (zatepl'ovanie budov, modernizácia zdrojov tepla a chladu a izolácia rozvodov, úsporné osvetlenie, využívanie lokálnych obnoviteľných zdrojov energie, využívanie smart technológií na riadenie spotreby a zmena správania užívateľov)

2.3.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Komplementárne projekty: podpora využívania a odstraňovanie bariér zavádzania

obnoviteľných zdrojov energie (slnko, vietor, voda, biomasa, geotermálna voda), podpora využívania OZE v domácnostiach formou priamych dotácií (Zelená v domácnostiach)

2.3.3. Integrovaný projektový balíček - Energeticky efektívne verejné osvetlenie

Komplementárne projekty: modernizácia existujúcej infraštruktúry verejného osvetlenia, budovanie nových bodov úsporného verejného osvetlenia

2.3.4. Integrovaný projektový balíček - Energetická transformácia

Komplementárne projekty: transformácia energeticky náročných odvetví, výskumno-aplikačné projekty v oblasti vodíka, batérií a skladovania elektriny, koordinácia a budovanie kapacít pre rozvoj regionálnej a lokálnej udržateľnej energetiky

2.3.5. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva

Komplementárne projekty: modernizácia plynových zariadení a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia a rekonštrukcia infraštruktúry rozvodov tepla

Strategický investičný balíček 2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží

Špecifický cieľ 2.4: Odstrániť environmentálne záťaž

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.4.1. Integrovaný projektový balíček - Odstraňovanie environmentálnych záťaž (najmä v nadväznosti na ochranu CHVO Žitný ostrov)

Komplementárne projekty: dekontaminácia a odstraňovanie záťaž na území priemyselných, chemických, vojenských areálov, železničných dep, lokalít nezabezpečených skladov pesticídov, pohonných hmôt a iných chemických látok, odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, podpora k odstráneniu skládky CHZJD a environmentálnej záťaž v oblasti Istrochemu, monitoring odpadových vôd, rekultivácia a monitoring uzavretých skládok odpadu, monitoring podzemných vôd

Strategický investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva

Špecifický cieľ 2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.5.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo

Komplementárne projekty: výstavba a modernizácia zberných dvorov, modernizácia a rozširovanie kontajnerových stanovišť, podpora separácie a recyklácie odpadu, organizovaný zber nebezpečného odpadu, podpora vytvárania zariadení na dočasné uloženie nebezpečného odpadu, výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadov, vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, dotriedňovacia linka, zariadenie na úpravu, predúpravu odpadu, parkovisko pre autovraky, zavádzanie systémov sledujúcich naplnenie kontajnerov

2.5.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov

Komplementárne projekty: propagácia obehového hospodárstva – výchova a osвета obyvateľov, predchádzanie vzniku odpadov a budovanie infraštruktúry pre alternatívne druhotné spracovanie odpadov, zariadenia na prípravu odpadu na opätovné použitie, investície do liniek na drvenie, pranie a triedenie odpadu ako aj do liniek na jeho recykláciu - so zameraním na plast, papier, tetrapaky, podpora financovanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností

Strategický investičný balíček 2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета

Špecifický cieľ 2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.6.1. Integrovaný projektový balíček - Budovanie ekocentier a podpora environmentálneho vzdelávania

Komplementárne projekty: budovanie environmentálnych edukačných centier (v súlade s Koncepciou budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v Bratislavskom samosprávnom kraji), podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania, osвета a vzdelávanie (smerom k obehovému hospodárstvu) - krajský koordinátor ekovýchovy (OLO v spolupráci s BSK), tvorba prítazlivých vzdelávacích materiálov, kurzov a ich distribúcia (najmä školské zariadenia), regionálna koordinácia a iniciovanie dobrovoľníckych aktivít v spolupráci so zamestnávateľmi na úpravu svojho okolia, likvidáciu nelegálnych skládok, obnovu areálov škôl

Strategický investičný balíček 2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie

Špecifický cieľ 2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.7.1. Integrovaný projektový balíček - Inovatívne metódy monitorovania a komplexné plánovanie v oblasti životného prostredia

Komplementárne projekty: budovanie nových monitorovacích staníc a plánovanie protihlukových opatrení (nezávislé monitorovacie stanice v okolí hlavných zdrojov znečistenia životného prostredia ako emisie a hluk), vytvorenie pozície - manažér kvality ovzdušia, "climate resilience officer" a energetický manažér, posilnenie regionálnych kapacít v oblasti energetiky a energetickej transformácie, spolupráca chránených krajinných oblastí v cezhraničnom priestore

Strategický investičný balíček 2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Špecifický cieľ 2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.8.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka

Komplementárne projekty: podpora biodiverzity ekosystémov, podpora ekologického poľnohospodárstva, zvyšovanie podielu ekofariem na poľnohospodárskej produkcii, podpora tradičného alebo ekologického hospodárenia na poľnohospodárskej a zavedenie postupov zvyšujúcich odolnosť lesných porastov, resp. ochrana lesnej pôdy, priblíženie sa k prirodzeným

porastom, osвета a podpora aktivít v oblasti zníženia používania chémie v poľnohospodárstve, podpora tvorby neproduktívnych krajinných prvkov, podpora sociálneho poľnohospodárstva, obnova a zachovanie vinohradov a tradičných odrôd ovocných stromov, podpora miestnych producentov a výrobcov v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva, podpora miestnej ekonomiky a identity územia, podpora regionálnych produktov a značiek, výstavba a modernizácia budov (najmä historických), materiálo-technického vybavenia a doplnkovej infraštruktúry, budovanie a rozširovanie skladových priestorov pre skladovanie poľnohospodárskej produkcie, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení v oblasti poľnohospodárskej činnosti, zriadenie degustačných miestností, poradenských centier, podpora odborného vzdelávania, workshopy, aktivity v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie, organizovanie tematických medzinárodných výstav a konferencií, podpora aktivít na zníženie pesticídov

Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Strategický investičný balíček 5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť

Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

5.1.1. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ústavná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zariadení ústavnej starostlivosti vrátane prístrojového vybavenia (nová nemocnica na území hl. m. SR Bratislavy), vybudovanie zariadení poskytujúcich ústavnú paliatívnu starostlivosť, vybudovanie systému starostlivosti pre ľudí bez domova na sprístupňovanie zdravotníckej infraštruktúry, podpora zdravotníckych zariadení na prijatie pacienta s ťažkým zdravotným postihnutím, zriadenie pobytovej služby pre klientov, ktorí sú v domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vyžadujú vysoko odborný prístup (ľudia na umelej pľúcnej ventilácii, ALS a pod.), informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, zvýšenie kvality fungovania sociálneho poradenstva v nemocnici

5.1.2. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ambulantná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových, nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií, finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí), informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov zdravotníckych škôl a univerzít, vytvorenie vhodných podmienok pre prijímanie lekárov a zdravotníckeho personálu zo zahraničia (akceptácia vzdelania dosiahnutého v domovskej krajine, a pod.), projekty zamerané na poskytovanie domácej ošetrovateľskej služby a služieb ADOS (odborné ošetrovanie a liečebná rehabilitácia u pacientov a pod.), vybudovanie siete zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť ambulantnou formou (napr. mobilné hospice), zriadenie záchytných izieb (záchytky), podpora psychologického poradenstva, podpora zriaďovania psychiatrických

ambulancií pre dospelých

5.1.3. Integrovaný projektový balíček - Komplexná lekárenská starostlivosť

Komplementárne projekty: organizačná podpora pre zriaďovanie zariadení lekárenskej starostlivosti, informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, komplexná podpora aktivít zameriavajúcich sa na práva pacientov, aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami

Monitorovanie

Systém monitorovania slúži pre účely hodnotenia implementácie PHRSR na základe vyhodnotenia zvolených ukazovateľov plnenia priorít a cieľov stratégie. Využíva sa pri tom systém zadefinovaných ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty.

V procese monitoringu sa uplatňuje princíp participácie partnerov. Za proces monitorovania zodpovedá tzv. „**Monitorovací výbor**“ (MV). V tomto prípade **Zastupiteľstvo VÚC** reprezentuje monitorovací výbor.

Predmetom monitorovania sú najmä ukazovatele pokroku implementácie stratégie. Ukazovatele sú priradované jednotlivým cieľom, a majú definované cieľové hodnoty.

Proces monitoringu sa opiera o systém zberu a spracovania dát, ktorý bol základom aj pre analytickú fázu tvorby PHRSR a výber ukazovateľov.

Úlohy monitorovacieho výboru:

- Preskúmava vykonávanie PHRSR BSK a pokrok dosiahnutý pri plnení cieľov PHRSR BSK pričom zohľadňuje ukazovatele PHRSR BSK vrátane zmien v hodnotách ukazovateľov a podľa potreby výsledky kvalitatívnych analýz s cieľom vyhodnotiť, či tieto ciele boli dosiahnuté;
- Predkladá riadiacemu orgánu (Úrad BSK) pripomienky týkajúce sa vykonávania hodnotenia programu;
- Výbor skúma a vyjadruje sa najmä k pokroku dosiahnutému pri plnení plánu hodnotenia a následným opatreniam prijatým vzhľadom na zistenia z hodnotení;
- Výbor skúma a schvaľuje výročné správy a záverečnú správu o vykonávaní PHRSR BSK;
- Výbor skúma a schvaľuje plán hodnotenia a všetky zmeny tohto plánu;
- Výbor skúma hodnotenie efektivity a kvality PHRSR BSK a v prípade potreby navrhnutie revízie PHRSR BSK.

Spáva o vykonávaní PHRSR BSK

Monitorovanie napĺňania PHRSR BSK sa vykonáva na základe vypracovania výročných správ o vykonávaní PHRSR BSK 2021 – 2027 za jednotlivé monitorovacie obdobia (spravidla za kalendárny rok).

Predmetom výročných správ je najmä sledovanie vývoja jednotlivých ukazovateľov podľa prioritných oblastí.

Monitorovanie dlhodobého cieľa rozvoja

Meranie naplnenosti dlhodobého cieľa rozvoja môže byť realizované prostredníctvom

hodnotenia pokroku v sociálnom rozvoji v rámci európskeho priestoru. Takýmto ukazovateľom je napríklad Index sociálneho pokroku. V súčasnosti patrí 181. miesto v porovnaní regiónov Únie. Cieľom by mal byť výrazný posun (minimálne do prvej stovky).

Prehľad monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé priority je uvedený v tabuľkách v kapitole VII. Návrh monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie.

Prílohy k netechnickému zhrnutiu poskytnutých informácií

Tabuľka: Súhrnné hodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie priorít, strategických a projektových balíčkov vytvorené pre potreby strategického dokumentu

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
1 Udržateľná mobilita	▲ 0,6	▼ -0,7	▼ -1,0	▼ -0,6	▼ -0,3	▼ -0,8	▲ 1,1	▲ 1,1	▼ -0,5	⚠️ -0,1
1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc, koľajovej a dráhovej dopravy	▲ 2,0	▼ -1,0	▼ -1,0	▼ -1,0	▼ -1,7	▼ -1,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▼ -0,3	⚠️ -0,1
1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave	▼ -0,6	▼ -0,8	▼ -1,2	▼ -0,6	▲ 0,2	▼ -0,6	▲ 0,2	▲ 1,0	▼ -0,6	⚠️ -0,3
1.3 Podpora nemotorovej dopravy	▲ 2,0	▲ 0,0	▼ -1,0	▲ 0,0	▲ 1,0	▼ -1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▼ -0,5	✅ 0,6
1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 1,0	▲ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	✅ 1,0
1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy	▼ -2,0	▼ -2,0	▼ -1,0	▼ -1,0	▼ -2,0	▼ -1,0	▼ -2,0	▼ -1,0	▼ -2,0	❌ -1,6
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	▲ 1,1	▲ 1,2	▲ 0,2	▲ 0,3	▲ 0,3	▲ 0,8	▲ 1,6	▲ 1,8	▲ 0,9	✅ 0,9
2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd	▲ 0,3	▲ 1,5	▼ -0,5	▼ -0,3	▲ 0,0	▲ 0,8	▲ 1,3	▲ 2,3	▲ 1,0	✅ 0,7
2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 0,0	▲ 0,5	▲ 1,0	▼ -0,5	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	✅ 0,9
2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo	▲ 2,6	▲ 0,4	▼ -0,2	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 1,8	▲ 1,0	▼ -0,4	✅ 0,6
2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 3,0	▲ 2,0	✅ 1,7
2.5 Podpora obehového hospodárstva	▼ -1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 0,0	▲ 3,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 1,5	✅ 1,1
2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	✅ 1,1
2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	✅ 1,8
2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	✅ 1,4
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	▲ 1,0	▲ 0,3	▼ -0,8	▲ 0,0	▼ -0,1	▲ 1,1	▲ 1,9	▲ 2,0	▲ 0,8	✅ 0,7
3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy	▲ 1,0	▲ 0,0	▼ -1,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 2,0	▲ 1,7	▲ 2,0	▲ 0,3	✅ 0,7
3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách	▲ 1,0	▲ 0,7	▼ -1,0	▲ 0,0	▼ -0,3	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 1,7	▲ 1,3	✅ 0,7
3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť	▲ 1,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,5	▲ 0,5	✅ 0,7

Priority, strategické investičné balíčky a integrované projektové balíčky	Ovzdušie	Voda	Pôda	Geológia	Hluk	Odpady	Klíma	Zdravie ľudí	Ochrana prírody	Sumár
4 Udržateľný cestovný ruch a rozmanitá kultúra	▲ 0,4	▼ -0,4	▼ -0,7	■ 0,0	▲ 0,1	▲ 1,2	▲ 1,3	▲ 2,2	▼ -0,7	● 0,4
4.1 Využitie potenciálu vodnej turistiky	▼ -0,3	▼ -1,3	▼ -1,0	■ 0,0	▲ 0,3	▲ 1,0	▲ 0,3	▲ 1,0	▼ -1,0	● -0,1
4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj prírodného cestovného ruchu a vidieckeho turizmu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	● 0,7
4.3 Inovatívna ponuka produktov cestovného ruchu	▲ 1,0	■ 0,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 2,0	▲ 3,0	▼ -1,0	● 0,6
4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	● 0,4
5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	▲ 0,7	■ 0,0	▼ -0,7	■ 0,0	■ 0,0	▲ 0,7	▲ 1,3	▲ 3,0	■ 0,0	● 0,6
5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť	▲ 0,7	■ 0,0	▼ -0,7	■ 0,0	■ 0,0	▲ 0,7	▲ 1,3	▲ 3,0	■ 0,0	● 0,6
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	▲ 0,8	▲ 0,2	▼ -0,2	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 0,8	▲ 2,4	■ 0,0	● 0,6
6.1 Dostupné a moderné sociálne služby	▲ 0,5	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 0,5	▲ 0,5	▲ 3,0	■ 0,0	● 0,5
6.2 Podpora nájomného bývania	▲ 1,0	▼ -1,0	▼ -1,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 2,0	■ 0,0	● 0,6
6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	■ 0,0	▲ 2,0	■ 0,0	● 0,6
6.4 Podpora oblasti sociálneho podnikania	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 2,0	■ 0,0	● 0,7
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	▲ 0,7	▲ 0,5	▲ 0,3	▲ 0,2	■ 0,0	▲ 0,2	▲ 0,7	▲ 1,2	▲ 0,5	● 0,5
7.1 Modernizácia technickej infraštruktúry	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	■ 0,0	● 0,1
7.2 Obnova nekomerčnej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	■ 0,0	● 0,6
7.3 Predchádzanie rizikám a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	■ 0,0	▲ 2,0	■ 0,0	● 0,2
7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky	▲ 1,0	▲ 0,7	▲ 0,7	▲ 0,3	■ 0,0	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,0	▲ 1,0	● 0,6
8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	▲ 1,3	▲ 0,5	▲ 0,3	▲ 0,1	▲ 0,5	▲ 1,1	▲ 1,4	▲ 1,9	▲ 0,5	● 0,8
8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania	▲ 1,3	▲ 1,3	▲ 0,7	■ 0,0	▲ 1,0	▲ 1,3	▲ 2,0	▲ 2,0	▲ 1,0	● 1,2
8.2 Podpora systémových zmien	▲ 1,2	▲ 0,2	▲ 0,2	▲ 0,1	▲ 0,3	▲ 1,0	▲ 1,2	▲ 1,9	▲ 0,3	● 0,7

Tabuľka: Spracovanie stanovísk dotknutých orgánov k Oznámeniu o strategickom dokumente

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielateľ/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
4	0220252/2020	29. 9. 2020	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	Akceptuje sa	Zapracované do kapitoly B.4.4 podkapitola Ochrana vody analytickej časti strategického dokumentu.	B
5	0220260/2020	29. 9. 2020	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
6	0220251/2020	29. 9. 2020	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
7	0222506/2020	1. 10. 2020	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	Bez pripomienok		
8	0220994/2020	30. 9. 2020	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	Akceptuje sa	Zapracované do kapitoly B.4.4 podkapitola Ochrana vody analytickej časti strategického dokumentu.	B
9	0223755/2020	1. 10. 2020	Dopravný úrad	Berie sa na vedomie	Strategický dokument je spracovaný podľa aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie. Bolo doplnené (ochranné pásma leteckých zariadení) do príslušných kapitol ako limity územia (B.7.2 Územno-technická oblasť – limity územia).	B
10	0224084/2020	2. 10. 2020	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument ovplyvňoval vojenské objekty, priestory a ochranné pásma. Strategický dokument je spracovaný podľa aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie. Bolo doplnené (ochranné pásma) do príslušných kapitol ako limity územia (B.7.2 Územno-technická oblasť – limity územia).	B
11	0223693/2020	1. 10. 2020	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
12	0225696/2020	5. 10. 2020	Trnavský samosprávny kraj, odbor stratégií a projektov	Bez pripomienok		
13	0224074/2020	2. 10. 2020	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Činnosti a projekty vyplývajúce zo strategického dokumentu budú mať vlastný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie ak to vyplynie z aktuálne platnej legislatívy.	
14	0226921/2020	6. 10. 2020	Združenie miest a obcí Slovenska	Bez pripomienok		
15	0227596/2020	6. 10. 2020	Krajský pamiatkový úrad	Berie sa na vedomie	Nemá pripomienky, konštatuje, že svoje podmienky určí v územnom a	

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielateľ/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
			Bratislava		stavebnom konaní projektov vyplývajúcich zo strategického dokumentu	
16	0229610/2020	8. 10. 2020	Okresný úrad Bratislava, Odbor starostlivosti o životné prostredie	Akceptuje sa	A. Činnosti a projekty prejdú samostatným posúdením vplyvov navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní na základe konkrétneho technického riešenia a poznania prírodných pomerov B. Bez pripomienok C. Uvedené činnosti spadajú pod bod I. Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území mesta Bratislava v rámci kapitoly A.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie v strategickej časti dokumentu D. doplnené do 2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá) v strategickej časti dokumentu	C
17	0228861/2020	7. 10. 2020	Mesto Malacky	Bez pripomienok		
18	0227884/2020	7. 10. 2020	Okresný úrad Bratislava, Odbor starostlivosti o životné prostredie (Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia)	Akceptuje sa	A. Činnosti a projekty prejdú samostatným posúdením vplyvov navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní na základe konkrétneho technického riešenia a poznania prírodných pomerov B. Bez pripomienok C. Uvedené činnosti spadajú pod bod I. Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území mesta Bratislava v rámci kapitoly A.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie v strategickej časti dokumentu D. doplnené do 2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá) v strategickej časti dokumentu	C
19	0230079/2020	8. 10. 2020	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Na podporu obehového hospodárstva je zameraný 2.5.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov Komplementárne projekty. Zelené verejné obstarávanie sa v rámci možností strategického dokumentu spomína v kapitole 8.2.8. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti efektívneho financovania a komplexného rozvoja strategickej časti dokumentu. Podporu inovácia zahŕňa priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie, ktorej cieľom je zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0. (3.2.2 Integrovaný projektový balíček - Podpora transferu technológií a	C

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielať/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
					sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovatívnymi podnikmi)	
20	0230227/2020	8. 10. 2020	Západoslovenská distribučná, a. s.	Bez pripomienok		
21	0230182/2020	7. 10. 2020	Bratislavský samosprávny kraj	Bez pripomienok		
22	0231284/2020	9. 10. 2020	Slovenská elektrizačná prenosová sústava a. s. Bratislava	Berie sa na vedomie	V súčasnej dobe nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument ovplyvňoval uvedené koridory. Strategický dokument je spracovaný v súlade s aktuálnou územnoplánovacou dokumentáciou. Navyše napríklad v rámci Strategického investičného balíčka 7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky sa počíta s obnovou a modernizáciou zariadení pre distribúciu elektriny (projektový balíček 7.4.1).	A, B, C
23	0231293/2020	9. 10. 2020	Železnice Slovenskej republiky, Generálne riaditeľstvo, Odbor stratégie a zahraničnej spolupráce	Berie sa na vedomie	1. Podrobne naformulovaný bod vzhľadom k podrobnosti dokumentu (regionálna úroveň). Strategický dokument nešpecifikuje parametre zelených prvkov. 2. Strategický dokument berie do úvahy uvedené strategické a rozvojové zámery na železničnej infraštruktúre. Kľúčové dokumenty sú uvedené aj v analytickej časti, konkrétne v rámci kapitoly A.2 Relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov.	A, B, C
24	0231269/2020	9. 10. 2020	Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s.	Berie sa na vedomie	Uvedená problematika je riešená v rámci viacerých strategických balíčkov a to Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd (Budovanie zariadení verejnej kanalizačnej siete a ČOV) a Strategický investičný balíček 2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity (Udržateľné využívanie lesov a budovanie modrých a zelených prvkov [verejné priestranstvá]). Konkrétne technické riešenia zachytávania dažďových vôd budú predmetom iných podrobnejších stavebných a projektových dokumentácií. Strategický dokument nemá samotnú grafickú časť. Strategický dokument je spracovaný podľa aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie.	C
25	0234032/2020	13. 10. 2020	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
26	0234015/2020	13. 10. 2020	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Bez pripomienok, V budúcnosti sa odporúčajú obrátiť na Pamiatkový úrad SR alebo na Krajský pamiatkový úrad Bratislava. Bolo vykonané v rámci	

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielateľ/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
					etapy Rozsah hodnotenia.	
27	0235594/2020	14. 10. 2020	SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik Odštepny závod Bratislava	Berie sa na vedomie	Vyjadrenie obsahuje 6 podrobne rozpracovaných bodov. Strategický dokument v rámci svojej podrobnosti a možností rešpektuje 6 uvedených bodov. V súčasnej dobe nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument negatívne ovplyvňoval uvedené skutočnosti v stanovisku. Strategický dokument obsahuje samostatný investičný balíček, ktorý sa špecificky venuje tejto problematike a to Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd a ktorého cieľom je Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť.	B, C
29	0238120/2020	16. 10. 2020	Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	Berie sa na vedomie	Strategický dokument rešpektuje uvedené dokumenty. Kľúčové dokumenty sú uvedené aj v analytickej časti, konkrétne v rámci kapitoly A.2 Relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov. Definovanie strategických investičných balíčkov v oblasti dopravy (Priorita 1 Udržateľná mobilita) zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategického dokumentu „Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja“.	A, C
30	0244409/2020	23. 10. 2020	Hydromeliorácie, š. p.	Berie sa na vedomie	Hydromelioračné zariadenia ako majetok štátu strategický dokument rešpektuje, v rámci možností je časť hydromelioračnej siete znázornená v kapitole B.4.4 v časti Pôda. Činnosti a projekty vyplývajúce zo strategického dokumentu budú mať vlastný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie ak to vyplynie z aktuálne platnej legislatívy.	B
31	0244612/2020	23. 10. 2020	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Obsahom správy o hodnotení bude vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie, chránené územie, prvky ÚSES a ďalšie významné javy vzhľadom k možnostiam, podrobnosti a charakteru strategického dokumentu. Pripomienka zohľadňovania výsledkov posudzovania z iných činností a strategických dokumentov je ťažko realizovateľná. Strategický dokument sa zameriava na územie celého Bratislavského kraja. Len za posledné 3 mesiace je na území kraja evidovaných niekoľko desiatok akcií na ktoré sa vzťahuje proces posudzovania vplyvov na ŽP. Len vybrať relevantné akcie z hľadiska strategického dokumentu by bolo pomerne náročné a ich ďalšie spracovanie ešte náročnejšie, nakoľko sa akcie nachádzajú v rôznej etape posudzovania. Strategický dokument nebude mať žiadny vplyv na aktuálne procesy posudzovania vplyvov na životné prostredie. Činnosti, ktoré vyplnú zo strategického dokumentu budú mať taktiež vlastný proces posudzovania ak to vyplynie z aktuálnych predpisov.	C, SH

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielať/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
					Projekty sú podrobnejšie konkretizované v strategicko-programovej časti dokumentu (časť C). V súčasnej dobe nie je vedomosť o projektoch, ktoré by boli navrhované v 4. alebo 5. územnom stupni ochrany.	
32	0244623/2020	23. 10. 2020	Okresný úrad Bratislava, Odbor starostlivosti o životné prostredie	Berie sa na vedomie	zhodné z bodom č. 31	C, SH
33	0243147/2020	21. 10. 2020	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava	Berie sa na vedomie	Organizácia netrvá na posudzovaní vplyvov na ŽP, budú ju zaujímať konkrétne riešenia v ďalších fázach posudzovania.	
34	0243732/2020	22. 10. 2020	Hlavné mesto SR Bratislava	Berie sa na vedomie	Niektoré pripomienky sa dotýkali priamo textu oznámenia o strategickom dokumente, samotný strategický dokument má odlišnú štruktúru od oznámenia. Pripomienky a odporúčania boli preto zapracované do príslušných kapitol v rámci častí dokumentu. 1. -vodozádržné opatrenia sa nachádzajú v rámci integrovaného projektového balíčka 2.2.1 strategickú časť dokumentu, -problematiku hluku bola zaradená do integrovaného projektového balíčka 2.7.1 -elektromobilita je riešená v rámci integrovaného projektového balíčka napr. 7.4.1, 8.2.2, 2.3.4... -v časti B.10 analytickej časti je charakterizované čo sa myslí pod pohodou -subjekt Mestských lesov v Bratislave doplnené medzi dotknuté organizácie 2. -strategický dokument berie na vedomie uvedené skutočnosti 3. -v rámci mapovania podzemných vôd upravený cieľ 2.1.1 -aktuálny Vodný plán Slovenska je uvedený v kapitole B.11 Prílohy/Doplňujúce informácie analytickej časti strategického dokumentu, Vodný plán na rok 2022 - 2027 len 7.12.2020 začal svoj proces SEA, zatiaľ nie je k dispozícii znenie dokumentu -špecifický cieľ Znížiť emisie skleníkových plynov je obsiahnutý v rámci integrovaného strategického balíčka 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika v strategickú časť dokumentu, monitoring je riešený v rámci integrovaného strategického balíčka 2.7 problematika odpadov rešpektuje uvedené skutočnosti, ktoré sú obsiahnuté vzhľadom k charakteru dokumentu v rámci Strategický	C

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielateľ/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
					investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva, v rámci integrovaného projektového balíčka 2.5.2 boli doplnené zariadenia na prípravu odpadu na opätovné použitie	
35	0244628/2020	23. 10. 2020	Hydromeliorácie, š. p.	Berie sa na vedomie	Hydromelioračné zariadenia ako majetok štátu strategický dokument rešpektuje, v rámci možností je časť hydromelioračnej siete znázornená v kapitole B.4.4 v časti Pôda.	B
37	0243858/2020	27. 10. 2020	Okresný úrad Bratislava, Odbor starostlivosti o životné prostredie (Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja)	Berie sa na vedomie	zhodné z bodom č. 31	C, SH
38	0247654/2020	27. 10. 2020	Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Strategický dokument rešpektuje uvedené odporúčania. Uvedené body sú súčasťou nasledujúcich strategických balíčkov: Strategický investičný balíček 3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy, Strategický investičný balíček 3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách.	
39	0247167/2020	27. 10. 2020	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	zhodné z bodom č. 31	C, SH

Poznámka: Stĺpec „Časť dokumentu“ obsahuje informáciu ktorej časti dokumentu sa daná pripomienka dotýka, prípadne kde bola zapracovaná.

Vysvetlivky: A. Úvod a B. Analytická časť

C. Strategicko-programová časť

D. Realizačno-finančná časť a E. Záver

RH – Rozsah hodnotenia strategického dokumentu

SH - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Tabuľka: Spracovanie stanovísk dotknutých orgánov k návrhu Rozsahu hodnotenia

Por. č.	Číslo listu	Zo dňa	Odosielaťel' / adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
1	0276933/2020	30.11.2020	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	Berie sa na vedomie	Nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument ovplyvňoval vojenské objekty, priestory a ochranné pásma. Strategický dokument je spracovaný podľa aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie. Boli doplnené (ochranné pásma) do príslušných kapitol ako limity územia (B.7.2 Územno-technická oblasť – limity územia).	B
2	0276945/2020	30.11.2020	Slovenská elektrizačná prenosová sústava a. s. Bratislava	Berie sa na vedomie	V súčasnej dobe nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument ovplyvňoval uvedené koridory. Strategický dokument je spracovaný v súlade s aktuálnou územnoplánovacou dokumentáciou. Navyše napríklad v rámci Strategického investičného balíčka 7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky sa počíta s obnovou a modernizáciou zariadení pre distribúciu elektriny (projektový balíček 7.4.1).	A, B, C
3	0289819/2020	2.12.2020	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
4	0279897/2020	2.12.2020	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
5	0281333/2020	3.12.2020	Západoslovenská distribučná a. s.	Akceptuje sa	Bod do rozsahu bol pridaný pod číslom 2.2.15.	RH
6	0281328/2020	3.12.2020	Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	Bez pripomienok		
7	0282507/2020	3.12.2020	Bratislavský samosprávny kraj	Akceptuje sa	Pripomienku všeobecného charakteru, ktoré boli rešpektované pri hodnotení strategického dokumentu. Počet požadovaných tlačných vyhotovení bol upravený na 2ks.	RH
8	0283742/2020	7.12.2020	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	Bez pripomienok		
9	0279121/2020	9.12.2020	Okresný úrad Bratislava, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja	Bez pripomienok		
10	0286169/2020	9.12.2020	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava	Bez pripomienok		
11	0299608/2020	23.12.2020	Hydromeliórácie, š. p.	Bez pripomienok		

Poznámka: Stĺpec „Časť dokumentu“ obsahuje informáciu ktorej časti dokumentu sa daná pripomienka dotýka, prípadne kde bola zapracovaná.

Vysvetlivky: **A.** Úvod a **B.** Analytická časť, **C.** Strategicko-programová časť, **D.** Realizačno-finančná časť a **E.** Záver, **RH** – Rozsah hodnotenia strategického dokumentu, **SH** - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Tabuľka: Zapracovanie bodov Rozsahu hodnotenia do strategického dokumentu

Bod návrhu rozsahu	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
2.2.1	Akceptuje sa	Zapracované do kapitoly B.4.4 podkapitola Ochrana vody analytickej časti strategického dokumentu.	B
2.2.2	Berie sa na vedomie	Na podporu obehového hospodárstva je zameraný 2.5.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov. Zelené verejné obstarávanie sa v rámci možností strategického dokumentu spomína v kapitole 8.2.8. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti efektívneho financovania a komplexného rozvoja strategicko-programovej časti dokumentu. Podporu inovácia zahŕňa prioritou 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie, ktorej cieľom je zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0. (3.2.2 Integrovaný projektový balíček - Podpora transferu technológií a sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovatívnymi podnikmi).	C
2.2.3	Akceptuje sa	Na podporu zhodnocovania odpadov sú zamerané projektové balíčky strategického dokumentu 2.5.1 a 2.5.2 C.4.2 priority 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie v strategicko-programovej časti dokumentu.	C
2.2.4	Berie sa na vedomie	Niektoré pripomienky sa dotýkali priamo textu oznámenia o strategickom dokumente, samotný strategický dokument má odlišnú štruktúru od oznámenia. Problematika odpadov rešpektuje uvedené skutočnosti v širšom zmysle, ktoré sú obsiahnuté vzhľadom k charakteru dokumentu v rámci strategického investičného balíčka 2.5 Podpora obehového hospodárstva, v rámci integrovaného projektového balíčka 2.5.2 boli doplnené aj zariadenia na prípravu odpadu na opätovné použitie.	C
2.2.5	Akceptuje sa	Vodozádržné opatrenia sú riešené v rámci integrovaného projektového balíčka 2.2.1 strategicko-programovej časti dokumentu.	C
2.2.6	Berie sa na vedomie	Problematiku hluku bola zaradená do integrovaného projektového balíčka 2.7.1 strategicko-programovej časti strategického dokumentu. Elektromobilita je riešená v rámci integrovaného projektového balíčka napr. 7.4.1, 8.2.2, 2.3.4. špecifický cieľ Znížiť emisie skleníkových plynov je obsiahnutý v rámci integrovaného strategického balíčka 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika v strategickej časti dokumentu, monitoring je riešený v rámci integrovaného strategického balíčka 2.7.	C
2.2.7	Berie sa na vedomie	Revitalizácia vodných tokov a brehových porastov je riešená integrovaným balíčkom 2.2.1 strategicko-programovej časti dokumentu.	C
2.2.8	Berie sa na vedomie	Uvedená problematika je riešená v rámci viacerých strategických balíčkov a to Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd. Konkrétne technické riešenia zachytávania dažďových vôd budú predmetom iných podrobnejších stavebných a projektových dokumentácií.	C
2.2.9	Berie sa na vedomie	V rámci mapovania podzemných vôd upravený integrovaný balíček 2.1.1	C
2.2.10	Berie sa na vedomie	Vyjadrenie obsahuje 6 podrobne rozpracovaných bodov. Strategický dokument v rámci svojej podrobnosti a možností rešpektuje 6 uvedených bodov.	B, C

Bod návrhu rozsahu	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
		V súčasnej dobe nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument negatívne ovplyvňoval uvedené skutočnosti v stanovisku. Strategický dokument obsahuje samostatný strategický balíček, ktorý sa špecificky venuje tejto problematike a to Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd a ktorého cieľom je Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť.	
2.2.11	Berie sa na vedomie	Hydromelioračné zariadenia ako majetok štátu strategický dokument rešpektuje, v rámci možností je časť hydromelioračnej siete znázornená v kapitole B.4.4 v časti Pôda. Činnosti a projekty vyplývajúce zo strategického dokumentu budú mať vlastný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie ak to vyplynie z aktuálne platnej legislatívy.	B
2.2.12	Berie sa na vedomie	Strategický dokument rešpektuje uvedené dokumenty. Kľúčové dokumenty sú uvedené aj v analytickej časti, konkrétne v rámci kapitoly A.2 Relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov. Definovanie strategických investičných balíčkov v oblasti dopravy (Priorita 1 Udržateľná mobilita) zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategického dokumentu „Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja“. Strategický dokument nedefinuje konkrétne cestné dopravné koridory, ale rámcovo podporuje projekty cestnej infraštruktúry strategickým investičným balíčkom 1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave v strategicko-realizačnej časti dokumentu.	C
2.2.13	Berie sa na vedomie	Strategický dokument berie do úvahy uvedené strategické a rozvojové zámery na železničnej infraštruktúre. Kľúčové dokumenty sú uvedené aj v analytickej časti, konkrétne v rámci kapitoly A.2 Relevantné vstupy z programových a strategických dokumentov.	A
2.2.14	Berie sa na vedomie	Strategický dokument je spracovaný podľa aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie. Bolo doplnené (ochranné pásma leteckých zariadení) do príslušných kapitol ako limity územia (B.7.2 Územno-technická oblasť – limity územia).	B
2.2.15	Akceptuje sa	Strategický dokument je spracovaný v súlade s aktuálnou územnoplánovacou dokumentáciou a rešpektuje existujúce energetické zariadenia a ich ochranné pásma. Navyše v rámci Strategického investičného balíčka 7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky sa počíta s obnovou a modernizáciou zariadení pre distribúciu elektriny (projektový balíček 7.4.1).	C
2.2.16	Akceptuje sa	Nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument ovplyvňoval vojenské objekty, priestory a ochranné pásma. Strategický dokument je spracovaný podľa aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie.	B
2.2.17	Akceptuje sa	Strategický dokument rešpektuje uvedené odporúčania. Uvedené body sú súčasťou nasledujúcich strategických balíčkov: Strategický investičný balíček 3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy, Strategický investičný balíček 3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách.	C
2.2.18	Akceptuje sa	Obsahom správy o hodnotení je vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie a chránené územia vzhľadom k možnostiam, podrobnosti a charakteru strategického dokumentu.	SH
2.2.19	Akceptuje sa	Konkrétne projekty sú súčasťou strategicko-programovej časti strategického dokumentu aj správy o hodnotení kde aj ich zhodnotenie vplyvov na životné prostredie vzhľadom k podrobnosti spracovania dokumentu.	C, SH
2.2.20	Akceptuje sa	Písomne zhodnotenie stanovísk a bodov rozsahu hodnotenia je súčasťou kapitoly IX. Netechnické zhrnutie poskytnutých	SH

Bod návrhu rozsahu	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania	Časť dokumentu
		informácií	
2.2.21	Akceptuje sa	V prípade, že uvedená situácia nastane, bude/je súčasťou správy o hodnotení. Ako problém sa môže javiť aktuálna situácia s ochorením COVID-19, čo je uvedené aj v strategickom dokumente a aj v správe o hodnotení.	SH

Poznámka: Stĺpec „Časť dokumentu“ obsahuje informáciu ktorej časti dokumentu sa daná pripomienka dotýka, prípadne kde bola zapracovaná.

Vysvetlivky:

A. Úvod a **B.** Analytická časť

C. Strategicko-programová časť

D. Realizačno-finančná časť a **E.** Záver

RH – Rozsah hodnotenia strategického dokumentu

SH - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Tabuľka: Spracovanie stanovísk dotknutých orgánov, ostatných organizácií a verejnosti k Rozsahu hodnotenia strategického dokumentu

Por. č.	Zo dňa	Odosielateľ/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania
1	14.1.2021	Združenie domových samospráv	Berie sa na vedomie	1.Strategický dokument sa zaoberá aktuálnou problematikou klimatických zmien napr. v kapitole B.4.5. Strategický investičný balíček 2.2 vytvára rámec pre realizáciu Adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňovú ochranu a podporu biodiverzity. Podporu nízkouhlíkového hospodárstva určuje Strategický investičný balíček 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika. Strategický dokument ma všeobecnejší charakter a priority, ktoré definuje nie sú priestorovo vymedzené, preto ich nie je možné premietnuť do uvedených máp.
			Berie sa na vedomie	2. Uvedená pripomienka je podrobná vzhľadom k charakteru dokumentu. Strategický dokument vytvára rámec pre ďalšie množstvo podrobných projektov, kde je možné uvedené požiadavky uplatniť ako napr. vhodná orientácia stavby k svetovým stranám, tepelná izolácia, tienenie transparentných výplní otvorov, dažďové záhrady a ďalšie. Je potrebné podotknúť že celá Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie kladie dôraz na zlepšenie environmentálnych podmienok, predchádzaniu dôsledkov klimatických zmien, tvorby zelených plôch a množstvo ďalších.
			Berie sa na vedomie	3. Problematikou odpadového hospodárstva sa zaoberá Strategický investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva, ktorý dáva rámec aj efektívnemu triedeniu uvedených odpadov a vytváraníu príslušnej modernej infraštruktúry. Program odpadového hospodárstva (POH) SR a aj kraja na roky 2016 – 2020 je premietnutý do strategického dokumentu a predpokladá sa, že dokument prispeje k naplneniu cieľov POH. Avšak problém je s platnosťou POH nakoľko v čase spracovania strategického dokumentu aj v čase procesu SEA nie je k dispozícii program na aktuálna časové obdobie (2021-2025).
			Neakceptuje sa	4. Strategický dokument je spracovaný pre regionálnu úroveň. Požiadavka architektonického stvárnenie verejných priestorov v podobe fasády, exteriérov a spoločných interiérových prvkov s požadovaným nehnuteľným umelecké dielom neoddeliteľným od samotnej stavby (socha, plastika, reliéf, fontána a pod.) je nad rámec podrobnosti dokumentu. Zároveň treba podotknúť, že, v prípade realizácie niektorých opatrení bude architektonické riešenie alebo iné požadované technické riešenie predmetom podrobnejších projektových dokumentácií v rôznych stupňoch rozhodovacích procesov.
			Neakceptuje sa	5. Strategický dokument sa venuje rôznorodým oblastiam ako napr. doprava, životné prostredie, technická infraštruktúra, cestovný ruch, školstvo a ďalšie. Z hľadiska podrobnosti dokumentu nie je vhodné presne menovať uvedené profesie, tie by mali byť vhodne zvolené podľa požiadaviek novej realizovanej činnosti. Strategický dokument však obsahuje strategický investičný balíček 8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania, ktorý vytvára rámec pre personálne posilnenie sektorových špecialistov rozhodovacích procesov.

Por. č.	Zo dňa	Odosielaťel' / adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania
			Neakceptuje sa	6. Strategický dokument nie je územným plánom ako sa uvádza v pripomienke.
			Neakceptuje sa	7. Strategický dokument nekonkretizuje stavebné ani žiadne iné technické riešenia. Zabezpečenie ochrany existujúcej zelene počas výstavby a aj prevádzky stavby musí byť predmetom nižších projektových dokumentácií.
			Neakceptuje sa	8. Strategický dokument vytvára rámec pre ďalšie projekty posilnenia udržateľnosti mobility a odolnosti dopravného systému. Doprave sa venuje najmä Priorita 1 Udržateľná mobilita pričom konkrétne technické dopravné riešenie bude známe v nižších stupňoch projektových dokumentácií. Pripomienka je skôr orientovaná k nešpecifikovanej navrhovanej činnosti alebo realizácii stavby avšak posudzovanie prebieha k strategickému dokumentu.
			Berie sa na vedomie	9. Problematikou parkovania sa v rámci možností strategického dokumentu zaoberá Integrovaný projektový balíček 1.2.5.- Modernizácia a výstavba miestnych komunikácií, riešenie statickej dopravy.
			Berie sa na vedomie	10. Strategický dokument nie je v konflikte s uvedeným predpismi avšak konkrétne technické riešenia budú známe až v nižších stupňoch projektovej dokumentácie.
			Neakceptuje sa	11. Pripomienka obsahuje podrobné technické riešenie určitej situácie, ktorá je nad rámec podrobnosti strategického dokumentu.
			Neakceptuje sa	12. Strategický dokument rámcovo podporuje starostlivosť o dreviny napr. integrovaným projektovým balíčkom 2.2.1. Udržateľné využívanie lesov a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá). Spracovať dokument starostlivosti o dreviny a dokument miestneho územného systému ekologickej stability je ďaleko nad rámec a metodiky spracovania programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Dokumenty starostlivosti o dreviny a dokumenty miestneho územného systému ekologickej stability sú špecifický zamerané a zväčša spracovávajú ako samostatné dokumenty.
			Neakceptuje sa	13. Strategický dokument sa zaoberá kvalitou pôdy v kapitole B.4.4 analytickej časti. Vzhľadom k charakteru a podrobnosti strategického dokumentu nie je možné vymedziť zábery na poľnohospodársku pôdu. V nižších stupňoch projektovej dokumentácie sa predpokladá dôsledne dodržiavať zákon o ochrane poľnohospodárskej pôdy č.220/2004 Z. z. a legislatívne procesy, ktoré z neho vyplývajú.
			Neakceptuje sa	14. Strategický dokument podporuje regionálnu železničnú dopravu a sieť električiek, avšak neuvažuje s realizáciou metra.
			Neakceptuje sa	15. Pripomienka obsahuje podrobné technické riešenie určitej situácie, ktorá je nad rámec podrobnosti strategického dokumentu.
			Akceptuje sa	16. Obnova a zachovanie agrárnej krajiny je rámcovo podporovaná strategickým investičným balíčkom 2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
			Berie sa na vedomie	17. Vytváraním a obnovou lesov a iných zelených plôch sa rámcovo zaoberá integrovaný projektový balíček 2.2.1. Udržateľné využívanie lesov a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)
			Berie sa na vedomie	18. Budovaním zelených prvkov v krajine (najmä stromoradia, remízky, biokoridory, atď.) sa rámcovo zaoberá integrovaný projektový balíček 2.2.1. Udržateľné využívanie lesov a budovanie

Por. č.	Zo dňa	Odosielaťel' / adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania
				modrých a zelených prvkov.
			Berie sa na vedomie	19. Vypracovanie dokumentu sa v každej etape realizovalo za účasti širokej skupiny socio-ekonomických partnerov. Do prípravy dokumentu boli zapojení predovšetkým zástupcovia všetkých obcí, miest a mestských častí na území kraja. Zo strany akademického sektora a výskumu boli do prípravy zapojení aj zástupcovia univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied. Zo strany súkromného sektora boli do prípravy zapojení predstavitelia najväčších zamestnávateľov na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov. Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiach v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, cestovný ruch a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy. Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehmi a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS. Proces spolupráce alebo pripomienkovania naďalej trvá aj vo fáze posudzovania vplyvov na životné prostredie. Stručný popis participatívneho procesu počas tvorby dokumentu obsahuje kapitola strategického dokumentu B.11.3.
			Neakceptuje sa	I. Dokument Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 nie je predmetom tohto procesu posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
			Neakceptuje sa	II. Dokument Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 nie je predmetom tohto procesu posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
			Berie sa na vedomie	K doplneniu bodu 2.2.22 k rozsahu: Stručný popis spolupráce a definovanie záujmových skupín a ich členov obsahuje kapitola strategického dokumentu B.11.3
2	18.1.2021	ewia a.s.	Berie sa na vedomie	Strategický dokument priamo nedefinuje ciele v oblasti odpadového hospodárstva. Ciele odpadového hospodárstva na národnej úrovni ale aj regionálnej sú stanovené v programoch odpadového hospodárstva, ktoré strategický dokument rešpektuje. Strategický dokument vytvára rámec pre podporu a realizáciu aktivít, ktoré výrazne pomôžu k napĺňaniu cieľov odpadového hospodárstva. 1. Strategický investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva rámcovo podporuje viacero princípov hierarchie odpadového hospodárstva (napr. triedenie odpadov, recyklácia, energetické zhodnocovanie, osвета obyvateľov práve preto aby došlo k poklesu množstva vyprodukovaného odpadu ale aj k odklonu ukladania na skládku). 2. Strategický dokument prioritne nepodporuje len energetické zhodnocovanie odpadov ale vytvára rámec na modernizáciu a efektivitu celkovej infraštruktúry odpadového hospodárstva (napr. výstavba a modernizácia zberných dvorov, podpora separácie odpadu, budovanie a modernizácia triediacich liniek, výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadov, vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu a ďalšie). 3. Budovanie zariadení na energetické využitie odpadov je rámcovo podporované integrovaným projektovým balíčkom 2.5.1 Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo – „výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadov“.

Por. č.	Zo dňa	Odosielateľ/ adresát	Vyhodnotenie	Spôsob zapracovania
				4. Vyššie zmieňovaný projektový balíček 2.5.1 Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo nijak neupravuje vzťahy medzi aktivitami, ktoré sú v ňom uvedené. Avšak pre dosiahnutie stanovených cieľov vyplývajúcich z nadradených dokumentácií bude pravdepodobne nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie záväznej hierarchie odpadového hospodárstva, definovanej v § 6 zákona o odpadoch : a) predchádzanie vzniku odpadu, b) príprava na opätovné použitie, c) recyklácia, d) iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie, e) zneškodňovanie.
3	19.1.2021	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Bez pripomienok	
4	22.1.2021	Slovenská elektrizačná prenosová sústava a. s. Bratislava	Berie sa na vedomie	V súčasnej dobe nie je vedomosť o skutočnostiach, ktorými by strategický dokument ovplyvňoval uvedené koridory. Strategický dokument je spracovaný v súlade s aktuálnou územnoplánovacou dokumentáciou. Navyše napríklad v rámci Strategického investičného balíčka 7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky sa počíta s obnovou a modernizáciou zariadení pre distribúciu elektriny (projektový balíček 7.4.1).

X. Informácia o ekonomickej náročnosti

Pre potreby implementácie zvolenej stratégie boli definované samostatné územné celky (spolu 4). Pre každé územie boli identifikované (tematické) oblasti s najvyšším stupňom priority ich realizácie. Ich prehľad je uvedený nižšie. Spolu pre celé územie kraja bolo identifikovaných približne 3 tisíc projektových zámerov v celkovej požadovanej sume 8,3 mld. EUR.

Približne 2/3 všetkých identifikovaných projektov je možné zrealizovať v priebehu 4 nasledujúcich rokov a približne 1/3 projektov je pripravená v štádiu vydaného stavebného povolenia, prípadne sa pri projekte nevyžaduje stavebné povolenie, alebo nie je pre daný projekt relevantné to znamená, že je ich možné začať realizovať (po zabezpečení financovania).

Do projektového zásobníka prispeli všetky obce a mestá na území kraja.

Najviac projektov bolo identifikovaných v rámci Priority 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie, za ňou nasleduje Priorita 1 Udržateľná mobilita.

Najväčšie investície predstavujú projekty zamerané na modernizáciu, prípadne budovanie cestnej infraštruktúry. Najväčšia investícia na území okresu Malacky bola identifikovaná v rámci projektu „Výstavba diaľničnej križovatky D2 Studienka s prepojením ciest I/2 a II/590 severným obchvatom“ vo výške 40 mil. EUR.

Najväčšia investícia na území okresu Pezinok bola identifikovaná v rámci projektu „Zvýšenie priepustnosti na trati 120 Bratislava - Rača – Trnava“ vo výške 280 mil. EUR.

Najväčšia investícia na území okresu Senec bola identifikovaná v rámci projektu „Skapacitnenie diaľnice D1 v úseku Vajnory – Senec – východ + úprava zjazdu na diaľnicu v Senci“ vo výške 330 mil. EUR.

Najväčšia investícia na území hl. m. SR Bratislavy bola identifikovaná v rámci projektu „Napojenie letiska M.R. Štefánika novým traťovým úsekom“ vo výške 415 mil. EUR.

Strategický dokument sa začal spracovávať ešte v čase pred vypuknutím pandémie spôsobenej ochorením COVID-19. Nie je možné presne odhadnúť trvanie pandémie a niektoré vízie strategického dokumentu nebude možné počas pandémie uskutočniť. Môže dôjsť aj k presunutí finančných prostriedkov do oblastí, ktoré budú potrebné na zníženie negatívnych dôsledkov pandémie alebo môže dôjsť k zníženiu predpokladanej sumy.

Tabuľka: Prehľad predpokladanej požadovanej výšky alokácie podľa jednotlivých strategických investičných balíčkov za územie kraja ako celok

Priorita / Strategický investičný balíček	Projekty	Suma
1 Udržateľná mobilita	625	4 323 624 935 €
1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc a koľajovej dopravy	77	2 592 644 666 €
1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave	256	1 220 450 478 €
1.3 Podpora nemotorovej dopravy	224	132 822 791 €
1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému	50	345 358 000 €
1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy	19	137 349 000 €
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	709	1 683 029 594 €
2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd	214	432 682 225 €
2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana	150	118 307 469 €
2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo	176	385 038 850 €
2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží	17	513 981 500 €
2.5 Podpora obehového hospodárstva	103	183 521 750 €

Priorita / Strategický investičný balíček	Projekty	Suma
2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета	19	31 157 800 €
2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie	14	12 946 000 €
2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	16	5 394 000 €
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	569	1 187 120 817 €
3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy	329	530 347 383 €
3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách	104	532 024 570 €
3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť	136	124 748 864 €
4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra	315	568 313 836 €
4.1 Využitie potenciálu vodnej turistiky	15	29 441 320 €
4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj prírodného turizmu a vidieckeho turizmu	65	27 188 500 €
4.3 Inovatívna ponuka produktov turizmu	35	9 111 000 €
4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu	200	502 573 016 €
5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	69	30 321 000 €
5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť	69	30 321 000 €
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	247	376 886 238 €
6.1 Dostupné a moderné sociálne služby	161	179 466 518 €
6.2 Podpora nájomného bývania	58	153 241 260 €
6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva	20	24 578 460 €
6.4 Podpora oblasti sociálneho podnikania	8	19 600 000 €
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	294	102 965 049 €
7.1 Modernizácia technickej infraštruktúry	112	20 827 037 €
7.2 Obnova nekomerčnej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov	177	81 263 012 €
7.3 Predchádzanie rizikám a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií	3	875 000 €
7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky	2	-
8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	126	21 779 500 €
8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania	98	19 586 500 €
8.2 Podpora systémových zmien	28	2 193 000 €
Celkový súčet	2955	8 294 040 970 €

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Zoznam použitých zdrojov

Zoznam použitej literatúry

- Strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“
- ÚPN R BSK: Územný plán regiónu - Bratislavský samosprávny kraj v znení zmien a doplnkov. Bratislava: AUREX, 2017
- Informačný systém environmentálnych záťaží, Ministerstvo životného prostredia SR, dostupné online: <http://envirozataze.enviroportal.sk/>
- Klimatický atlas Slovenska, Slovenský hydrometeorologický ústav, dostupné online <http://klimat.shmu.sk/kas/>
- Verejná databáza DATAcube, Štatistický úrad Slovenskej republiky, <https://slovak.statistics.sk>
- Mapový server ŠGÚDŠ [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra dostupné na internete: <https://www.geology.sk/geoinfoportal/aplikacie/>
- Pôdny portál, dostupné online www.podnemapy.sk, Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy
- Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja na roky 2016-2020
- Čiastkový monitorovací systém Odpady, Ministerstva životného prostredia SR, dostupné online: <http://cms.enviroportal.sk/odpady/verejne-informacie.php>
- MIKLÓS, László (ed.). Atlas krajiny Slovenskej republiky: Landscape atlas of the Slovak Republic. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, 2002, 343 s. ISBN 80-888-3327-2.
- Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR, <http://old.uzemia.enviroportal.sk/>

Zoznam použitých skratiek

Prehľad najpoužívanějších skratiek

- BA – Bratislava
- B+R – Bike and Ride (doslova „príď na bicykli a cestuj“)
- BID – Bratislavská integrovaná doprava, a.s.
- BK – Bratislavský kraj
- BSK – Bratislavský samosprávny kraj
- Centrope - Región strednej Európy skladajúci sa z ôsmich spolkových krajín, krajov a žúp
- CR – cestovný ruch
- CVTI – centrum vedecko-technických informácií SR
- ČOV – čistička odpadových vôd
- DPB – Dopravný podnik Bratislava, a.s.
- EÚ Európska únia
- EV (EV6, EV 13) – EuroVelo, sieť medzinárodných cyklotrás
- IAD – individuálna automobilová doprava
- IDS BK – Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji
- IPP – Inštitút priestorového plánovania, o.z.
- IT – informačné technológie
- K+R – Kiss and Ride (doslova „pobozkaj a cestuj“ hromadnou dopravou)
- KOČR – Krajská organizácia cestovného ruchu
- LED – Luminiscenčná alebo svetelná dióda
- MAS – miestne akčné skupiny
- MDaV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
- MČ – mestská časť
- MIRRI SR – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
- MPR – mestská pamiatková rezervácia
- MHD – mestská hromadná doprava
- MŠ – materská škola
- NKP – národná kultúrna pamiatka
- NN – nízke napätie
- OOCR – oblastná organizácia cestovného ruchu
- P+R – Park and Ride (doslova „zaparkuj a cestuj“ hromadnou dopravou)
- PAD – prímestská autobusová doprava
- PHD – Prímestská hromadná doprava
- PHRSR (prípadne PHSR) – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
- PO – prioritná os / alt. Prešovský kraj

- PZ – pamiatková zóna
- PZI – priame zahraničné investície
- PRLS – prvky ľudového staviteľstva
- RIÚS – Regionálna integrovaná územná stratégia
- RP – Rada partnerstva
- SAD – Slovenská autobusová doprava
- SR – Slovenská republika
- SODB – sčítanie osôb, domov a bytov
- SOŠ – stredná odborná škola
- SPODaSK - sociálnoprávna ochrana detí a sociálnej kurately)
- SSC – Slovenská správa ciest
- SŠ – stredná škola
- STN – Slovenská technická norma
- ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
- TEN-T – Trans-European Transport Networks – Transeurópska dopravná sieť
- TI – technická infraštruktúra
- TIOP – Terminál integrovanej osobnej prepravy
- TK – Trnavský kraj
- TTSK – Trnavský samostatný kraj
- ÚČOV – ústredná čistička odpadových vôd
- UMR – územie udržateľného mestského rozvoja
- UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), v preklade Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
- ÚPN R BSKÚPN R BSK– Územný plán regiónu - Bratislavský samosprávny kraj v znení Zmien a doplnkov č. 1
- VN – vysoké napätie
- VŠ – vysoká škola
- ZOO – zoologická záhrada
- ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
- ZŠ – základná škola
- ZÚJ – základná územná jednotka
- ŽSR – Železnice Slovenskej republiky
- ŽST – Železničná stanica

Potvrdenie správnosti údajov

Spracovateľ strategického dokumentu

Názov: „Inštitút priestorového plánovania“
Sídlo: Ľubl'anská 1,
831 02 Bratislava 3
IČO: 36 064 645
DIČ: 2021694158
Web: <https://ipp-oz.sk>

Predseda: Ing. Ľubomír Macák

.....
Zodpovedný riešiteľ: Ing. Michal Štiffel

Obstarávateľ strategického dokumentu

Názov: Bratislavský samosprávny kraj
Sídlo: Sabinovská 16,
820 05 Bratislava 25
IČO: 36063606
DIČ: 2021608369
Web: bratislavskykraj.sk

Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA – predseda Bratislavského samosprávneho kraja

.....